

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 13260

ALEYN DOS LEBN

Rachel Boymvol

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust

Arie & Ida Crown Memorial

The Seymour Grubman Family

David and Barbara B. Hirschorn Foundation

Max Palevsky

Robert Price

Righteous Persons Foundation

Leif D. Rosenblatt

Sarah and Ben Torchinsky

Harry and Jeanette Weinberg Foundation

AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE

National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x101, or by email at cmadsen@bikher.org.

רחל בויומוֹאָל

אלְיאִין דָּאַס לְעֵבֶן

רחל בוימוואל

אלין דאס לעבן

**ארויסגעגעבען דורך דעם
ד"ר שמואל און רבכה הורוויז-פאנד
בי דער יידישער קולטור-געזעלשאפט אין ירושלים
ירושלים תשמ"ד—1983**

RACHEL BAUMWOL
ALEIN DOS LEBN
POEMS

©

אלע רעכט געזיכערט
כל הזכוויות שמוראות

1288 okz julk

איך עעה זיר אלין

דו ביסט דאר צוגעבונדז צו דיין ארט,
און צו דיין הימ,
און צו די מענטשן וואס ארום —
צו אלץ וואס איז דא גלייר און קרום,
וואס פרייט און מאטערט דיר געהים,
נאר איז דיר טיעער פארט.

דו ביסט דאר צוגעבונדז, ווי מיר שיינט,
צו אלץ וואס דארפ און וויל
או דו זאלסט וועגן דעם זיר זרגן,
צו אלץ וואס מיט דער צייט
וועט זיר פארקוקלען וווײט. —
אייז פיל עס, פיל!
און פיל עס היינט,
ניט מארגן!

פייגל-שפראָר

צי זינגרсто, פייגעלע, צי ווינסט,
צי אויף א צווייגל פרעפלסט מיד —
פאר אונדזער אויער איז אלצעאיינס.
מיר נעמען אויף דאס ווי א לֵיד.

מיר מײַנען, ס'אייז דיין פלייעַן גריינָג,
באטש איזן די הײַצְנָע צי איזן די פרעסלָט
קָאָן זִיּוֹן אָז קוּם ווּאָס דִּיר גָּלִינְגֶּט
דָּרְקְלִיבָּן זִיר צַו זִיר אִין נָעַטָּ.

פאר א גָּזָאנָג מִיר נעמען אָז
דיין קָלָאָגָן אָזָן דיין בעַעַן הַילָּךְ
וּאָס הַאֲטָמִיט זִינְגָּעָן נִיט צַו טָאָזָן,
וּאָס אִיז מִיט ווּיִיטִיק אַנְגָּעָפִילָט.

נָאָר מִיר, מִיר דָּאָרְפָּן הַאֲבָן טְרִיאִיסְטַּן.
אִיז זָוְכָן מִיר זַי בְּלִינְדְּעָרְהִיט,
וּוֹעֵן כְּקָאָן די פִּיגָּלְ-שְׁפְּרָאָר, וּוֹעֵר וּוַיִּיסְטַּן,
צַי דָּאָס וּוֹאָלָט מִיר פָּאָרְשָׁאָפָּן פְּרִיד.

דו וועסט לאבן ... ניין, דו וועסט ניט לאבן
ווען איר וועל דיר אויסזאגן א סוד —
וילע עס טרעפֿן זיך אזעלבע זאָבן
אויר געוויס מיט דיר אויף יעדן טראָט:

גייסט אזי איז טראַכטעניש פֿאַרְזּוֹנוֹקָעָן,
טוסט דעם בליך אַפִּילּוּ ניט קיין הויב,
פלוצִים זעסטו ווי עס ברענען פֿוֹנְקָעָן
אויף אָן אַינְפָּאָר גַּלְעָזְל אַינְגָּם שְׁטוּב!

צי א זונען-העוזל טוט א פֿינְטֵל
און א שטיפערישן שפֿרְוּג אַוִיךְ דִּיר,
צי עס מאָכָט זיך דִּיר אַין וועג אַהֲנְטֵל,
וואָס בָּאָגְלִיטּ דִּיר בֵּין דָּעַר סָאָמָּעַר טִיר —

אלֶז, וואָס אַיז אַין דִּיר פֿאַרגְּרוּיט, פֿאַרְרִאַסְטְּעָט,
אַין דָּעַר רְגָע אַוִיסְגָּעַשְ׀יִיעָרֶט וּוּרְטַט.
פֿוֹן אֹזָא מִין קָלְיִינִיקִיט אַפְּרָאַסְטְּעָר
בִּיסְטוּ גְּרִיאַט אַרְאַפְּשָׁלִינְגָּעָן אַטְרָעָר.

ירושלִימער ווינט

דער ווינט נעמט מיר אָן פארן פנים
מייט קינדרעריש-צערטלעכע הענט.
אין ירושלים ב'וואָלט אָן אַים
פֿון חמימה געוואָרן פֿאַרבּענט.

מייט אִם פֿעט פֿאַרבּלָאָזֶט ער מײַן אָומְעַט
העט וווײַט, אָוש אַהַינְטָעָר די בערג.
ווי אַיְנָעָר ווֹאָס זָגֶט : — כִּבְין גַּעֲקוּמָעָן,
טָא זַיִ אָזַי גּוֹט מִיר באַמעָך !

ער נעמט מיר דעריאָגָן, פֿאַרבּיִיגִין,
אנטּוּיפּן אָונֵן קַומָעָן צָוִיק,
ער פֿאַכְטַּ מִיר אַנטְקָעָגָן מִיט צָוִוִּיגָן,
מייט זַוְיבּעָרָע וּוּשׁ אַוִיךְ אַשְׁטְּרִיךְ . . .

אָונֵן אלֶץ — פֿון אַ בוּס בַּיּוֹ אַ גְּרָעָזֶל —
זַיִן פֿרִילְעָכָע מַונְטָעָרְקִיט שַׁעַצְתָּ.
ער אַיז ווִי אַ לעַבְעַדְיךְ וּוּעָז —
אַ שְׁטִיףָעָר, אַ הַוְּלָטִי, אַ לֶץ !

טיול

פול מיט קינזער ! —
שוארכצע, בלאנדע קעפלעך . . .
און דער וועג — אין טרעפלעך,
טראפלעך,
טראפלעך.
און די בערג — געהקט אין ווענטלעך,
ווענטלעך.
גרעזעלעך זיך האלטן פאר די הענטלעך . . .

שטיין אויף שטיין — מהHIGHOT גרייטע,
לאון ניט צעוויען דאס פארזיטע.
ס'קאן א שטיין פארשטיין
און ניט דערלאון.
ס'קאן א שטיין באשטיין,
ס'זאל ניט צעללאון.

הויבן און די הוילע בערג צו גרינען ;
פעלדער, וועלדער קאנסט אויף זיין געפינען.
ווארעם ס'וויסט דאך יעדער איינער,
או א גרעול קאן צעשפאלטן שטיינער.

ביבל-שיינקייט — אין די יונגע מענער.
איינער פון דעם אנדרן איז שענער.
לאנגע מאנדל-אויגן, בויגנס — ברעמען.
או פון וואנען קאָן אַזְוִינַס זיך נעמען !

פול מיט זוֹן, מיט קינדרען אין די וויגן.
קעמלען,

לעמער,

אייזעלעָר

און ציגן ...

איי איז דאס אַלאַנד — אַפַּאֲרגענִיגַן !

אויפֿ די בערג פֿון יהודָה

צַו דִי בָּעֶרֶג פֿוֹן יְהוּדָה,
צַו דִי בָּעֶרֶג פֿוֹן יְהוּדָה
כְּקוֹק אֵין פָעָנְצָטְעָר אֲרוֹיסָ
אַנְטְּצִיקָט אָוֹן צְעָרוֹדְעָרט.

בְּבֵין גַּעֲקוּמָעָן אַהֲרֹן
מִיטָּא וּוְעָגָ מִיטָּא שְׁוּעָרָן —
אוּפֿ דָּעֶר דָּזְיִקְעָר עָרָד
זָאַל מִין אַפְּצָוַיִּג זִיר מַעַרְן.

אוּפֿ די בָּעֶרֶג פֿוֹן יְהוּדָה,
אוּפֿ די בָּעֶרֶג פֿוֹן יְהוּדָה
שְׁפִילְטָ בִּינְאָכָט דִי לְבָנָה
אוּפֿ אַזְלְבָעָרְנָעָר דּוֹדָע.

וּוְ די שְׁטִילְקִיּוֹט אֵיז גְּרוֹיס ! —
אֹזֵשׁ עָס קְלִינְגְּט אֵין דִי אוּרְעָן . . .
אוֹן עָס דּוֹכְטָ זִיר מֵיר אָוִיסָ
כְּדָאָרָף עֲרַשְׁתָּו וּוּרָן גַּעֲבוֹרָן . . .

ירושלים

1.

שṭṭאṭ ניט גרינגע,
דורכאויס בארג-און-טאליקע,
אנגעגליטע פון ווינט און פון היין,
מייט ליקן געההיימפֿולעַ,
شمאלינקע,
וואו דער אוֹרָאַלְט אִין שְׂתִיּוֹן אֵין פָּאָרְקְּרִיעַט.

שṭṭאṭ פרומע,
און ניט פרומע, —
שṭṭאṭ פון גאר א באזונדער שṭṭאָפּ!
האָסֶט אַ לִיב פָּאָר אַ סִימְבָּאָל גַּעֲנוּמָעַן,
און אִין בערג דִּינְגַּע פָּאָשְׁעַן זִיר שְׁאָפּ ...

שṭṭאṭ, וואָס אַנדְעָרֵש אִין דִּיר יַעֲדָעַר רִיפּ אֵין.
סי דַּו רָוְסֶט, סי בִּיסְט שְׁטַעַנְדִּיק פָּאָרְטָאַן.
שṭṭאṭ מייט פָּאוֹת,
מייט פָּאָטְלָעַס פון היַפִּיס, —
קיין שְׁוֹם וּוְיַדְעָרְשָׁפְּרוֹן גִּיטְדִּיר נִיט אָן ...

וּוְיגּ פון מענטשנותום פון גאנצָן!
אלֶץ גַּעֲלִינְדָּעָרט וּוְעָרָט אִין דִּין שְׂיַין.
אוּפּ דַּי בערג דִּינְגַּע וּוְיַנְטַן טָאָנְצָן,
איַן דָּעַר נַיְדָעַר שְׁלָאָפּן זַי אִין ...

שṭṭאṭ — יַאֲרְטוֹזְנָטָעָרָס וּוְאַרְהָאַפְּטָעָר חָלוֹם,
שṭṭאṭ מייט יַדְיִישָׁן שְׂתִיּוֹנָרְגָּעָרְבוּם, —

אין דער צייט פון הבל הבלים
לק זיר אום אויף מיר,
לק זיר אום !

ירושלים

2.

אדאנק די ווינטן אטעמט זיך דא פריי.
די לופט פון גאר דער וועטלט איז דא פארטראטען.
די זון איז צו די שטיינער צוגעזאטען.
אהער מע קומט, און ניט מע גיט פארבי.
פון פיליגריםן וויגט זיך דא דער שאטען
לענגאויס דעם כותל — אט דעם אייביקן געבי.

ירושלים, ווונדרלעבע שטאט,
געליטערטיע דורר בלוט און טרען!
ס'וועט מער מיין פאלק ניט זיין צו שאנד און שפאת.
דיין מינדסטער שטיין דורר צייט פארהיט זאל ווערן!
כ'האָב דיך דערקאנט — דיין חסד און דיין גנאָד.

ווען עס בליען די מאנדלען

וואס זאל איר טאן, ווי זאל איר האנדלען,
ווען סטוט א פארשמעק מיט דעם ריח פון מאנדלען,
ווען סטוט זיינער בליאנג א שיין אין די אויגן,
און סיינערט מיר מײַן גאנצענער עלטער פארפלוייגן
מיט דאגות מיט זינען, מיט אלץ מיט אן אנדר —
וואס זאל איר טאן, ווי זאל איר האנדלען !

וואס זאל איר טאן ווען די ערְד, ווי אומיסטען,
שטרעקט אויס אופֿ אָרְוִיפֿ אַרְעָא בערג ווי די בריסטען,
ווי זי וואלטן גבען דעם הימל צו זיגן !
עס ווערט מיר מײַן גאנצענער עלטער פארפלוייגן,
און קיין זאָר אין שטאנד איז דאס בילד צו פארויסטען,
ווען בערג שטרעken אויס צו דעם הימל די בריסטען ...

וואס זאל איר טאן מיט דעם אימפעט פון וועגן ! —
אט גראָד ווי א פֵיל, אט האָלְבּוֹןְד ווי א בויגן —
זוי שמעקן מיט זוּן און זוי שמעקן מיט רעגן.
או סיינערט מיר מײַן גאנצענער עלטער פארפלוייגן.
די שיין זאָפּ אַיר אַיְזָן און ווער פּוֹל בּוֹן די ברעגן.
וואס זאל איר טאן מיט דעם אימפעט פון וועגן !

וואס זאל איר טאן מיט מײַן טבע צו לעבן
אזוּי אַז דער וועלט זאל אַיר שלעכטס זיין פָּאָרגעבן,
אזוּי אַז דער עלטער זאל ווערן פָּאָרפּלוֹיגּן !
דעם טאג וואס קומט מאָרגּן אַיר נעם פָּאָר אַרְבִּין.
וואס זאל אַיר טאן מיט דער פרײַיד פָּוֹנְגּעַם לעבן ? !

דער ירושלִימעָר הימל

דער ירושלִימעָר הימל
מייט ליבטיקער בלויקייט גלעט.
פונז וואַלְקַנְדֶּלְעָר טרעפעט אָ געווימל,
וויי דאָרט, אין די רוסישע שטעט.

און באָרגִיך, ווי ערְגַעַץ שוין פריער,
די גאָס ווי דו גִיסְט אָון דו פָאָרטַט.
צַי אַיז עַס אַמְּאַל נִיט קִיעּוֹן,
צַי אָפָשָׁר גָּאָר פִּיאָטִיגָּאָרְסָק? . . .

ניין, קִיעּוֹן, ער אַיז דָאָר נִיט מִינְיָנָר,
כָּאַטְשָׁה עַר אַיז אוּיר ווּנדְעַרְלָעָר שִׁין.
עַס האָט מִיר נִיט אַיִן אַוקְרָאַינְעָר
געֲגַעַבָּן דָאָס גּוֹט צַו פָּאָרְשְׁטִין.

און לעַרְמַאנְטָאָוָס לעַבְנָס-גַּעַשְׁבִּיטָע
— גַּעַוּעַן פִּיאָטִיגָּאָרְסָק אַיז זִין סּוֹף —
זָאָגַט עֲדוֹת, אָז דָאָרט אַיז אָ דִיבְּטָעָר
געַוּעַזָּן מִיט עַלְנָט גַּעַשְׁטְּרָאָפָט.

די וועַלְדָעָר, די טִיבְּכָן, די גְּרָאָזָן,
דעַם רִיזְיקָן שְׁטָחַ-פָּאָרְקָעָר —
כִּיהָאָב אלְצָ מִיט אָן אַנְדָעָר גַּעַלְאָזָן
און אַיך בֵּין גַּעַקְוּמָעָן אַהֲרָן.

נָאָר לְאַנְגָּעָחָדָים שְׁטוֹינְגָּעָן
פּוֹנָז אלְצָ וּזְאָס דָאָס אוּיגָדָא בָּאַמְּעַרְקָט,
אַיך הוֹיָב זִיר שְׁווֹן אָז צַו גַּעַוּוֹינְגָּעָן
צַו פָּעַלְדוֹזְיקָעָ שְׁטִינְגָּעָר אָון בָּעָרָג.

ס'אייז באָרגיך, ווי ערצעען שוין פריעער,
די גאָס ווּדו גִּיסְט אָוּן דּוּ פֿאָרטַט.
אט דּא אִין דִּין אַיְגַּעֲנָעֶר קִיעּוֹ!
אט דּא אִין עָר, דִּין פִּיאַטְּיגָאָרְסָק!

סוכות אין ירושלים

וואס שיר מסורות כ'בין אייגנטלער מעסיק.
פון דעסטוועגן וואלט איר היינט קויפן און אתרוג.
כאטש שווער איז ביז איצט מיר, וואס איז דא צו ריידן —
פון אתרוג א לימענע אונטערצושידן . . .

כ'געדענק ווי מיין זידע פלאגט טרייסלען דעם לולב,
כ'געדענק אויך די סוכה. נאר וואס איז די פעה ?
געמײַנט האב איר דעםאלט איזן הארבסט-טאָג איזן קאלטן
או דאס איז אָרט פון פֿאָגרָם זיך באהאלטן . . .

געווען איז מיר קוים א יאָר פֿינְט, אונ איזן קיעוּוּ
פלאגט איזן קיון פֿאָגרָםָעָן ניט זיין קיון מנעה.
די באָבע פֿלאגט שטייסן, אונ שילז, אונ בראָקָן,
נאָר עפָּעָס זיך אומְקָוקָן שטענדייך צעֶשְׁראָקָן.

געפֿעלט מיר אָט אִיצְט אויפָּן מאָרָק זיך צו שטוויסן
אונ צוֹזָעָן וואס זיינען די קוֹנוּם דאָ אוַיסְן,
וועָן אוַיסְקָלִיבָן נעמְט מעָן אָן אָתרָוג, אָ לולָב.
עס וואָרָעָמְט אָזְזִי זְיַעַר יִדְישָׁע גְּדוֹלה !

יְרוּשָׁלַיִם אוֹיפֿרְעָנָאכֶט

פִּיעָרְלָעֵר, פִּיעָרְלָעֵר, פִּיעָרְלָעֵר
אֵין דֵי פְּלִינְגָּן אָוֹן אֹוִיף דֵי הִגְלָעָן . . .
אֲשְׁטָאָט מִיט צַעַשְׁלִידְעָרְטָע שְׁפִיגְלָעָן —
וּוי יוֹמְטוּבְדִיק אָוֹן וּוי פִּיעָרְלָעֵר !

פִּינְטָעְלָעֵר, פִּינְטָעְלָעֵר, פִּינְטָעְלָעֵר —
בְּלִיצְקְ-בְּלוּיָּע אָוֹן גְּרִינְלָעֵר-זְוִיסְטָע.
אֲשְׁטָאָט — אֲפָרְשְׁרִיבְעָנָע מַעְשָׂה,
וּאָס עָס בְּלָעְטָעָרָן זַי דֵי וּוֹינְטָעְלָעֵר . . .

שְׁוֹרְקְעָס, צִירָה/עָס אָוֹן חִירְקְעָס
הָעַל צַעַשְׁפְּרִיצָט אֵין אַלְעַ זִיטָן —
גָּאָטָס וּוֹנְדָעָר אֵין אַלְעַ צִיטָן
פָּאָר דֵי טְרוּמְעָרָס אָוֹן פָּאָר דֵי לִירְקָעָרָס.

הָעָר אֵיר נִיט אֹוִיף זִיר צַו חִידְשָׁוֹן,
אֵיר, דָעָר פְּרָאַסְטָעָר חִירְקִים,
אוֹוִיף דָעָר וּוֹעַלְטְ-שְׁטָאָט יְרוּשָׁלַיִם,
אוֹוִיף דָעָר אַיְינְצִיקָעָר מִינְגָּר, דָעָר יִדְישָׁעָר.

ביי יאניקע וואס הארכיקיט זוי שפֿאָרֶן,
ניט גראָנג ביי זוי אָגּוֹן וואָרט פֿאָרְדִּינְעַן —
אַיר קָאָן ניט אָפְּלָעָרְנָעַן אָזּוֹ פֿילְיאָרֶן
די קְרִיפְּלָדִיקְעַן קוֹנְסְטְּפּוֹן ניט פֿאָרְגִּינְעַן.

עס לְעֵבֶת אִין מִיר דִּי קִינְדְּרִישָׁע טְבֻעַ —
הַנָּאָחָה הַאֲבָן יְעַנְעַם צָו דַּעֲרְפְּרִיעָן.
וּוֹעֵן בְּשֻׁעַם זִיר נִיט, בְּזַוְאַלְט אַוְיָפְן קָוָל גַּעֲרָעוּעָט,
וּוֹעֵן אָפְּאָרְדָּאָכְט אִין קָאָלְטָן בְּלִיךְ אַיר לִיעַן

אוֹן אִין מִין הַאֲנָט בְּלִיבָּט אוּיסְגַּעַשְׁטָרָעַט דָּאָס בְּלִימָל,
אוֹן אָפְּגַּעַגָּאָסָנס מִיט אַבְּיטָול-מִינְעָן,
וּוַיְלִי יְעַנְעַר גַּלְיִיבָּט נִיט — לִיבָּעַר גָּאָט אִין חִימָל ! —
אוֹז בְּזַיאָל בָּאָמָת טָאָקָע אִים פֿאָרְגִּינְעַן.

ניט שטראָף

ניט שטראָף מיר, גאָט, פאר מײַן ניט גלויבָּן,
דעם נאָרישָׁן, דעם פִּינְצְּשָׁעְרִי-גְּרָאָבָּן!
כ'וֹוִיסָּס, טָאָמֵער בִּיסְטוֹ דָּאָרְטָן אָוִיבָּן,
כ'וֹוִיל פָּאָר אֲשָׁנוֹא דִּיר ניט האָבָּן.

כ'בִּין אָפְשָׁר עַנְלָעָר צַו אֲבַלְינְדָּן,
וּוְאָס ניט זִין לְאָמֶפֶּ דַעַם צֻוּוִיתָן גָּעָרָן. —
עָרָךְ דָּאָרָךְ קִיְּין לְאָמֶפֶּ פָּאָר זִיר ניט צִינְדָּן,
אִים וּוְעַט שָׂוִין לִיכְטִיקְעָר ניט וּוְעָרָן . . .

די וּוְעָלָט, וּוּ בִּיּוֹזָע וּוְינְגָטָן בְּלָאָזָן,
אַיז פּוֹל מִיט דָּרְגָּנָעָר אָוָן מִיט חִוּתָּה.
אַיר בִּין גַּעֲוָוִינְגָּט זִיר ניט פָּאָרְלָאָזָן —
טָאָן אלָץ אָוִיפָּ אַיְגָעָנָע אַחֲרִיוֹת.

דיאין הארציק ווּאָרֶט

איך שפיל ניט,
דארכ פיך ניט קיון גוטע קארט.
איך וויל ניט
זיצן אויף א הויכן ארט.
וועסטו דאך פרעגן,
וואקס זשע וויל איך פארט? —
ס'אייז מײַן פֿאַרְמַעְגֵּן —
דיינס א הארציק ווּאָרֶט.

אוֹזָא מִין וּאָרֶט —
דָּאָס אִיז מִין גְּרוּיס גַּעֲוָוִינְס.
אוֹזָא מִין וּאָרֶט —
דָּאָס אִיז מִין גְּרוּיס פֿאַרְדִּינְסַט.
אוֹזָא מִין וּאָרֶט
צעבִּית זִיר נִיט אוֹיף מִינְץ.
נָאָר אַט דֻּעַם וּאָרֶט
צַו זַעַלְתָּן דָו גַּעֲפִינְסַט . . .

שפראָבן

רעדט דאס בלימל אויף זיין שפראָר פון שמען.

רעדט דער הימל אויף זיין שפראָר פון לויבטן.

רעדט דאס טיכל אויף זיין שפראָר פון פלייסן.

און דעם ווינטַּס שפראָר — דאס איז באַריין.

בלומען-שטוויב — דאס איז דער כתב פון בלומען.

וואָלקנְגָּאנְג — דאס איז דער כתב פון הימל.

וואָסְעֶרְלוֹיפָּ — דאס איז דער כתב פון טיכל.

און דעם ווינטַּס כתב אויף בוים און גראָז איז.

קען איר בלוייז פון יעדער שפראָר צו ביסלער —

כ'שמעק די בלום און פיל אויף זיך דעם ווינטַּס,

כ'הער דעם טיר און כיוק אַריין אַין הימל,

און איר שוועיג, ווילְ סְאיַּז מײַן שפראָר פאר מיר בלוייז.

הינטער דער שטאַט

הינטער דער שטאַט,
הינטער דער שטאַט —
הינטער דער שטאַט
אייז נענטער צו גאָט.

הינטער דער שטאַט
אייז נענטער צו זיך.
הינטער דער שטאַט
גיイ איך אָן שיר.

גיイ איך אָ בָּרוּעָסֶעָ,
האָב איך הנאה.
ווענקען מיר בלימעלעָר
וועיסע און בלְאָע.

הינטער דער שטאַט,
הינטער דער שטאַט
צו זיכן איין שטוב
כָּאַטְשׁ אָ רְגָע — אָ שָׁאָד!

גיイ איך לענגןאויס
דעַם צעциינדלְטַן פְּלוּיט,
כִּפְרֵי מִיט אָ רִיטְעַלְעָ —
שִׁיט זיך אָ שְׁרוּיט.

קילט מיר דאס גראז
מיינע שטאטיישע פיס.
עפעס א פלייגעלע
טוט מיר א ביס . . .

סקרייפעט א טויער,
מעקעט א ציג,
גייט אויף א שטריך
אהין אונן צורייך . . .

טרעפט מיר א ווינטל
אונן לוייפט נאך מיר נאך,
טוט מיר די האר
אויפן קאָפּ א צעפֿאָר.

טוט אויף מיר צווית
פֿוֹן א צוֹיִיגּל א שאָט —
הײַסְט עַס אַיְר בֵּין טַאַקָּע
הַינְטָעָר דָּעָר שְׁטָאָט !

די רגע

כאמפ איר און די רגע פארן וווײידל
אוֹן אַיְר בָּעֵט בַּיִ אַיְר זַיְר שְׂטִיל אַוְן אַיְדָל :
— לְאֹז דִּיר צוֹשְׁפִּילְיעַן צֻוּם ווַיְיסֶן בּוַיְגָן !
עַנְטָפָעָרֶת זַי : — צֻוּ ווְאָס זַאֲל עַס מִיר טַוְיָגַן !

וּוָנְדָעֶר אַיְר זַי : — הַעֲרָ נָאָר אַ גַּעַשְׁיבְּתָע !
וּוָעַסְט אַ לִיד דָאָר ווּרְעָן בָּא דָעַם דִּיכְטָעָר !
סִיוּעַט דִּי צִוְּיט דִּיר קִינְמָאָל נִיט פָּאָרְטְּרִיבָּן .
דוֹ, די רגע, ווָעַסְט אַוְיָפָק אַיְבָּיק בְּלִיבָּנוּ.

אַט אָזֶוּ, מִיט חַנְדָּלָעָר אַוְן שְׁטִיקְלָעָר
כָּאָפָּ אַיְר זַי אַרְיָין, אוֹן אַיְר בִּין גַּלְיְקָלָעָר .
מִיט אַמָּאָל דָּעַרְזָע אַיְר, גַּאֲטָמִין לִיבָּעָר ! —
אוֹן די רגע אַיז שְׁוִין לְאַנְג אַרְיָבר .

אוֹן די צוֹגַע שְׁפִּילְיעַטָּע צֻוּם בּוַיְגָן
הַלְוָאי זַאֲל פָּאָר אַ לִיד מִיר טַוְיָגַן ...

דאס פיגעלע וואס פיפט

וואי קומט אהער אין עיר גנים
דאס פיגעלע וואס פיפט ? !
און מער איז שווין מיין הארץ אין ברוסט
ניט עלנט און פארשטייפט.

איך קוק זיר צו מיט ניגער
וואוונדזער בוים דער שווייגער
פאוואליע וויגט אויף זייןס א צווייג
דאס פיגעלע וואס פיפט.

פון צווייג אויף צווייג אלץ העבר שטייגט
דאס פיגעלע וואס פיפט.
... איך טראג זיר איבער צו דעם לאנד,
וואו איצט דער קארן ריפט —

איך זע זיר אין אוקראינע
אין יונגע יארן מיינע.
דארט, אין דער טיפעניש פון וואלד —
א פיגעלע וואס פיפט ...

נאָר אין ירושלים גאָר !
וואי קומט עס אַט אַהער ?
מיין הארץ, עס זוכט אַ גלייבגעוויכט
צעוישן גריינט און שוער —

צעוישן דעם דערמאָנגען
און דעם אויפסני הײַנט קאנען
דעַרְזָעַן, דערהערן אויף דער וואָר
יענץ פיגעלע וואס פיפט.

די קאץ

די קאץ האט מיטן עק אראפגעוישט
צוווי ווינטורייבן פון טיש,
אוון האט פון זוי געמאכט זיר אויגן.
נאָר גלֵיַּר האט זי מײַן חַשְׁד גַּעֲמַכְּט צו נִישְׁט —
מייט חַז זִיר אַוִיסְגַּעַצְרוֹגֶן
אוון מייט דער צוֹנְג דָּאַס פֿעַלְעַכְּל אַפְּגַעַפְּרִישְׁט,
דעַרְנָאָר מייט אַיְרָע ווַיְינְטָרְיוֹבָעָנָע אוֹיגַן
זִיר אַרְיִינְגְּגָזְוִיגֶן
איַן שִׁסְטָל ווּ גַּעַלְעָגָן איַז אַ פִּיש.

דער סענטימענטאלעָר רעגן

ס'איז בי מיר פאראן א חבר,
כיזאג איר, זיעיר א טשעקווער.
איך בין חבר מיטן רעגן!
ווײַ נאָר בְּגַי אַרְוִיס אֵין דְּרוֹוִיסָן,
קְוָמֶט עָר מִיר אַרְוִיס אַנְטְּקָעָן,
קְוָשֶׁת אֵין קָאָפָּ מִיר אָוָן אַיְן שְׁטָעָן,
אוֹן פָּאָר פְּרִיְיד עָר גִּיסְט מִיט טְרָעָן,
פְּלִיסְט אָוָן מַוְרָמְלָט מִיט אַ נִּיגָּן :

"בְּהָאָב גַּעֲקוֹקֶט אֵין אַלְעַ שְׂוִיבָן,
בַּיּוֹ בְּהָאָב דִּיר דְּעָרְזָעָן פָּוָן אוּבָן.
בְּהָאָב אֵין וּזְלָקְנָס זִיר בַּאַהֲלָוָן —
דִּיר צַו אַנְטָאָן פַּאֲרָגָעָנִיגָּן, —
מִיט אַמְּאָל אוּפָּק דִּיר אַ פָּאָל טָאָן . . .
כִּבְין דִּין פְּרִיְינְד אָוָן דִּין פַּאֲרָעָרָעָר!
אוֹן צַעְכְּלִיפְעָט זִיר נָאָר מַעֲרָעָר.

גִּיטָּמִיר נָאָר אוּפָּק אַלְעַ וּוּגָן
דָּעָר סֻעַּנְטִימַעְנְטָאַלְעָר רַעֲגָן.
בַּיּוֹ טְגַעַלְיָנְגָט מִיר צַו אַנְטְּרִינְגָּן,
אוֹז עָר זָאָל מִיר נִיט גַּעֲפִינְגָּן.
כַּאֲפָט עָר אָוָן זִיר פָּאָרָן וּוִינְט,
טוֹט אַזְיָפְצָל אָוָן פַּאֲרָשְׁוּוִינְדָט.

אָנוּ אַ דַעַךְ

גָאַט אִיז גָרֹוִיס אָוֹן גָאַטֶס וּוּנְדָעֶר אִיז גָרֹוִיס. —
דָעֶר הָאָנִיק אֵין קְרוֹג נָעַמֶט זַיְר נִיט אָוִיס.

אַיר שְׁמֵיר אִים אַוִיפָה חַלָה, אַיר שְׁמֵיר אִים אַוִיפָה בְּרוֹוִיט —
עַס צִיט זַיְר פָוָן לְעַפְלָה גָאַלְדָעָנָה צִוְיט ... .

פָאַרְבִּי גִיְיט אַחֲוָדָש, פָאַרְבִּי גִיְיט אַיאָר —
דָעַם דּוֹפְטִיקָן הָאָנִיק צֻוְ שְׁפָאָרְן כִ'פָאַרְשְׁפָאָר.

וּוֹעֵן סְבִּלְיִיבָט שְׁוִין גָאנֵץ וּוּינִיק, אִיז אלְצָה נָאָר גָעָנוֹג.
מִיט הָאָנִיק אִיז פּוֹל אַוִיפָה דֵי וּוּנְטָלָעָר פָוָן קְרוֹג.

אלְצָה טִיפָעָר אָוֹן טִיפָעָר דָאָס לְעַפְלָה אַיר שְׁטָעָק ... .
בֵיז אַוִיס גַעֲזָעַצְטָה האָב אַיר פָוָן קְריְגָל דֵי דַעַךְ.

אַשָּׁאָד! סְאִיז גַעֲוָעָן נָאָר דָאָרְטָה הָאָנִיק אַ לְעַק ... .

שיינקייט

.1
סְטוּרָעֶפֶט אֹז שִׁינְקִיַּט הַאלְּט פּוֹן זִיר. שִׁינְקִיַּט טָאָר פּוֹן זִיר נִיט וּוִיסֵּן!
שִׁינְקִיַּט, בִּיז דֻּעַם מִינְדְּסְטָן שְׁטָרִיךְ,
אֹז — אֹז יַעֲנֵעַר זָאָל גַּעֲנִיסָּן.

שִׁינְקִיַּט אֹז אָוְמְמִיטְבָּאָר
אוֹז זִי פָּעַלְשָׁט נִיט אוֹוֶיךְ קִין בִּיסְל.
סְאיַז — דַּי לְעַנְגָּלְעַכְּקִיַּט פּוֹן באָר,
סְאיַז — דַּי שְׁפִּיצְיִקְּיַט פּוֹן נִיסְל.
שִׁינְקִיַּט לִיבְטִיךְ אֹז אוֹז קְלָאָר,
שִׁיט זִיר גְּרִינְג אֹזְוִי, פּוֹן אַרְבָּל.
בִּיז דֻּעַם מִינְדְּסְטָן אַנְשְׁטְּרָעָנָג נָאָר
נָעָמָעַן וּוּעָלָקָן אַיְרָע פָּאָרְבָּן.

.2
דַּי לְעַנְגָּלְעַכְּקִיַּט פּוֹן באָר אֹז שִׁין,
סְאיַז שִׁין דַּי רְוַנְדִּיקִיַּט פּוֹן עַפְל,
דַּי מִינְיָנִים שִׁינְקִיְּתָן — נִיט אוַיְצָוּשָׁעָפָן!
עַס צִילַּט דָּעַר שְׁלָאַנְקָעָר צִיפְרָעָס-בוּס
אַיְן דִּימָל אַיְן צַעְבָּלוּיְטָן.
אוֹז פּוֹן דָּעַר וּוּעָרְבָּעַ העַנְגָּעָן צַוִּיטָן. —
נָאָר קָעַנְסְּטוֹ זָאָגָן וּוּעָר אֹז שַׁעַנְעָר,
צַי דַּי, צַי יַעֲנֵעַר?

מיין לידערהעפֿט

און נאָר אַמְּאל אֹן ווַיְדֵעֶר טְרִיעָבַט —
עַס לִיגַּט פָּאָר מִיר מִיְּן לִידְעָרָהעָבַט.
מִיְּן לִידְעָרָהעָבַט, מִיְּן לִידְעָרָהעָבַט,
וּוֹ הַיְּרָאָת נִידְעָר אַיז בָּהָעָבַט.

וּוֹ יַעֲדֵעֶר סְטוּרָאָפַע, יַעֲדֵעֶר טְרָאָפַע
מִיְּן לִיבַּ-אֹזְ-לְעָבָן שְׁפִיגָּלַט אָפַע,
מִיְּן צִיּוּט, אַיְר אַיְבִּיקָּו גָּלָאָפַע,
אַיְר גַּרְיִיכָּן בֵּיז אַיְבָּרָן קָאָפַע . . .

עַס טְרִיעָבַט, אֹז אַלְעָ גַּלְדֵּעֶר פְּלָעָבַט
מִיְּן בָּעַנְקָשָׁאָפַט נִאָר מִיְּן לִידְעָרָהעָבַט. —

און קִינְגָּעָר ווַיְיסְט נִיט ווַיְ אָזְוִי
דָּעַם הָעָבַט מִיְּן לְעָבָן אַיְר פָּאָרְטוּי, —
אַלְצַ ווֹאָס אַיז רִיְּף אַיְן מִיר אֹן רְוִי,
און גּוֹט, אֹן שְׁלָעָכְט, אֹן הָעַל, אֹן גְּרוֹי . . .

מִיְּן מְעַנְטִישָׁנוּעָלַט, מִיְּן לִידְעָרְוּעָלַט
צַו זִיְּן אַ לִידְעָרָהעָבַט גַּעֲפָעָלַט.

פֿוֹן אַוִיבָּן

כ'האָב אוֹיפֿךְ דעַמְטָג גַּעֲוָוָאָרֶט אַסְרָה . —
אַטָּג אָזָא מֵין ווּוַילָּעֶר !
אַיְךְ שְׁטִי אָזָן גַּלְּיָה דָא אַוִיבָּן דָּאָר,
וּוי אַיְךְ ווּאַלְטָז זַיְינָן אַבּוּלָעֶר ...
אַהֲרָצָו מִיר פָּאָרְטְּרִיבָּן הָאָט
מֵין חַשְּׁק זַעַן דִּי גַּאנְצָע שְׁטָאָט.

אַטְראָבָט טָאָן נָאָר : עַס לִיגְט צַעַשְׁפְּרִיט
פָּאָר מִיר יְרוּשָׁלָם !
דִּי שְׁטָאָט פָּאָרְשָׁאָפְט אָזָי פִּילְפְּרִיד
מִיר, דעַמְטָג עַולָּה דעַמְטָג נִיעָם.
אַרְוִיסְגַּעֲרִיסְן זִיר פֿוֹן דָּאָרֶט ...
יָאָ, אָז מַעְלָבָט, דָּעַרְלָעָבָט מַעְןָ פָּאָרֶט !

בָּאַטְשׁ אַוִיבָּן קָאָפְט אַהוּט אַיְךְ טְרָאָג
מִיטְזִיעָר בְּרִיטִיעָר רָאָנְדָן,
כְּפִילְפְּרִיד וּוי דִי גַּאנְצָע הַיְצָאָפְטָן
וּאַלְטָז אוֹיפֿךְ מֵין קָאָפְט דָא לָאָנְדָן.
נָאָר אַיְדָעָר גַּיְינָן אֲהַיִם צּוּרִיק,
כִּיוֹאָרֶת אוֹיפֿךְ דָעַר שְׁטָאָט בָּאַטְשׁ נָאָר אַיְינָן בְּלִיק ...

טייבעלעָר

צווויי טיבעלעָר — צווויי וויבעלעָר
אין סאמעטענע הייבעלעָר
אויפֿן ברעה פון דאך
פלויידערן א סְר.

מע פליידערט, מע פליידערט,
מע טרייסלט מיט די גוינדרט,
מע פינטלט מיט די אויגן,
פרררררר ... — אונ זיך צעפּלוייגן ...

ירושלים פרילינגעצייט

אלץ מיט א מאל — מײַן ערנ-ווערט! —
ס'איז ווינטיק-זוניק-דעגןדייך.
אוועג לויפט דא, אוועג לויפט דארט,
זיך טרעפֿן ניט דערוועגןדייך.

אוועג לויפט דארט, אוועג לויפט דא,
זוי שטוטיסן אויכָ א בוים זיך אָן
אוּן טונקען אָפֶ זיך אִין זײַן בלָא —
ער איז אִין בלְיָונָג אַנגָעָטָאָן.

זוי טונקען זיך אָ ווילָע אָפֶ,
אוּן אִין דער קָרְוָם צעפְּלִיעָן זיך.
אָט באָרג-אָרוֹף, אָט באָרג-אָרָאָפֶ —
זוי צִעָּן זיך אִין צִעָּן זיך.

צִי גָּלִיבֶּט מֵיר יָא, צִי גָּלִיבֶּט מֵיר נִיט —
די ברירה איז שוין אייערע —
עס שימערירט דער מאַנדְלַצְוּוּת
ביינאכט דא אִין די פִּיעָרָן.

פִיל אַיְך נִיט דָעַם רִיטָעַם,
הָאָב אַיְך נִיט דָעַם גְרָאַם.
הָאָב אַיְך נִיט דָעַם גְרָאַם,
צְעִירִינְט זִיךְ דָעַר גְעַדָּאַנְקָן.
צְעִירִינְט זִיךְ דָעַר גְעַדָּאַנְקָן,
צְעִשְׁיַת זִיךְ מֵיר דָאַס לִידָן.
— צְעִשְׁיַת זִיךְ דָאַס לִידָן —
טוֹוְיגַע עַס טַאְקָעַ נִיט !

נַאֲר סְכֻעְגִּיַּת דָעַר וּוְאַלְכוֹן,
טוֹוְטָן אַשְׁיַין דִי זָוָן.
טוֹוְטָן אַשְׁיַין דִי זָוָן,
וּוְעָרֶט אַיְן דְרוֹיִיסָן לִיבְטִיכָן,
וּוְעָרֶט אַיְן דְרוֹיִיסָן לִיבְטִיכָן,
גְלִיאַר לְעַבְטָ אַוִיכְ פְּדִי וּוּעַלְטָן,
וּוְיַי סְלַעְבָּט אַוִיכְ פְּדִי וּוּעַלְטָן,
וּוְעָרֶט אַיְך אַוִיכְ אַהְלָדָן. —

פִיל אַיְך שְׁוִוִין דָעַם רִיטָעַם,
הָאָב אַיְך שְׁוִוִין דָעַם גְרָאַם.
הָאָב אַיְך שְׁוִוִין דָעַם גְרָאַם,
צְיִיטִיקַט דָעַר גְעַדָּאַנְקָן.
צְיִיטִיקַט דָעַר גְעַדָּאַנְקָן,
פְלַעְבָּט זִיךְ אַוִיסְטָ דָאַס לִידָן.
איּוֹ פָאַרְאָן דָאַס לִידָן —
כִּידָאַרְפָּ מַעַר גַּאֲרַנִּית נִיט !

ניט איזוי דער טעלעוויזער
וואס שרייט פון אנטקעגן ארויס,
ווי דאס וואס איר האב זיך פארבענט,
עס זאל קלינגען פון עפעס א הויז
דאס ליד, וואס איר האב געהרט נאך
ווען איר בין געוועזן קליען:
"ניט איזוי די גאלדענע פעדער, ווי די פאווע אליין".

פָוּן שְׁבַת בֵּין פְּרִיְיטִיק

עס שפֿרינגעט מיין צײַיט פָוּן שְׁבַת גֶּלְיַיךְ צוֹ פְּרִיְיטִיק.
אַיר וּוּעָר אַלְצָ אֲפָהָנְטִיקָעָר, הַעֲלָפָן זִיר נִיט קָאנְעָנְדִּיק.
אַט אַיז שְׁוִין נָאָר אַ וּזְאָר גַּעַוּאָרֶן צְיִיטִיק.
אוֹן וּוּ אַיז זָוְנְטִיק, מָאָנְטִיק, דִּינְסְטִיק, מִיטְוּאָר, דָּאָנְעָרִישְׁטִיק?

גַּעַפְרוֹוֹת כִּיהְאָב צִינְדָּן לִיבְטָן, אַ טִּשְׁטוּר שְׁפִּרְיִיטִין,
אַ שְׁבַת-תְּפִילָה צַוְּגַעַטְרָאָכְט אָן אַיְגָעָנָע, —
אוֹן צְוִוִּישָׁן אַיְזָן שְׁבַת אוֹן צְוִוִּיטָן
די צְיִיט וְאָל נִיט אַנְטְּרִינְגָּעָן וּוּ אַ פִּיגָּעָלָע.

מיין וּזְאָר אַנְטְּרִינְט אלְצָאיִינְס. וּוּאָס קָאָן אַיר מָאָכָן!
פָּאָרוֹאָס אָזְוִי, אַיר קָאָן זִיר נִיט דִּעְרָקְלָעָרָן.
גֶּلְיַיךְ וּוּ דָעַר שְׁבַת גִּיט אָוּוּק, — אַיר וּוּעַט דָּאָר לָאָכָן —
די אַיְבָּרִיקָע פִּינְגָּעָט עָגָג נִיט וּוּרָעָן . . .

מגן-דודלעַר

ב'גי מיר אין א ווינטערטאָג
פֿון דאגות אויסגעטָאָג
האָט א שניי א שאָט געטָאָז.
בְּשִׁתְּעַל דֻּעַם קָאַלנְעַר אָז.

איַר פֿאַרְהָאַלְט דֵּי טְרִיטְמִינְעַ
אוֹן דֻּעַם קָאָפְּ כִּפְאָרְרִיס —
סְאָרָא גְּרוֹיסְעַ שְׂנִיעַלְעַר,
אוֹן וּוּיְלְבָעַרְוּוֹיס !

וואּו אַיז עַס גַּעֲזָעַן דָּעַן
אוֹן וּוּ אַיז עַס גַּעֲהָעָרט —
וּוַיִּסְעַד מְגַן-דוֹדְלָעַר
פְּלִיעָן צֹ דָעַר עָרְד !

גִּיְעָן אַלְטָע יִדְן צְוּוֵי.
שְׁוִין צֹ אַלְץ גַּעֲוּוִינְט,
אֶבְעָר אַוִּיפְּ דֻּעַם שְׂנִיגְעָפָאל
קוּקוּ זַי דַעֲשְׁטוֹינְט.

מִיט דֵי אַקְסְּלָעַן קְנִיטְשָׁן זַי,
שְׁאַקְלָעַן מִיט דֵי בָּעָרְד :
— וּוַיִּסְעַד מְגַן-דוֹדְלָעַר
אוֹיפְּ יִשְׂרָאֵל עָרְד !

לְאֹז אַיְר וּוַיִּטְעַר, וּוַיִּטְעַר זַי.
אוֹן, וּוּ נְאָר אַהֲזָן,
לְאַכְנְדִּיקָע קִינְדְּעָרְלָעַר
שִׁיטָּן זַי אַרְוִיס . . .

שטרעען זיין די הענטלעָר אויס,
שריעען : — הערט נאָר הערט !
הימלַ-מְגַן-דוּדֶלָעָר
פֿאָלַן אוֹיפֿ דער ערְד !

אלטע בריוו

צו וואס באהאלטן בריוו ? מע דארף זוי מער ניט שפטעטר.
זוי זינען און די מענטשן, ווי און ביימער — בלעטער.

די בריוו האבן געשינט דיר ווי די זונ אין הימל.
אייצט שמעקן זוי, ווי אלטגעבעאכן ברויט, מיט שימל.

ווא זינען אייצטער די, וואס האבן זוי געשריבן ?
ווא מאדנע קלינגט דער בריוו, וואס איז פארהיט געליבן !

פונ ארט און צייט מיט גוואלד ארויסגענומען,
ער שטאמלט עפעס. בעסער וואלט ער שטומען !

צו וואס באהאלטן בריוו ? מע דארף זוי תיכפ רייסן.
און נאך דעם מעג מען זיך די פינגר בעיסן.

אין חלום

וואס הוויסט איז מען ליגט אויפֿן האָרְצַן!
משוננהע בילדער באָפָאלֶן.
געזען כ'האָב אין חלום אַ פּוֹיגָל אַ שׂוּוֹאָרְצַן,
אַן אָונְטָעָרְגָעָשָׂאָסְעָנָעָם פָּאָלֶן . . .

געזען כ'האָב אין חלום מײַן חֻופָּה,
אוֹן מֵיר אַיְזַן נִיט מַעַרְ, אַ יָּאָר פּוֹפְּצַן.
אוֹן מַעֲנְטַשֵּׁן פָּוֹן אָוּמְעָטוּם קָוְמָעַן צַעְטוּפְּעַן
אוֹן וַוְינְטַשֵּׁן, אוֹן וַוְיַנְגַּעַן, אוֹן שְׁלוּכַּן . . .

וּי קָוְמָעַן אַחַעַר אַט דֵּי מַעֲנְטַשֵּׁן? . . .
מַיְיַן מֵאַן קוֹלְקַט אַרְיַין מֵיר אַיְזַן פְּנִים.
אוֹן פָּאָרְקָוְמָעַן דָּאָרָךְ עַרְשַׁת דָּאָס אַלְץ, וּוָאָס גַּעֲוָעַן שִׁין.
מַיְיַן לְעַבְּן — מִיט צִיטָעָר כְּדַעֲרַקָּאָן אַיִם.

די באלאדע וועגן יידישן קינד

דעָר דייטש טרייבט אַ שטאט מיט יידֶן צום זומפ.
דעָר קלעפֿיקער שלִים זַי פֿאַרְשְׁלִינְגְּט ...
נאָר דַּאס קִינְד, דַּאס יִנְגְּסְטָעַ קִינְד קּוֹמֶט נִיט אָוָם,
סְאיַז גְּרִינְג.

עס פְּלאַקְעָרט אַ יִדְּישַׁ הַוִּיז אַוִּיפְּן וּוִינְט —
אלָעַ פְּיוֹר וּוּנְטַ מִיט אַ מְאַל ...
נאָר סְקִרְבִּט אַרוֹיס דָּוָרָךְ אַ שְׁפָאָרָעַ דַּאס קִינְד —
סְאיַז שְׁמָאַל.

באַבִּי יַאֲר ... וּוּמְעָן סְמִידְטַ דַּי קְוֵילַ,
שְׁטָאָרְבַּט פָּוּן דָּעַם גְּרוֹיְלַ אַלְיאַן.
נאָר דַּאס קִינְד לְעֵבֶט אַוִּיס, עַס בְּאַנְעָמַת נִיט דָּעַם גְּרוֹיְלַ,
סְאיַז קְלִין.

דַּאס קִינְד אַנְטְּלוֹיפְּט עַרְגָּעַז וּוִיטַ אַין וּוְאַלְדַּ,
פֿאַרְשְׁטַעְקַט זַיְר טִיף אַין זַיְן גְּרִינְסַ.
אַט וּוִינְט עַס, אוֹן אַט שְׁלָאָפְּטַ עַס שְׁוִין בְּאַלְד —
עַזְקָפְּנַס — זַיְן הַעֲנָטַל זַיְן דִּינְס ...
דַּאס קִינְד טָוַט אַין שְׁלָאָפְּ דַּאס מְוֵיל אַ פֿאַרְקְּרִיםַ,
סְטוּטַז זַיְן הַעֲרָצַל אַין בְּרוֹסְט זַיְר אַ שְׁטוּיס —
פָּוּן וּוּנְעָן עַס אַיְזַ אַרוֹיס.

סְווּעַט אַוִּישְׁטַיִין הַוְּנָגָעַר, וּוֹיִ אַוִּן וּוִינְדַּ,
נאָר בְּלִיבְּן גָּאנְץ וּוּעַט עַס פֿאָרטַ.
עַס לְעֵבֶט אוֹן וּוּעַט לְעֵבֶן אַיְבִּיךְ דַּאס קִינְד
דַּאס גַּעֲרָאָטְעוּוּעַטַּ פָּוּן מְאַרְד !

די האלבע שעה

כ'האָב פֿאַר דֿער האָלְבֿעַר שעַה באָוּוֹיזַן
אַ בִּיסֶּל בַּי דַּעַם שְׂרִיבְטִישׁ זִיכְּן,
אַ בִּיסֶּל דַּוְרֵךְ דַּעַם פֻּנְעַצְטָעַר קְוֹן.
ס'הָאָט פֿאַר דֿער האָלְבֿעַר שעַה באָוּוֹיזַן
אַ דְּרָאָבְנָעַר רַעֲגַנְדָּל צַו שְׁפִּירְצַן,
אוֹן וּוְידָעַר אַיְזַן גַּעֲוָאָרַן טְרוֹקַן.

איַן מְשֻׁר פֿוֹן דֿער האָלְבֿעַר שעַה
איַז פְּנוּעַם טָאגַ גַּעֲוָאָרַן אוּיסַן.
עַס הָאָט גַּעֲנוּמָעַן טְוַנְקָל וּוּרָן.
עַס איַז דיַי האָלְבֿעַר שעַה
גַּעֲוָעַזַּן מַאֲדָנָעַ גְּרוּיסַן —
בֵּין אַנְגַּעַצְוָנָדַן הַאָבָן זִיךְּרַיְהַרְתָּן.

אוֹן דַּא הָאָט זִיךְּרַיְהַר צִיְּיט צְעַבְּנוֹדַן,
אַ שְׁאָט גַּעֲטָאַן אַ שעַה,
אוֹן צְוּוֵי,
אוֹן פִּיר ...
נַאֲרַיְהַנְּעַה האָלְבֿעַר שעַה —
אַיְרַהְיַה אוֹיְף מַאֲרָגַן נַאֲרַיְהַנְּקַט נַאֲרַיְהַר ...

אליען דאס לעבן

כ' בין שטענדייך גרייט אוועקליגן דעם בליער.
אליען דאס לעבן איז מיר מערעער טיינער
פונ מיין ליד.
דאס לעבן מיר פארשיט
מייט פארבן און מייט טענער —
איינס פונעם צוויתן שענער.
עס קומט אריאן אט דער, אט יונגער,
און יעדער טראגט אין זיך אַזעלט,
און אלץ מייט עפעס מיר געפעלט,
און אלץ מייט עפעס רעהט מיר.
און איינער לענטן מיר,
דער צוויתער פרעהט מיר,
דער דרייטער גיט אַרויס, מיט שטיילע טרייט,
כדי ניט שטערן מיר, ווען כ'שריב אַזיד.

דאס אלטע בענקל

ס'אייז הײַנט פון אינדעָרְפּרִי אַ ווילְדָעַ קעלְטַ.
דאס אלטע בענקל שטייט אַויפּן באַלְקָאָן . . .
וואָס האָט עֶר מֵיר דָעַן שלעכטס גַעטָאָן,
וואָס אַיר האָב אַים אַהֲין אַרְויַסְגַעַשְׁטָעלְלַט ?

ער אייז גַעְוָעָזָן אַיְינָעָרְ צַוְוִישָׂן זַעַקְסַ
בַּיְ טַאָטָעְ-מַאָמָעְ אַרוֹם אַונְדוֹזָעַרְ טִישַׁ.
עַס האָט אַיְן שְׁטוּבְ גַעַשְׁמַעְקַט מִיטְ פְּרִישְׁ גַעַבְעַקְסַ.
אַ טְרַאַכְט טָאָן נָאָר ! ס'אייז אלְץָ גַעְוָעָזָן פְּרִישְׁ. —

ס'אייז אַיְן זְכָרְוָן פְּרִישְׁ גַעְוָעָן דִי צִיִּיטַ,
וְואָס אַיְזְ פָּאָרְבִּיְ, נָאָר אַיְזְ נָאָר נִיטְ צַוְוִוִיטַ.
די קִינְדָעַר — אַוְיסְגַעַוּאַקְסַן, נָאָר נִיטְ אלְטַ,
דָעַר שְׁטִיגְנָעַר — שְׁוִין נִיטְ דָעַר, אַוְן פָּאָרְטַ זִיךְרַ האָלְטַ.

נָאָר אלְץָ האָט זִיךְרַ צַעְפָּאַלְן אַומְגַעְרִיכְטַ.
דָעַר נַעֲכַטְן אַיְזְ אַ בָּאָרְגְ מִיטְ בְּרוֹכְוֹאַרְגְ אַיְצַטְ,
עַס לִיגְט אַוִיכְ אַיְם פָּוָן שְׁטוּבְ אַ גְּרָאַבְעַרְ שִיכְטַ.
אוֹן נָאָר דָאָס בענקל בעט זִיךְרַ נַעֲבָעַר : — זִיכְטַ !

הָאָב אַיר אַרְיִינְגַעַטְרָאָגַן אַים אַעֲיַנדַ,
אוֹן אַפְגַעְוַוִישַׁטַ, אוֹן צַוְגַעַשְׁפָאַרְטַ צֻוְם וּוְאַנְטַ,
גַעַזְאַגְטַ צֻוְם גַעַנְצַן מַעֲבָלַ : — זִיכְטַ בָאַקָּאָנְטַ ! —
אוֹן זָאָל עֶר שְׁטִיְין דָאָ. עֶר האָט עַס פָאָרְדִינְטַ.

גליק

א ווינונג איז אוז מאן זאר :
ס'קאן זיין א שטיבל מיט א דאר,
א סוכה צוגעדעקט מיט סבר,
א הייל, א מויער, א גצעעלט.
א פאלאען, וואס פארשינט די וועלט,
א בוידעם צי א קעלערגרוב —
דאס אלץ קאן דינען פאר א שטוב.

א מאַלצִיט קאן אוֹדָאי זִין
מיט עופ און פיש, מיט אוּבֶסֶט אָוָן ווַיְין,
צי בְּלוּזָן אַקְשָׁע מיט אַיְיר,
קָאַרְטָאָפָל צָוְעַשְׁמָעַלְצָט מיט רָוֵר,
א צְיַבְּעָלָע אֲפִילָו אַיְיר.

ס'קאן א געלגעער זיין א בעט
מיט קישנס הוּיר, מיט זַיְיד גַּעֲבָעַט,
צי א טָאָפְּטָשָׁאָן מיט שְׁטוֹרִי אַזָּק —
עס שלְאָפְט אוֹיף אִים זַיְיד גַּאנְצָ גַּעַשְׁמָאָק.
ווען שלְאָפְן אוֹיף דָּעַר עַדְךָ קָוָמָט אוּיס,
דו לִיְגָסֶט אָונְטָעָרֶן קָאָפְ דִּין פּוֹיסֶט.

אוֹן גְּלִיק ? — דָאָס אַיז אֽוֹזָה מֵין זָאָר,
וְוָאָס דָאָרָף קִיְין וּוְעַנְטָ נִיט אָוָן קִיְין דָאָר,
קָאָן אָוּ אַכְּלָה זַיְיד בְּאֲגִינְזָן,
קָאָן צְוָשָׁפָרֶן זַיְיד אוֹיף אַשְׁטִינְזָן.
אוֹן וְוָאָס מִיר שְׁלָעַסֶּעֶר, גִּיטָּעָר, ווַיְין,
ווען האָסֶט דָאָס מַזְלָעָר זִין !

፩፻፲፭

מייזרץ-זיט

די זון גיט אויף פון מייזרץ-זיט.
באגעגעגען זי כ'בין געומען,
א העלינק סטעוזשקלע געפונען.
נאָר צוֹ דער. זון איז אלֶיך נאָר ווַיִּט . . .

זי טוט פון צוַיְשָׁן בערג אַ שיין
אוֹן תִּכְבַּף ווּעֶרֶת פָּאָרְשָׂוּנְדָּן ווִידָּעָר.
איַן גְּרוּעָן נַעֲפֵל ווּלְכָבָר נִידְעָר
איַר טַרְעַט נִיט ווַיְלַנְּדִיק אַרְיִין.

נאָר אָט לוַיכְט אוַיף אַ בָּאָרְגָּן-שְׁפִּיאַז,
נאָר אִם — אַ צְוִיְּטָעָר אוֹן אַ דְּרִיטָעָר.
דָּעָר נַעֲפֵל ווּעֶרֶת צוֹ בִּיסְלָעָר שִׁיטָּעָר.
כְּהִאָב אִם פָּוּן זִיר אַרְאָפְגָּעָשְׁמִיצָן.

איַר ווַיִּס נִיט צַי סְיוּעָט מִיר גַּעֲרָאָטָן
דָּעַם אוּפְגָּאנְג זָעַן אָזְוִי ווִי כְּיוֹילְ.
עַס שְׁפִּילְטָן דִּי זָוָן מִיט מִיר אַ שְׁפִּילְ
אוֹן פְּרִוּוֹט מִיר אָוִיס מִיט לִיכְט אָוֹן שָׁאָטָן.

דאס עפֿעלע

דאס עפֿעלע פָּאלְט נִיט ווַיִּיט פָּונְגָם בּוִים . . .
אוֹזִי אֵיז אֶבְּעָר נִיט שְׁטוּנְדִּיק .
אַמְּאַל פָּאַרְקִיְּקַלְט זִיר עַס אָן אָ זִוְּט ,
אוֹזִי מַיט דַּעַם אֵיז נָאָר נִיט גַּעֲנְדִּיקְט .

עַס לִיגְט אִיצְט אָוְנְטָעָר אָ נְאַדְלְבִּים ,
צַי גָּאָר אָוְנְטָעָר אָ בּוּרְיָאּוּעַ ,
אוֹזִי יְעַנְעַע נְעַמְט טֻעַנְהָן אֵיז דַּאָס אֵיז אִירְט . —
מַעַד אַרְךְ דָּאָר הַאֲבָן אָ הָעוֹזָה !

אַלְיַין דַּאָס עפֿעלע זָעַט נִיט מַעַר
זִיְּן שְׁטוּמָם צְוַיְּשָׁן אַנְדָּעָרָע שְׁטוּמָעָן .
אוֹזִי בִּי אִים אֵיז רַעֲבַט צַו הַאַלְטָן אַצְינְד
די בּוּרְיָאּוּעַ גָּאָר פָּאָר זִיְּן מַאְמָעָן . . .

וּוִי צו דעם פויגל

וּוִי צו דעם פויגל ווֹאָס פַּאֲרְגַּעַסְט
דעם אונטערשייד פֿוֹן שְׁטִיגֶג אָוּן נְעֵסְט.
זַיִן שְׁטִיגֶג פַּאֲרְלָאָזֶט עָר אַ דָּעַרְפְּרִיעַטְעָר
אוּן . . . זַעַצְתֶּן זִיר אִין אַ שְׁטִיגֶג אַ צְוֹוִיטָעָר.
עָר פִּיקְטֶן דַּי אַנְגַּעֲגַרְיִיטָעָה קָעָרְלָעָר
אוּן פִּישְׁטְשָׁעָט : — נִית אָזְוִי גַּעֲפָעָרְלָעָר ! . . .

אַקָּלְטָעֵר פֶּסְחָ (פֿוֹן "דָּאָרֶט")

עס ליגט די מעחה אויפֿן טיש,
הינטערן פֿענטערן ער שנייט.
האָסט צוֹגָנְגָרִיט גַּעֲפִילְטָעַ פִּישַׁ,
נאָר ס'איַז נִיטָא קִיּוֹן פְּרִיד.

וּוִי ס'יוֹאָלְטַ נִיט זַיִן דִּין שְׁטוּבַּ, דִּין הַיִם. —
די מעחה אוּפְּדָעָרְנָאַכְּטַ
אַרְיִינְגָּעָטְרָאָגַן הַאָסְטַ גַּעֲהִיםַ
אוֹן גְּלִיְיךְ דִּי טִיר פָּאָרָמָאַכְּטַ.

די שְׁבָנָה רַופְּטַ דִּיר טְרִינְקָעַן טַיִּי,
דְּעַרְ שְׁבָנְ אַיְזַ גַּאנְצַ מִילְדַּ.
אוֹן דָּאָרַ דִּין סְדָרְ-נָאַכְּטַ פָּאָרַ זַיִּ
וּוָאָלְטַ אַוְיסְגַּעְדוּכְטַ זַיִּר וּוְילְדַּ

אוַיְרַ דוֹ אַלְיַין נִיט זַיְכָעַר בִּיסְטַ
צַיְ האָסְטַ גּוֹט גַּעֲטָאַן
וּוָאָסַ דִּירַ האָטַ פְּלִיצְעַם זַיִּרַ פָּאָרְגְּלוֹסַטַּ
צַוְ טָאַן זַיִּרַ אַדְרָמָאַן . . .

פִּירַ קְשִׁוּתַ פְּרָעָגָסַטַּ, דוֹ וּוְילְסַטַּ דָּעָרְגִּין :
דוֹ צְיִיטְעָרְסַטַּ דָּעַן פֿוֹן קְעַלְטַ ?
הַאָסְטַ יִדְיִישַׁ בְּלֹטַ ?
דוֹ קְאַנְסַטַּ בָּאַשְׁטִיןַ ? —
וּוּוּ הַאַלְסְטוּ אַיְזַ דָּעַרְ וּוּעַלְטַ ? . . .

פְּאַמּוּרָאָנָּצָּן

פְּאַמּוּרָאָנָּצָּן מִיטֵּן שְׁטוּמָפֶל "יִפְּרוֹ" —
דֵּא אֵין מַאֲסִיקוּעַ הַאנְדָּלֶט מֵעַן מֵיטַּ זַי.
כַּנְעַם אֲרוֹיסַּת דָּאָס לְעַצְתָּע גַּעַלְט פֿוֹן שָׁאָפָע
אוֹן אַיר שְׁטָעַל אָוּעַק זַיְךְ אֵין דַּעַר רַי.

אֵין דַּעַר רַי אַמּוּרָסְטָן שְׁטִיעָן יַיְדָן.
אוֹיפַּךְ דַּי קַעַסְטָלָעַר קוֹקָן זַיְךְ מֵיטַּ שְׁטָאָלָץ.
איַיְךְ דַּי יַיְדָן! וַיְיַי מֵעַן אֵיזְ צְוֹפְּרִידָן
מִיטֵּן אוֹיפְּשָׁרִיפַּט "יִפְּרוֹ" אוֹיפַּן הַאלָּץ!

דַּעַם פְּאַרְקְוִיפָּעַר הַאָבָּן זַי פְּאַרְמָאָטָעַרְט.
שְׁטוֹפְּנָדִיךְ דָּאָס גַּעַלְט אִים אֵין דַּעַר הַאָנָּט,
מַאֲכָט זַיְךְ יַעֲדָעַר אַיְנָעַר תְּמוֹוָאָטָע :
— פְּאַמּוּרָאָנָּצָּן! פֿוֹן אָוּעַלְכָּן לְאָנָּד?

— כַּיְוַיְיס נַיְט ! — טַוְט אַ בְּרוּם דַּעַר גַּוִּי פְּאַרְבִּיסָּן.
אִים אֵיזְ שְׁוִין דַּעֲרָעָסָן אַט דַּי שְׁפִּיל.
וַיְוַיל דַּעַר פְּרַעְגָּעַר גִּיט אִים גַּלְיִיךְ צַו וַיְוַיסֵּן :
— זַעַט דַּעַם אוֹיפְּשָׁרִיפַּט ? סְאַיְזְ פֿוֹן אִסְרָאֵיל !

יולי, 1970

האלט דעם אמת פאר זיך

— האלט דעם אמת פאר זיך,
דאס וועט קינמאָל ניט שאָטן. —
אַט אֶזְוִי האַט מעַן מֵיר
שווין ניט אַיְין מַאֲל גַּרְאָטן.

— האלט דעם אמת פאר זיך ! —
נַאֲר וַיְיָ קָאָן אַיְר אִים האַלְטָן ? !
ער וועט אויסגיאָן פָּאוֹוָאַלְיעָן,
אוּבָּכְיוּעָל אִים באַהַלְטָן.

ער דארף רויַם, ער דארף לוֹפְט,
ער דארף קלינגעַן אָוָן מאָנָעָן !
כַּיוּעָל דעם אמת פאר זיך בְּלוֹוַן
דָּעַן אַיְנהַלְטָן קָאָנָעָן ?

ער וועט ווערַן דערשטייקט,
אוֹן אַ פְּנִים טַעַר קְרִיגָּן,
חֲלִילָה וְחָסָּן,
פָּוֹן אָן אַמְתָן לִיגָּן !

די פריין

אשר שווארצמאנס אנדענק

דו קוק זיך אום צויריק און שטווין :
ביז לעצעטער שעה און פון געבעירן —
אוז איז אונדזער גורל שוין —
דעך שונא בי די טויערן.

פון ערשטן ביתה המקדש און
אויף צייטן אייביקע געשוווירן —
סיזאל זיין די שווערד, די שפין — א פאן,
ווען ס'שטייט דער שונא בי די טויערן.

פאר יעדן פאלך, פאר יעדן לאנד
מיר האבן אונדזער בלוט פארוגאסן.
נאך פאר דעם זיגער, ווּ א האנט,
האט טיר און טויער צועגעשללאַסן.

און איצט, בי זיך דא איז דער היים
אויף אונדזער ערדר דער גאלדייך-ברויינער,
וואס איז מיט גרענעוץ באזימט, —
בי אלע טויערן — דער שונא !

נאך יעדן מאָל געבעירן ווערט
און טויכט ארוייסט פון פיין און טרען
א יונגעער זינגער אויף זיין ערדה,
וואס ביז דער לעצעטער קויל זיך ווערט,
עס זאל דער מאָרגן אונדי געהערן.

און אשר שווארצמאנס אויף דער שוועל
וואֹי מורדים טווען זיך א שטעל
מיט אַנגעציילטן וואָפֿן.
און זיינער האָפֿן לוייכט זיך העל
איין זינגעודיקע סטראָפֿן.

און אייביך-אייביך איז דער קריין
פונ וואגן און פונ זיגן.
נאָר זיעער טיעער איז די פרײַן.
אָ, גרויסער גָּט, דעם וועג מיר וויז,
דעם וועג מיר וויז, אָ נס באָוויז —
אָ פֿיעַל אָרט אִין אָט דעם קריין
פאר אָט דער פרײַן צו קריינן!

וואי די שפערלען

איך שרייב און שרייב ...
אייז דאס נאָר צייטפארטהייב?
צו וועלכער ליד די צייט וועט זאגן "בלײַב!"?
צי אלע לידער מיט איך לאָנגַן עַק
וועט זי, ווי שפּוֹרֶן אוַיְפּוֹן זָמֵד, טָאָן אַ פֿאַרְמַעַךְ —
מיין לעבען ט'אנּוועַרְן די פֿאַרְבְּ אָונְ דָעַם גַעֲרוֹר,
וואַי אַ פֿאַרְטִּיךְַנְטְּ בְּלִימְלָ אַיְן אָנְ אלְטָן בָּורְ?

מיט שפערלעַר אייז פֿוֹל דָא אָומְעַתּוֹם.
אוַיְפּ גַּלְיְיכָע וּוּנְעַט זַי גַּיְעַן קוֹנְצִיךְ אָוָם.
וּוְעַן פֿאַר דָעַר אַיְבִּיקְיִיט וּזְאַלְט אַיְר זִיר אַנְהָאַלְטָן גַעֲעַנְט
וואַי אַט די שפערלעַן — פֿאַר די גַּלְיְיכָע וּוּנְעַט ...

ליידער מײַנע

ליידער מײַנע פון נעכטן אונז פון היינט !
פאר איריך איר רײַד אָראָפּ פון האָרֶצּן.
אַיר ווועט דָאָר מִיר דָעַם פְּנִים נִיט פֿאָרְשׁוֹוֹאָרֶצּן,
אֲפִילוֹ אַנטָאָן כְּבוֹד, וְוי מִיר שִׁינֶּט.

אַיר האָףּ, אָז אַיר ווועט בְּלֵיבּן תְּמִיד יוֹנָג
אָונַז צָו אַ בִּיסְלָן נָאָר דָּעָרְלָעָבּן.
אַיר זִיְּט אִין שְׂטָאנָנד אַדִּין-זְחַשְׁבּוֹן גָּעָבּן,
אַיר ווועט דָעָרְצִיְּלָן אַלְאָז, אַיר האָט אַ צָוָג !

אוּיר אַיר ווועט זִיְּן, פֿאָרְשְׁטִיטִיט זִיר, ווַיִּיט נִיט גְּרִינְגּ.
וְוי אָוִיסְצּוֹנוּעַמְעָן בְּהַאֲבָא אַיר נִיט גַּעַלְעָרָנֶט.
אַיר האָלָט נִיט טִיפּוֹזִינִיק דיַהְאָנָט בַּיִּם שְׁטָעָרֶן,
נָאָר וְוי דיַ פִּיגְגָּלּ פְּרִיא אָונַז פְּרָאָנָק אַיר זִינְגּט.

ליידער מײַנע — טְרָעָרָן אוּפּ דָעַר זָוּן !
ליידער מײַנע — שְׁמִיכְלָעָן אִין דָעַר פֿינְצְטָעָר !
אִין אַדְעָרְלָעָר אִין אַיְיָרָעָר אִין דִינְסְטָעָ
מיַן בְּלוֹט פְּלִיסְטָא, אָונַז אַיר ווַיִּסְטָ גָּאָר נִיט דָעָרְפּוֹן.

דער כוח פון כוח

דער כוח פון שיינקייט — עס איז גאר ניט שיר !
דער כוח פון שיינקייט דאס לעבען מאכט רייך.
די שיינקייט, זי נערט אונדזער הארץ, אונדזער בלוט.
אונז סייערט אוזי גרינג, אוזי ווונדרלעַן גוט ! —
ס'אייז דער כוח פון שיינקייט !

דער כוח פון חכמה. — עס איז דורך א גליך
צו שפאנען ווי איבער אן אייזערנעם בריך.
בימים נארישן צופאל ביסט מעיר ניט קיין קנעכט.
דו גיטט ווי א זיגער אroiיס פון געפעכט. —
ס'אייז דער כוח פון חכמה !

אפיילו דער כוח פון שוואכקיט איז גרויס.
די פרוי מיט איד ליבעלבער שוואכקיט נעמט אויס.
דאס גרעזל איז שוואר, נאָר עס טו זיך זיין זאָר —
די שטיינער צעשפארט עס ! היינט זאג איז ס'אייז שוואר ...
ס'אייז דער כוח פון שוואכקיט !

דער כוח פון כוח איז פשוט אונז פראָסט.
אונז האָסטו אים, האָסטו ניט מעיר ווי דו האָסט.
צו כל מינימס כוחות אודאי איז פײַן
עס זאָל בי דעם מענטשן אלס צוגאָב נאָר זיין
דער כוח פון כוח.

געדענקיין אוֹן פָּאַרְגָּעַסֶּן

צווויי טבעס אויסטדייער אונדז שענקיין,
דאַס לעבן זאל אונדז ניט דערעטען :
פארגעטען אויף צו ניט געדענקיין,
געדענקיין אויף צו ניט פָּאַרְגָּעַסֶּן.

געדענקיין מיר דערפֿאָר כסדר
די ליבע, נאנטע געשטאַלְטָן,
די קינדְהִיט — אָזֶש פֿוֹן שְׁוֹלְ, פֿוֹן חְׁדָרְ,
דעם צְעָרְ, וּוֹאָס ... לְאָזֶט זִיךְרָן אַוְיסְטוּהַאלְטָן.

מֵיר וּוַיְסָן אֲבָעָר אַוְיסְגַּעַצְיִיכְנֶט
פֿוֹן וּוֹאָס אֲטְרָאָכְטָ צְוָאָן נִיט טָאָרָן.
עַס שִׁיקְטָ דָאַס הָאָרֶץ אֲמִינְדָּסְטָן צִיכְּן —
אוֹן סְפָּאָלְטָ אַרוֹיסְ פּוֹנוּם זִיכְרָוּן !

צוווי יארמלקעלער

צוווי יארמלקעלער שפילן זיר
אין זומערדייןן דרויסן.
עס פלייט די פילקע הין און הער,
און בידע קינדער לאכן.

— צוווי לאכנדיקע קינדער ?
שווין גזען אזעלכע זאכן ! —
נאָר האט אַקְאָפְּעָלָע געדולט,
ניט דאס בין אַיר דָא אויסן.

די צוווי געשטריקטע יארמלקעס,
ווײַ דעקלער פֿוֹן אויבּוֹן,
באָדָעָן זִי די קְעַפְּעַלְעָר,
זִי זָאָלָן זִיר נִיט שְׁטוּבִּין.
אַ מְוַרְאַדְיָקָעָר שְׁטוּבִּין זִיר שֵׁיט
פֿוֹן וּוּלְטַ-צְׂוֹזָאמְעַנְשְׁטוּבִּין.
דאָס יָאָרְמְלָקְעַלְעָר זִי פָּאָרְהִיט.
אַט דאס בין אַיר דָא אויסן !

די וועלט איז פֿער-און-שׂוּעְבָּלְדִּיך
פֿוֹן אלְעַ זִיבּוֹן עַקּוֹן.
דאָר קָאָן אַ פִּיצְּלָעַ יָאָרְמְלָקָע
פֿוֹן בִּיזּ אַמְּאָל פָּאָרְדָּעָקָן.
אַ ברִירָה אַיז נָאָר — גְּלִיבּוֹן הַיּוֹנֶט
איַן אַט דַּעַם נֵס דַּעַם גְּרוּיסָן.
... צְׂוּיִ יָאָרְמְלָקְעַלְעָר שְׁפִילָן זִיר
איַן זְׂמָעְרְדִּיךְן דְּרוּיסָן.

זוי ציטערן

עס קרייזט אונ קרייזט א שווארכצער שפארבער
ארום מײַן דוין.

ווע שטייקער פלייש, ער ריסט פון מיר די פרײַד אָרוּס
אונ הערט ניט אויף טאגטעגלאָר טאָן זיין אָרבֿעט.

אונ באָטש דאס איז א שפארבער, ניט קײַן אָדְלָעַר,
אונ אַיך, אַיך בֵּין דערצֹו ניט פֿראָמֶעֶטַי, —
כְּהִאָב ניט גַּעֲרוּבַּת דָּעַם פִּיעַר בֵּין דָּעַר גַּעֲטָעַר-קָאָדְלָעַר,
דָּאָר נִיט די שְׁטְרָאָפַּפַּה פּוֹן זַיִּן, וְאַיך פָּאָרְשַׁטַּי.

זוי ציטערן, אָז פִּיעַר אָדְעַר שְׁפַעַטַּעַר
וועט מעָן דָּעַזְוָן : זַיִּן זַיְנָעַן פָּאָלְשָׁע גַּעֲטָעַר !

וואי פון א בוים — א בלאט

בסדר איך פארגעס,
או איך בין פון אדעם.
אוועקגעפערט מע האט
מיר קינדוויז פון דער שטאט,
נאך פיעלוויז, נאך דאן,
ווען כ'האָב נאך ניט געמאכט
אין איך מײַן ערשותן שפאנ.

א לעבן כ'האָב פארבראכט
אין כל-המיןימ שטעת
גאָר פון אָן אנדער גראָד —
אין מאסקווע, לענינגראָד,
אין קיעווע אָן טאשקענט.
אין זיַה האט אלצדיניג דאָרט
זום הארץ מײַנעס גערעדט.
און מײַן געבעוּרֶן-שטאט
האָב איך גאָר ניט געקענט.

אין איך צעברוייזטען גריין
געקומען אִין מאָל כ'בִּין
אויף עטלעכע בלוייז טאג.
האָט זיך אין מיר דערוועקט
א בענקשאָפט, א פאָרדראָס,
איך וויס גאָר ניט פאָרוֹאָס.

וואָי די אַדעתער לֻופט
וּוְאַלְט אַנְדִּיְּטָן גַּעֲפְּרוֹוֹת
אוֹ דָא מֵיט יָאָרֶן קְרִיךְ
גַּעֲשְׁתָּאָגָעָן אַיְזָמִין וּוְיגָ
אוֹן סְקָעָן אַלְץ נִיט פָּאָרְגִּינָּן
מִין קִינְדְּדָרִישָׂן גַּעֲוָיִין.

וואָי מֵיר וּוְאַלְט אַפְּגָעָוָוָארָט
שָׁוֵין לְאַנְגָּעָ יָאָרֶן דָּא
פָּוּן יְעַנְעָרָ צִיְּטָ אַשְׁפּוֹרָ.
אוֹן פָּאָרְזִיכְטִיךְ, אוֹן צָאָרָט
הָאָבָּ אִיר זִיר אַנְגָּעָשָׁפָאָרָט
אַן יְעַנְעָרָ וּוְיִתְעָרָ שָׁעהָ,
דָּעָרָ שָׁעהָ פָּוּן מִין גַּעֲבָוָרט.

צְוּוֵי בָּאָבָּעָס בְּהָאָבָּ גַּעֲהָאָט,
צְוּוֵי זְוִידָעָס בְּהָאָבָּ גַּעֲהָאָט.
נָאָר אַפְּגָעָרִיסָן זִיר
צָוְ פָּרִי הָאָבָּ אִיר, צָוְ גִּיר,
וואָיְ פָּוּן אַבְוִים אַבְלָאָט.

אַיְזָ אַיְצָט מִין בָּעַנְקָשָׁאָפָט גְּרוּוִיסָ.
אִיר זָוָר מִין זְיִדְנָס הָוִיָּז,
אִיר זָוָר מִין בָּאָבָּעָס הָוִיָּז,
אִיר זָוָר מִין טָאָטָנָס הָוִיָּז —
אִיר קוֹק די אוֹיגָן אָוִיס ... .

די גוטע רגע

מאר מיר ניט אומגלאילעэр מיט דיין שווייגן!
מאר מיר ניט אומגלאילעэр מיט דיין דאגהָן!
לאmir אנהאלטן זיך אָן דער גוטער רגע,
ווײַיל די גוטע רגע וועט פארבייגן.

ס'אייז די רגע ווי א זומער-רעגן.
מיט א מלדז שמייבל זי באגעגן.
זֵי איז דאָר פֿאָר אונדזער בִּידְנֶס-וועגן!
שטעל זשע זיך דער רגע ניט אנטקעגן.

זעסט, מען קאָן זֵי אויסציען אָפִילוֹ!
אויב ס'יוועט גאָט דערהערן אונדזער תפילה,
קאָן די רגע לאָנג זיין ווי דאס לעבעז,
וואָס אַיִן אַיְנְצִיק מַאֲל אַיִן נָאָר גַּעֲגַבְן —
אויף צו טָאָן אַ שׂוֹינְדֶל פֿאָר די אויגן, —
איינס אָן צוּווַי — אָן שׂוֹן אַוּעָקְגַּעְפְּלוֹיגַן! . . .

עס קרייזט די ערָד

אויף א צעווילדעגעטען פערָד
קאן מען דען רײַיטן גליַּר ?
אוֹן אוֹן עס קרייזט אונטער דיר די ערָד,
איַז דָּאָך בְּכָל נִשְׁתְּ שִׁיר !

ס'פֿאַרְשְׁלָעֶפֶט אוֹיף רֻעְכְּטַס, אוֹן ס'פֿאַרְשְׁלָעֶפֶט אוֹיף לִינְקַס,
אוֹשׂ ס'פֿאַלְט דִּיר דְּאָס הָאָרֶץ אֲרוֹיס . . .
אוֹן גָּאנְגָּעָן קְנוּיָּלָן וַוִּינְטָן דָּו שְׁלִינְגְּסַט
צְוִישָׁן אַשְׁטוֹיס אֹן אַשְׁטוֹיס . . .

דוֹ האַלְסַט פָּאָרְן שְׁכַּל זִיר וַיְיָ פָּאָר אַצְּוּים,
דוֹ רָאַטְעַוּעַסְטַט זִיר מִיטָּרִיד,
דוֹ בִּינְדְּסַט זִיר צָו מִיטָּן בְּלִיךְ צָו אַבְּוּם,
אוֹן ס'דּוֹכְטַט דִּיר, דָּעַר בּוּם שְׁטִיעַט.

נָאָר ס'דְּרִיְּטַז זִיר דָּעַר בּוּם, אוֹן דיַּעַרְדַּ, אוֹן דיַּזּוֹן,
אוֹן עַס דְּרִיְּטַז זִיר מִיטָּרִיד זִיְּ דִּי צְיִיטַ.
בְּלוֹזַן עַטְלָעַכְבַּע טְרִיטְעַלְעַר מַאֲכַטְדִּי הָוּן,
אוֹן מִינְטַז אָז זִי אַיְזַן שְׁוֵין וּוִיטַּ . . .

טוֹזְנְטַעַר יָאָרְן וַיְיָ ס'קְרִיְּזַטְדִּי וּוּלְטַ,
אוֹן שְׁטִיעַט אוֹיף דָּעַם זְעַלְבָּן אַרטַּ . . .
איַז מִינְטַז דָּעַר וּלְטַ — דָּעַם דִּיבְּטַעַרְסַ גַּעַצְעַלְטַ,
וּוְאָס שְׁפָאָרְטַז זִיר אָז אַוְיְפַן וּוּאַרטַּ.

שלום הגליל

וואי קאָן אַיךְ רֹויַּק זִין ?
אַיךְ קָעַן נִיטְּ רֹויַּק זִין ?
וועָן זַיִּ, דֵּי יִנְגֶּלֶרֶרֶ, שְׁטָעַלְּן זַיְּעַרֶרֶ לְעַבְּן אַיִּזֶן,
אוֹן עַמְּעַצְּעַרֶרֶ פָּוֹן זַיִּ מָוֹן פָּאַלְּן דָּאַרֶן אַיִּזֶן שְׁלָאַכְּטֶן !
פָּאַר עַמְּעַצְּעַן פָּוֹן זַיִּ אַיִּזֶן שְׁוַיִּן אַוְיַּף אַיְּבִּיךְ נָאַכְּטֶן ...
אַ מאָמָעֶ וּוַיִּסְטֶן שְׁוַיִּן אוֹ סְאַיִּזֶן טְוִיַּת אַיךְ קִינְד ...

אוֹן אַיךְ בֵּין אָוְמַבָּאַהְאַלְּפָן, סְאַיִּזֶן מִין וּוַיִּטְעַק בְּלִינְד —
פָּוֹן יַעֲנַעַרֶרֶ מַאְמָעֶן, יַעֲנַעַם טָאַטְּן בֵּין אַיךְ וּוַיִּטְ.
אוֹן אַיךְ וּוְאַלְּטֶן דָּאַרֶן בְּאַדְאַרְפֶּטֶן שְׁטִיַּין הָאַרְטֶן בֵּי זַיְּעַרֶר זַיִּיט,
דוֹרְךְ טַעַג אוֹן נַעַכְּטֶן מִיטֶן זַיִּ נַאֲרֶן זַיִּן אוֹן מַעַרְ מִיטֶן קִינְעַם,
מִיטֶן זַיִּ צְוֹזָאַמְּעַן שְׁוֹיְגַּן, אוֹן מִיטֶן זַיִּ צְוֹזָאַמְּעַן וּוַיִּנְעַן.

וואי קאָן אַיךְ רֹויַּק זִין ?
אַיךְ קָעַן נִיטְּ רֹויַּק זִין ?,
וועָן דֵּי מַלְחָמָה אַיִּזֶן הַיּוֹן צַוְּ מִיר אַרְיַין,
אוֹן סְמַטְּ מִיר אַפְּ דָעַם טָאגֶן,
אוֹן סְמַטְּ מִיר אַפְּ דִי נָאַכְּטֶן
מִיטֶן צְוֹנְגַּעַן פָּוֹן דֵי וּוְאַסְטֶן אַיִּן דָעַם שְׁלָאַכְּטֶן.
אוֹן כִּיקָּאָן נִיטְּ מְשֻׁלְּמִים זִין מִיטֶן אַטְּ דָעַרְ וּוַיִּלְדָעַרְ פִּין —
צַוְּ וּוִיסְן אֹז עַסְטֶן קָעַן נִיטְּ אַנְדְּרַשְׂ זִין.

דער יידישער לערער

אין נאואָסִיבֵּרְסַק האָט זיך אַפְגָעֶזְכַּט
א געוועזענער יידישער לערער.
זו אַים איז דער גאנגען מײַן יידיש בָּרוֹ! —
וּאָס קָאָן אַיך נָאָר וּוּלְעָן מָעָרָעָר.

ער האָט גָּלְיִיעַנְט מײַן בָּרוֹ אַינְ אַלְאָנד,
וּוּן ער אַיז צו גָּאַסְט גַּעֲפָאָרְן.
(עַס אַיז אַים מײַן נָאָמָעַן גָּעוּעַן באָקָאנְט
נָאָר פָּוֹן די דָּרְיִיסְקָעָר יָאָרְן).

גָּלְיִיעַנְט האָט עַר אַטָּג מִיט אַ נָּאָכְט
מִיעַנְעַ לִידְעָר, יִדְיִשְׁעַ לִידְעָר
פָּאָר דָּעַם וּוּי דָּעַר צָוָג האָט אַים גַּעֲרָאָכְט
קִיְּין נָאָוָאָסִיבֵּרְסַק וּוּידְעָר.

אַזְוִי דָּעַרְצִילְט מִיר מײַן פֿרִינְד אַינְ אַ בְּרוּוּ.
סְאַיז גָּעָנוֹג פֿוֹנְמִינְעַטְוּנְגַּן.
דָּעַר נָאָמָעַן פָּוֹן לְעַרְעָר? — סְזָוָאָלְט זִין נָאָיוּ,
וּוּן אַיך וּוּאָלְט בַּיִּ אַים דָּאָס פֿרְעָגַן ...

אין מיטן זומער

.א.

כ'האָב הונדערט אַנְהַיִיבָן גַּעֲבִיטָן,
אוֹן יַעֲדָר אַיּוֹ גַּעֲוָעָן נִיטָּדָר.
בֵּיז כ'האָב באַשְׁלָאָסָן, באַטְשׁ ס'איַז שְׁוּעָר,
צַו אַנְהַיִיבָן פָּוּן סָאמָעָ מִיטָּן.

דאָס בעסטע אַיּוֹ — פָּאַרְשָׁעֶפָּן גַּליַּיר,
אָן קוּוֹנְקָלָעָנִישָׂן אוֹן הַכְּנוֹת,
איַן מִיטָּן שְׁטָרָאַמְעַנְדִּיקָן טִיר.
אַיךְ קְלִיבָן זִיר טָאָקָעָ אַיְצָט צַו טָאָן עַס.

דַּעַם אַנְהַיִיב טִילְמָאָל שְׁלַעַפְּסָט מִיטָּ גַּוְאָלָה,
אָסָוף אַיּוֹ טְרוּיְעָרִיךְ אוֹן פִּינְגָּלָעָר,
אוֹן אוּפָּן מִיטָּן נָאָר, וּוֹאַרְשִׁינְגָּלָעָר,
די זִיסְעָ לְאַסְטָן פָּוּן לְעַבָּן פָּאַלָּט.

ס'איַז דַּאָס גַּעֲדָרָאָגָג דָּאָרְט אַזְוִי גְּרוּיסָט,
אוֹ, אַוִּיב דָו הַאַסְטָן אַ גַּוטָּע רַאיָּה,
איַז כָּאָפָּ אַ פָּעַדְעַמָּל אַרְוִיסָט,
וּוְעַט עַס שְׁוִין צַיָּעָן זִיר אוֹן צַיָּעָן —

אַט וּוְיִ דִי וּוּאַרְצְלָעָן בֵּי דַעַם שְׁטָאָם,
צַי וּוְיִ דִי בִּימְעַרְדִּיקָע צְוּוִיגָן,
צַי וּוְיִ דִי כּוֹאַלְיָעָס אַינְעָם יַם,
וּוְאָס זִיעָר זִין אַיּוֹ אַין פָּאַרְבִּיגִין.

ס'אייז אלצידיניג, אלצידיניג אויסגעטמישט
און דורך געוווינטיקט מיט א פרישליךיט.
אין גאנג עס ווערט דיין ווארט דערפרישט.
דו שטעל ניט זיך אין צעמיישטקייט.

די רגע, וואס זיך גלייטשט אוואעך, —
ס'אייז שווער דעם ווארט איר נאכזוייאגן.
נאָר אָן דעם ווארט וואס וועקט אָן רעהט,
וואס קאָן אלְיאַן די רגע זאגן?

ווען שטומערהייט פארבי זי פלייט,
דו באָפ זי אָן בִּים קורצינק צעפל
און גיב אָתיקוֹן אָין דיין ליד
נאָר אִידער סְיוּעַט די צִוְּיט זי קעפֶן.

בלוייז דאס אלְיאַן פֿאָר וואס דיין פֿעַן
האָט מאָס אָן וואָג אָן פֿאָר בעגעבן,
דאס וואס דיין אוֹיג האָט שאָרָף דערזען,
אין אייביקיט וועט בלײַבֶן לעבען.

טייל אויס, הויב אויף וואס ס'אייז כדאי
כדי דערזען זאל קענען יעדער.
ס'קען אויפֿהויבֶן דער שפֿיצֶן פֿון פֿעדער
דעם רִיזִיךְ-גְּרוֹיסֶן וועלטגעבי.

נאָר בִּיסְלָעְכּוֹיז, ניט אלְץ אִנְאַיְינָעַם,
דאָס נעַם זיך גוט אָין קָאָפֶן אַריַין.
דו זעט דאס זשוקעלַע דאס קלַיְינַע?
אוּיר דאס אייז ווערט באַשְׁרֵיבֶן זִין!

פָוּן דַעַם הַוִּיב אָנוֹ, צַי פְוָנוּם גְּרוּזָל,
אָזָא, וַיְיִדּוּ הַאֲסָט עַס דְּעַרְזָעָן.

ב.

עַס אֵין מִיר זִיבָן יַאֲר גַּעֲוּזָעָן,
וּוֹעַן יַעֲנָעָר אַוְמְגָלִיק אֵיז גַּעַשְׁעָן, —

גַּעַשְׁעָן אֵין מִיטָּן הַעַלְּן זְוּמָעָר,
אֵין מִיטָּן טָאָג, אֵין מִיטָּן דָּאָרָף,
אֵין מִיטָּן לְאַנְקָע ... כִּיבָּן גַּעֲוּמָעָן,
גַּעֲטָאָן זִיךְ אַוְיפָּן גְּרָאָן אַוְאָרָף.

אַ פְּלָאַטְעָרֶל אֵיז דּוֹרְכְגַּעְפְּלוּיָּגָן,
גַּעֲזָעָצָט זִיךְ אַוְיכְ אַ בְּלִימָלְ-בְּרָעָג.
כִּהְאָב מִיטָּן אַ גָּלָאָן עַס אַנְגָּעַדְעָקָט,
זִיךְ מִיטָּן בְּלִיק אַרְיִינְגְּגָזְוִיָּגָן.

אַיְךְ הַאָב פָוּן אַלְץ, פָוּן אַלְץ פַּאֲרָגָעָסָן ...
דָּאָס נְפָשָׁל אֵיז שְׂטִיל גַּעֲזָעָסָן,
אוֹן יְעִדָּעָס פְּלִיגְעָלָע בָּאַזְוְנְדָעָר
בָּאוֹזִין מִיר : דַו זַעַט ? גַּאֲטָס וּוֹנְדָעָר !

גַּעֲטָאָן הַאָב אַיְךְ אַ הוִיב דַי גָּלָאָן,
אוֹן אַוְיכְ דָעָר פְּרִי עַס אַפְגָּעָלָאָזָט.

אַ לְאַגְּנוּן זְוּמָעָר אַ צְעַשְׁטָרָאַלְטָן
פְּלָעָג אַיְךְ, אַ זִּיבָּן-יִעָּרִיק קִינְדָּן,
דַי פְּלָאַטְעָרֶלָעָר אַזְוִי פַּאֲרָחָאַלְטָן,
דֻּעְרָנָאָר זַי לְאַזְוִן מִיטָּן וּוֹנְטָן.

אויזי פיל גליק פֿלעגט מיר פֿאַרשאָפּן
די שיינע אָוּמְשָׁלְדִּיקָּע שְׁפִּיל
וּאָס וּוּוִיט גְּעוּוֹעַן אֵיז פֿוּן גְּעַפִּיל
צָו פֿינְיִיקָּן אָוּן צָו פֿאַרְשְׁקָלָאָפּן.

ווען כִּפְלָעָג אַרְאָפְלָאָזֶן די גָּלָאָז,
מיין פֿלָאָטָעָרֶל פֿלָעָגֶט זִיְּן אִין מִיטָּן.
כִּהְאָבֶּדֶס מְאַל שְׁלָעָכֶט אַרְאָפְגָּעָלָאָזֶט
די גָּלָאָז. די פֿלִיגְלָעָן אַפְגָּעָשָׂנִיטָן
הָאָבֶּדֶס אִים מִיט אִיר שָׁאָרְפָּן בְּרָעָג . . .

אִיר טו די גָּלָאָז אֲכָאָפּ מִיט שְׁרָעָק. —
אָ, פֿיְּזָן פֿוּן פֿינְקְטָלְעָכָן זִיכְרָוּן ! —
אֲמִין סָאָרֶט זְשָׁוֹק אֵיז עַס גְּעוּוֹאָרֶז,
אוֹוֶיפּ קְוָרְעָץ פֿיסְלָעָרֶס קְרִיכְטָס אָוּוֹעָק . . .

אוֹן עַפְעַט עַקְלָהָאָפְטָעָס שְׁטָעָקֶט
אִין אַט דָּעַם פֿלוֹצָעָם נַעֲמָעַן פֿוֹיוֹעָן.
אֲשָׁאָרְפָּן וּוּיְתָעָק הָאַט דְּעָרוֹוָעָקֶט
אִין מִיר דָּאָס קְרִיפְלְדִּיקָּע אַוִּיסְזָעָן.

אִיר הָאָבֶּדֶס אַזְשָׁ אֲגַעַשְׁרִי גַּעֲטָאָזֶן.
מיין קוֹל הָאַט מְאַדְנָעָ אַפְגָּעָלָנוֹגָעָן,
צְעַחְוָשָׁט די גְּעַנְדָּז. סְהָאַט וּוּעָרֶס פֿוּן זִיִּי
דָּאָס מִיאָוָס בְּאַשְׁעַפְעָנִישׁ דְּעָרְשָׁלָנוֹגָעָן,
אָן גְּרָאָז דָּעַם שְׁנָאָבָל אַפְגָּעָוָוִישָׁט.
אִיר בֵּין גְּעַבְלִיבָּן וּוּי צְעַמְיִישָׁט.

.ג.

אִין יְעַנְעַרְעַר רְגָע — כְּיוֹוִיסָּס עַס גּוֹט !

ב' בין מיט א מאַל געווֹאָרֶן עלטער.
דער גרוּיל פון לעבען דער פֿאַרְשְׁטָעלְטָעֶר
האָט זיך אַנטְפְּלָעֶקט אִין אֵין מִנּוֹת.

ס' האָט יַעֲנֵעַר צוֹפָאֵל מִיר גַּעֲנוֹיֶט —
אוֹזְוִי הָאָט דַּעֲמָקָלֶט זיך גַּעֲטְרָאָפָן,
דַּעֲרוֹזָעַן בְּזַאַל אַומְלָדָעָרְטָעָגָלֶר אָפָן
די קְרִיפְּלָדִיקְיִיט אָוֹן דַּעַם טַוִּיט.

דַּעֲרָנָאָר, וּוֹעֵן עַלְטָעֶר בְּבִין גַּעַוּאָרֶן,
אִין שַׁעַהָעַן פִּינְגָן, אִין רְגָעָס פְּרִיד
דַּעַם צוֹפָאֵל פון די קִינְדְּרָאִירֶן —
אִין דַּעַם בֵּין אַיר זיך שַׁוְּעָרֶן גְּרִיט —
פֿאַרְשִׁיְּדָנָאָרְטִיק אַנְגְּוּוּנְדָטֶר,
אִין טַוִּזְנַט הוֹיְטַן בְּהָאָב דַּעֲרָקָעֶנט.

די צִיְּטָט טַוְט אַונְדוֹזָעֶר הָאָרֶץ פֿאַרְוּוִיגֶן.
אלָץ לְאַנְגְּזָאָם, שְׁלַעְפְּעָרִיק זיך בַּיְּטָ.
אוֹן דַּעַר וּוֹאָס עַר פֿאַרְלִירִיט די פְּלִיגֶל,
איּוֹ עַס צַו בִּיסְלָעֶר, מִיט דַּעַר צִיְּטָ ...

אִין בִּיסְלָעְבוֹויִיז זיך צוֹגְעַנוּוִינְגֶן
בָּאַשְׁטִיטָה דַּעַר גַּאנְצָעֶר גְּרוּיל פון לעבען.
דו שְׁרִיְּסְטָ ... דו וּוַיְנְסְטָ ... דו הָעֲרָסְטָ אוַיְּפָ וּוַיְנְגֶן ...
דו לִיְּדָסְטָ אִין זִיכָּר ... דו הָאָסְטָ פֿאַרְגָּעֶבֶן ...

אוֹן דָּעֵר בַּי וְעוֹמֵן סִיחָאַט דָּאַס לְעֵבָן
די פְּלִיגְלָעַן לְאַנְגָּזָם אַפְּגָעָשָׁנִיטָן,
זִיר פְּרִיאַיט, וּדָאַס עַר הָאַט אַוִּיסְגָּעָמִיטָן
דָּעַם טְוִיט. עַס אַיְזָ אַיְם פָּאָרֶט גַּעֲלוֹנְגָּעַן,
עַס הָאַט דִּי גָּאנְדוֹ אַיְם נִיט דָּעַרְשָׁלְוָנְגָּעַן . . .

— — — — —

סְדֻוכֶּט, יְעַנְעַר זְוִימָרְטָאָג נָאָר דּוּיְעָרֶט.
דָּעֵר הַיְמָל אַיְזָ אַזְוִינִיק-בְּלוּיְעָר,
דָּאַס גְּרִינְס אַיְזָ גְּרִין, דָּאַס וּאָסָעָר — פְּלִיסִיק,
דִּיר אַיְזָ נָאָר גָּאָרְנִיט אַיְבָּעְדָּרִיסִיק,
אוֹן מִיטָּן אַוְיָעָר כַּאֲפָסְטוֹ אַוִּיךְ
דָּעַם נִיגּוֹן פּוֹן דִּין בְּלוֹט-גַּעַלְוִיךְ.

— * — * —

אַיְר זָאָג זִיךְרָן

ווען האסט א ווארט, ניט מאָר פון אַים קיין שורה.
ווען האסט א שורה, צי ניט אויס ז אַין אַ לֵיד.
דו ווארט אָז דִין גּוֹזָאנְג זָאל אַנְקוּעָלֶן מִיט גּוֹרָה
אוֹז אַנְפְּילֶן מִיט שְׁטוּרָם דִין גּוּמִיאַט.

עס זָאל בַּי דִיר ניט בעטָן זִיךְרָן, נָאָר מַאנְעָן.
אוֹז דַו ווארט אוֹיס, בָּאָטָש סְיוּעָט דִיר זַיְונָן ניט גּוּרִינְג.
ערְשֶׁת דֻּעְמָאָלֶט ווען ניט זִינְגָעָן וועַסְט ניט קַאנְעָן
אוֹז זִינְגָעָן וועַט דִיר וויי טָאָז, — דֻעְמָלֶט זִינְג!

זי שרייבט

געוועידמעט אסתה רָאֶזְעַנְטָאַל-שְׁנִיְּדָעָרְמָאַן

זי זיצט בי זיך אונטערן סאמע דאר,
און שרייבט, און שרייבט ווי פימען דער מאנאָר.

וואָס זיך געדענקט, געדענקט שוין מער ניט קייןער.
אייר קרענקט דאס שווייגן פון מצחה-שטיינער.

אויר די וואָס האָבָן קיין מצחה-שטיין —
זי צוינגען רעדן קאָן בלוייז זיך אלֵין.

זי מוֹז באָווֹיָזָן אוַיסְטְּרָכְצִילְּן אלֵאָז,
וואָס האָט זיך אַפְּגָעוּזָעַט אִין אייר ווי זאלֵאָז.

קיין טערן מער ניטא אִין האָרֶץ אִין אִירָן,
זי זאָל מיט זיך באָטש אַט דעם זאלֵאָז צעפְּרָן.

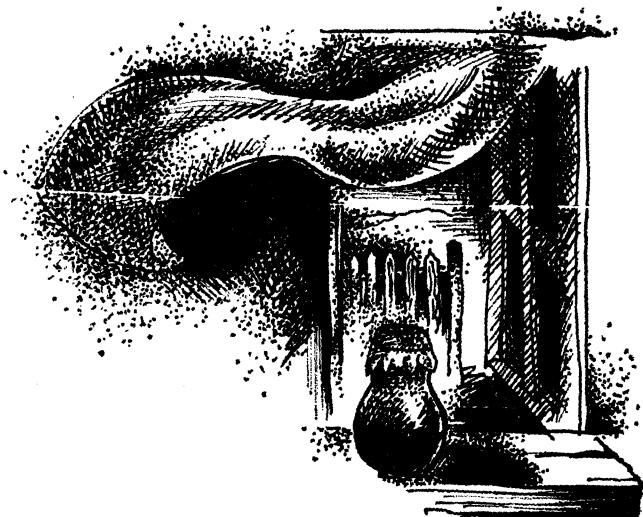
נָאָר ס'הָאָרֶץ אִין ניט פָּאָרְבִּיטָעָרט, ניט פָּאָרְדָּאָרָט,
עס קְלָאָפְּט נָאָר שְׁטָאָרָק, עס טוֹט אִים ווֹיִי, עס אָרָט.

אייר מענטשלעכְּלִיט — אַ רְיַתְשְׁקָעַלְעַ אַ דִּינְס
פרישט אָפְּ דִּי קְבָּרִים ווי דעם שְׂטִיָּין — דאס גְּרִינְס.

אִין האָגָט די פָּעָדָעָר, אִינְעָם האָרֶץ דאס לִיכְט —
אַט לוֹיכְט שוין פון אַ קְדוּשָׁ דאס גְּזִיכְט ...

אַ סְּרָ נָאָר ווַיְכִתְקַעַס אִין שָׁאָטָן בְּלִיבָּט.
מַעַן דָּאָרָף זיך צְוֹאַיָּלָן. — זיך שְׁרִיְבָּט אָוֹן שְׁרִיְבָּט ...

ר' ג'קָנָן גִּלְעָד קַיְתָּה

א האַלְבָּעָר מֵעַת-לְעַת

.1

די שפערטע שעה ווי א געדעמאפטער טישטער
שפֿרײַיט אויס זיך אויף מיין טיש
און אויפֿ דִי בְּלָעַטְלָעַר דִי צְעַנְרוּפְגַּעֲמִישׁטָע
די אַוְתְּלָעַר פָּאַרוֹוִישָׁט.

אייז בלײַיב איך זיצַן ווי איך בִּי ? גַּעֲזָעַסֶּן,
איך האַלְטָט דִי אוּגַּן האַלְבָּר פָּאַרְמָאַכָּט.
איך טְרָאַכְט נִיט ווּגַּן דָּעַם ווּאַס כִּיהָבָר פָּאַרְגָּעַסֶּן.
איך הָבָר פָּאַרְגָּעַסֶּן ווּאַס איך טְרָאַכְט ... .

.2

עס בִּילְט אַ הוֹנְט אַ שעָה אָוּן צְוּוֵי אָוּן דְּרִי
מִיט רַעֲגַּלְמַעְסִיקִיט — אָט ווי אַ זִּיגָּעָר.
אָוּן ווּעַן עָס גִּיט דִי נָאַכְט פָּאַרְבִּי,
גְּרָאַד דָּעַמְלָט מָאַכְט עַר זִיךְרָגְּרָט.

איין דְּרוֹיסֶן ווּעַרְט אַינְגָּאנְצֶן הַעַל.
ס'איין גּוֹט אָזְוִי דִי שְׂטִילְקִיט פִּילְן !
אָוּן בֵּי דָעַם שְׁלָאָךְ שְׁווֹן אוּפְּנָן שְׁוּעָל,
דָעַם הַוֹּנְט דָעַרְהָעָר איך ווּידָעַר בִּילְן ... .

פארטאג

דער פיריעק פונעם פענעטער איז נאָר זײַער בלאס.
איין קאָפ וווערט ליכטיק פרייער אידיער אויף דער גאס.
און פרייער אידיער אויף דער גאס, איין קאָפ
כאָפט אויף זיך אלֶז און לאָזט זיך אַין גאלְאָפ . . .

די בידנע קלײַנְבִּירְגָּעַר, די פּשׁוֹטוּ געדאנקען —
עהַנְגָּעַן שוֹין דֵּאָס בִּיסְל טְרָאַכְטִיוּוּשׁ אוּפְּפָן פְּלָאַנְקָעַן —
אַהֲמָדָל פָּוּן "מַעַ מַזּוֹּ", אַ לִיְבָל פָּוּן "מַעַ קָאוֹ",
אַ נָּאָזְטִיבָּל פָּוּן "סְהִוִּיבָּת זִיךְ גָּאָר נִיטְ אָז".

דער נאָכְדָּעָם כָּפָן אוֹפִיךְ זִיךְ די געדאנקען-דיינקער
און לאָזָן זִיךְ צָום טְעַמְּפָן "מִילָּאָ", צָו דָעַם שענְקָעַר.

וֹו קִינְדְּעָרְלָעָר, וֹו קלִינְעַן זִין אָוּן טְעַבְּטָעָר,
עַשְׁפְּלָן זִיךְ געדאנקען פָּוּן גַּעַלְעַבְּטָעָר.
זַיְיַ נָעַמְעַן לִיאָרַעַמְעַן אַיְן קָאָפּ אָוּן שְׂטִיפָן בְּרוֹזִיךְ,
און קְרִימָעַן אַלְצְדִּינְגָּ נָאָר, אָוּן מַאֲכָן חֻוּזָּק.

דער לעַעַטָּעָר קוֹמֶט דָּעָר קְלוֹנוֹיטְשָׁקָעָר סְרִ-הַכְּלָל,
בָּאַהֲנָגָעַן שָׁוּעוֹר מִיטּ זַעַק, מִיטּ הַכְּלָל-בְּכָל.
עָרָ שְׁלַעַפְּטָ זִיךְ קוּמָ, בָּאַלְאָדָן וֹוּ אַקְעָמָל.
עָסָ טָגָט. אַיְרָ פָּאָל אַרְיִין אַיְן דְּרַעַמְלָ . . .

אין א פשוטן מאנטיק

אין א יומטוב-טאָג, קאנטיק,
קומט אָן זעלטָן די פֿרייד.
אין א פשוטן מאנטיק,
אומגעבעטענעראַהייט,
קען זי אַנקומען גיבער
אוֹן אַרומכָּפָּן דִּיר
אט אוֹוִי ווֹי אַ ווּבְּער —
וּוַיְלָ דָּס אַיז אַומגעַרְיכֶּט.

פאר דער פֿרייד אַיז גָּרָאָד גִּינְסְטִיךְ
אַ גַּעֲוֵיַנְלַעֲכָר טָאגְ.
אין אַ פְּשֻׁוֹטָן דִּינְסְטִיךְ
וּוְאַרְטָזִי אַפְּ אַוְיָף אַ רָּאָגְ,
אין אַ הוֹיָף צַי אַין גָּאָרְטָן,
אין אַ פָּעָלָד וּוְאָס אַיז הָוֵיל —
וּוּדוֹ טַרְעַפְּסַט זַי נָאָרָן, דָּאָרְטָן
מִיטָּ אַמְּאָל וּוְעָרְטָ דִּיר וּוּילְ.

אין אַ מִיטְוּאָרִיךְ-טָאגְ, אַדְעָר
סְמַעַג אַ דְּאַנְעַרְשְׁטִיךְ זַיְןָ,
נִיטָּ גַּעֲוָאָרְטָן, נִיטָּ גַּעֲפָאָדְעָרְטָן,
שְׁטַעַלְטָן די פֿרייד זַיְןָ אַרְיִיןְ!
... נָאָרָן אַיר בָּעַט מִיר פָּאָרְגִּיבָּן:
פָּוֹן די טָעַג פָּוֹן די זַיְבָּן
וּוְאָס פָּוֹן זַיְןָ גִּיטָּ אַ רְיִידָ,
אַיז שְׂוִין וּוַיְנְצִיךְ גַּעֲבַלְיִבְּןָ,
נָאָרָן מַעַ זָעַט נִיטָּ קִיְּןָ פֿרייד ...

א גאנט אוז

ער זיצט און זיצט,
און רעדט און רעדט,
רוקט צו די טוי
און רעדט, און רעדט,
ער טרינקט די טוי
און רעדט און רעדט,
שטעלט אפ דעם גלאז
און רעדט און רעדט . . .

און ניט ער הערט,
און ניט ער זעט,
ער רעדט און רעדט,
באטש ס'אייז שוין שפיעט.
ער זעגנט זיך
און רעדט און רעדט,
און לאזט דיך ווי אין הינערפלעט . . .

אלין אוֹן מיט אלעמען

ס'אייז גוט צו זיין אלין,
אוֹן האבן אלעמען אַרום.
מע זאל דיר בעטן : — קומ ! —
אוֹן דוּ קענסט זאגן — נײַן,
ב'יבין גראָד פֿאַרנוּמעַן,
כ'הָאָב צוֹגְעָזָגֶט אַצְוּוּיִתַּן קומעַן. —
אוֹן צוּ דעם צוֹוִיתַן אָפְשָׁר אוֹיר נִיט גִּינַן.
נאָר ווִיסֵּן : ווּעַן ס'פֿאָרגְלָסֶט זִיר דִּיר,
אייז קָאנְסְטוּ עֲפַעַנְעַן אַטִּיר,
דוּ האָסְטַּטַּ מִיט ווּעַמְעַן אַוִּיסְרִיְידַן אַ ווּאָרט.

נאָר ס'אייז פֿאַרְשְׁפְּאָרֶט
צַוְּ רִיאִידַן ווּעַגַּן דַּעַם
וּוְיַיְזַן דִּין הָאָרֶץ אַין קְלָעַם
וּוּעַן בִּיסְטַּ מִיט אלעמען אוֹן דָּאָר אלין.

דאָס קָאָן נָאָר דַּעַר פֿאָרְשְׁטִיַּן,
וּוָאָס אַיְזַן אַ שִׁינְעָם טָאָג הָאָט עַר דַּעְרְפִּילַט
אַיְזַן רַעֲכַטַּן טָוְמָל וּיְיַיְזַן טְוִיט אַוְן שְׁטִיל,
וּוְיַיְעִירַן אוֹיְף אַוִּיסְהָעָרַן נִיט טִוְגַּן,
וּוְיַיְסְקַעַן אוֹיְף אִים בְּלִינְדָּעַ אוֹיְגַּן . . .
אוֹן לָאָר זִיר אוֹיס צַי בִּיטְעַר ווּוִין,
בִּיסְטַּו — מִיט אלעמען — אלין.

כ'קאן ניט פארשטיין וויאס דיר פאַרדעריסט
ווען ס'וּוֹאָקְסֶט אַ בְּלִימֵל אוּפְּפַן מִיסְט.

דעַם מִיסְט בְּאַמְּעָרֶקֶט דָּאָר נִיט דָּאָס בְּלִימֵל. —
אַבְּיַעַס וּוּאָקְסֶט אָוּנְטָעָרֶן הִימֵל!

דוּ קוּק זִיר וּוַינְצִיקָּעָר אֲרוּם,
שְׁטוּרָעַךְ צָוּ דָעַר זָוֵן זִיר וּוְדֵי בְּלוּם.

מצליה ציין

מצליה כייזאל זיין
קיין צוריקטריט ניט מאכן,
נאָר וווײַטער אָוּן וווײַטער אלֶץ גײַן
איַן דער ריבטונג —
צַוְּ רִידָּן פֹּוּן פְּרָאָסְטָע טָאָגְטָעָגְלָעָבָע זָאָכָן
אוֹזְיַה אָז סִיזָּאָל יַעֲדָעָר פָּאָרְשָׁתִיָּן
אוֹז סַאיַּז דִיכְטוֹנָג.

בִּיזָּאָל קָאנָעָן גַּעֲפִינָּעָן
וּוְאָס גְּרוּיס אֵיז אָוּן זַעַלְטָן
דָּאָ, אָונְטָעָר דִּי שְׂטוּבִיקָע טְרִיטָט,
אוֹנְטָעָרוּוּעָגָנס. —
אוֹז אַיְינָעָר דָּעַם צְוִוִּיתָן זָאָל שְׂטוּנְעָנְדִיק פְּרָעָגָן :
— אוֹוָף יַעֲטָוּדָעָר טְרָאָט גָּאָר
אוֹמְשָׁטְעָרְבָּלְעָבָע וּוְעַלְטָן ? !

פָּאַרְנוּמוּנָקִיָּת

ס'אייז מײַן פָּאַרְנוּמוּנָקִיָּת פֿוֹן גָּאָרְנִיט טָאָן.
בְּצֻעַם עֲפָעַס טָאָן כְּדֵי צַו זִיר נִיט קָוְמָעָן.
גָּעָקוּמָעָן בְּזַוְאָלֶט צַו זִיר, נַאֲרַ בְּבֵין פָּאַרְנוּמוּנָן.
עַס לִיגַּט אַ נִּיעַ לִידְ מִיר אַרְיָפַן גָּוְמָעָן,—
אַנְטְּלוּף אַיְר אַיְדָעָרַ נַאֲרַ זִי הַיְבַּט זִיר אָן . . .

וּוַיַּלְכֵּל בְּזַוְיִיס, אַיְר וּוַעַל נִיט אַפְּקוּמָעָן דִּעְרָמִיט.
אַיְינַן לִיד דִּי צַוְוִיְּטָע צַיַּט, אַוְן סִינְעַמֶּט מִיר בְּרִיעָן.
וּוַיַּעַמְצֵעַר וּוַאָלֶט פָּאָרְן צַוְנָג מִיר צַיָּעָן.
אוֹן יַעֲדָעַס וּוְאָרט אַיְז וּוַי אַמְעַשְׁרָשָׁנִיט.—
אַיְז זָאָג אַיְר גָּאָרְנִישָׁט נִיט, אַיְז טַו אַיְר גָּאָרְנִישָׁט נִיט.
בְּהַאֲבָמַיַּט פָּאַרְנוּמוּנָקִיָּת מִין לִיד פָּאַרְשָׁיעָן.

ס'אייז מײַן פָּאַרְנוּמוּנָקִיָּת — אַ וּוַיְסְטָעַר פָּעָלַד.
בְּזַוְאָלֶט אַלְעַ טּוּכְבָּצָן גַּעַוּאָרְפָּן גָּרָעָן.
כְּבָעָנָק נַאֲרַ דָּעַם לִיְדִיקָּגִיָּן דָּעַם בִּיטָּעָרִ-שָׁוּעוּרָן.
פֿוֹן אַלְעַ זִין פְּרִיְּ הַיְּנָט, דָּאָרָף מַעַן זִין אַ הָעָלָד.
מִין קָאָפַן אַיְז הַוּגְגָרִיךְ, מִיר וּוַיְלַט זִיר קָלְעָרוֹן, קָלְעָרוֹן . . .

מיין חלום

אוון ווּאָס אַיְן אֵחָלָם נָאָר חַלּוֹמֶט זִיר נִישְׁתֶּה!
... בענְק אַוּן בָּעַנְק, אַוּן אַלְאַנְגָּעָר טִיש.

וּוַיַּלְאַר זִיר צְוֹעָצָן אוּפַךְ אַבָּאָנְק —
לִיגַּט אַכְּתְּבִּידְ דָּאָרְט, דֵּי טִינְט אוּפַךְ אַיִּם בָּלָאָנְקָט.
וּוַיַּלְאַר זִיר אַנְשְׁפָאָרָן אוּפַּפְן טִיש —
לִיגַּט אַכְּתְּבִּידְ, אַיְזְ דֵּי טִינְט אוּפַךְ אַיִּם פְּרִישְׁ.
פּוֹנְעָם טִיש אוּפַךְ דֵּי בענְק דָּאָס גַּעֲשְׁרִיבָעָכְץ הָעָנְגָּט.
אוון איַר — איַר שְׂטִיעִי נָאָר אַוּאָרְט פָּאָרְבָּעָנְקָט.
איַר קָאָן נִישְׁתֶּה שְׁרִיבָּן אוּפַךְ טִיש אַוּן אוּפַךְ בענְק ...

צ'ויט

דעם אנדענק פון דוד ספארד

ס'אייז גוט אויפֿ געסט צו ריבטן זיך.
ס'אייז אלץ נאָר ווי געוועזען.
כ'וואעל טי באָלד צושטעלן אויפֿ גיר,
ארויסנסגעטען די גלעוזער.

דעַרעהָרָן כ'וואעל אָ גַּלְעָלָלְקָלָאנְגָּר,
ארויסלְיִיפֶן אַנְטְּקָעָגָן . . .
אוֹן תִּכְּפֵּחַ וּוְעַט אָוּוּקָאָגָאנְגָּר
פָּוּן עַנְטְּפָעָרָן אוֹן פְּרָעָגָן,

אוֹן ווי צְוִירִיק מִיט (וּוַיְפֵל יִאָר ? . . .)
מַעַן וּוְעַט זִיךְרָאָלָעָ פְּרִיאָעָן.
עַס האָלָט זִיךְרָפָעָסְטָ נָאָר אָונְדוֹזָעָר דָּוָר,
כָּאַטְשָׁ טָעָג אוֹן נָעָכָט פָּאָרְגִּיעָן.

דעַרְוַוְיִילָעָ נָאָר מִין טָאָטָע לְעַבְטָן,
מִיר פְּרוֹוֹן זִיְין נָאָר מְנוֹנְטָעָר.
. . . נָאָר פְּלוֹצִים הָעָר אִיר, פָּוּן די טְרָעָפָט
פָּאַלְטָעָמְעָצָעָר אָרוֹנְטָעָר !

אִיךְ לוֹיֵף אֲרוֹיס אָוֹן טָו אָקוֹק —
סְגֻּנְמָט וּוְאָרְפָּן מִיר אִין פִּיבָּעָר.
עַס לִיגְט אָטוֹיְטָע אַוִּיפָּן בְּרוֹק
די צִיְיט, וּוְאָס אִיז אַרְיְבָעָר . . .

מיין נעכטיק לעבן

איך קלַאָפּ איז דער טיר פֿוֹן מיין נעכטיק לעבן.
נאָר עמֶעֶץ זָאֵל דָּארטֶן אָ רִיר זִיר כְּאַטְשׁ גַּעֲבָן!

נייט אַנדְעָרְשֶׁ, מַעַן האָט זִיר גַּעֲגָבָן אָ נְדָר
אוֹזָא : נִיט אַרְוִיסְגַּעֲבָן גָּאָרְנִיט פֿוֹן חָדָר.

אוֹן וּוּעָר אַיִן מיין דְּמִינוֹן בַּיִם טִיש אַיִן גַּעֲזָעָסָן,
גַּעֲבָלִיבָן אַיִן זִיכָּן אוֹן אוּיפְּשָׂטִינַן פָּאָרְגָּעָסָן.

אוֹן וּוּעָר ס'הָאָט גַּעֲלָאָכְט, האָט נָאָר — טָאָטָעָלָעָ לִיבָּעָר ! —
דָּאָס מְוַיֵּל נִיט פָּאָרְמָאָכְט וּוּי דִי צִיְּטָא אַיִן אַרְיָבָעָר.

מיין נעכטיק לעבן אַנְשָׁטוּמֶט אַיִן, אַזְּ לְשׁוֹן.
ס'הָאָט הִינְטָעָר דָּעָר טִיר דִי שִׁין זִיר פָּאָרְלָאַשָּׁן.

מיין נעכטיק לעבן, וּוֹאָס שְׁוֹוִיְּגַט עַס, וּוּעָר וּוּיִיס אִים ?
דָּאָרָט הִינְטָעָר דָּעָר טִיר זִינְגָּעָן אַלְעָ שְׁוֹין מְתָהִים !

איך קלַאָפּ איז דער טיר, נָאָר איך צִיטָעָר אָ צִי טָאָן —
מַעַן זָאֵל נִיט אַרְיִינְשָׁלְעָפָן מַיר אַינְדָּעָרְמִיטָן . . .

בית-הקבורות

דער אלטער קרייג צעווישן ביין אוון שטיין,
וואס קייןמאָל קאנען זוי זיר ניט פארשטיין.
דער ביין ט'געלעבט.
דער שטיין — פארשטייט זיך, ניין.
דאָס גראָז אַרום — דאָס אִיז דאָס לעבען דאָר אלְיאָן! —
עס לִיְקֶנֶט שטיין אוון ביין.

די הארפֿע

מירין מער ניט שפילן אויף דער הארפֿע.

מירין מער די הארפֿע ניט באדארפֿן.

וועט זי מיט איר ווינקל מיט איר שארפֿן

אויפֿן וואנט א גרויען שאטן ווארפֿן.

ווי א פֿלייגל פֿון א ריזן-פֿוייגל,

וועט די הארפֿע שטיין אונדז פֿאָר די אויגן.

אבער מיר, מיר וועלן מער ניט שפילן.

בלויז א ווינטל אין אין אוונט אין א קלין

וועט אויף איר א גריימפל טאן א שטילן.

וועלן מיר די אלטע פרײַד דערפֿילן.

וועלן מיר די אלטע פֿיין דערפֿילן.

וואו יונגער בוים

אָט ווֹי אַיר קָוְקָט מֵיר אָז,
אַיר שְׁטוּרָעַק זִיר ווִוִיט. —
אַיר קְלָאמָעָר זִיר נָאָר אָז דָעַר מַאֲמָעָן
אוֹז דָוַעַר ווִוִיטָעַר אִין מִין זָוָן.
אוֹז אַיר ווֹי יָנָעָר בּוִים, וּאָס מִיט דֵי וּאַרְצָלָעָן
הָאָט אַנְגָעַטָאָפֶט אַשְׁטִינְגָעַרְדִּיקָן גְּרוֹנָט
אוֹז אַוִיפְגָעַשְׂוִידָעָרַט מִיט דֵי בְּלָעַטָּעַר.

שווואָרֶץ אָוֹן וּוַיִּיס

אוֹן וּוַיִּפְלֵל כִּזְאָל נִיט לְעֵבֶן, אִיז פָּאָר מִיר אֲנִיס,
אוֹ שְׁוֹוָאָרֶץ אִיז אָוִיפָּא אָזְוִי פִּיל שְׁוֹוָאָרֶץ,
אוֹ וּוַיִּס אִיז אָוִיפָּא אָזְוִי פִּיל וּוַיִּס.

דָּאָס אִיז צָוְלִיבָּן הָאָרֶץ,
וּוְאָס אָוִיפָּא דָעַם שְׁוֹוָאָרֶץ וּוְאָרָפְט אֲבִיסְלָל לִיכְטָה,
וּוְאָס אָוִיר אָוִיפָּא בְּלוֹיזָעֶר וּוְיִסְקִיט זִיר נִיט רִיכְטָה.
אוֹן וּוַיִּס דָּוְרָכָאָיס, אוֹן שְׁוֹוָאָרֶץ דָּוְרָכָאָיס
אִיז תָּמִיד פָּאָר מִיר אָוְמְגָעָרִיבְט.

נִאָר וּוַיִּמְיַין וּוְוַנְּדָעֶר אִיז נִיט גְּרוּסָה,
אִיז — הָעָרֶת אֲמַעְשָׁה! —
כִּבְּין גְּרִיטָה צָו גְּלִיבָּן אִיז פִּיל וּוְיִסְעָר אִיז דָּאָס וּוְיִסְעָר,
נִאָר אִיז דָּאָס שְׁוֹוָאָרֶץ זִין זָאָל אָזְוִי שְׁוֹוָאָרֶץ,
נִיט פְּעַיק גְּלִיבָּן אִיז מִין הָאָרֶץ.

א בילד אוית דער ווונט

עס זיינז דריי עלטערעד פרוייען
צונוייגערוקט נאנט און פארטראקט.
זו זען נאכז פאן נאכז גרויען
או ס'גייט שווין די צייט זו פארנאקט.

עס אייז פון אריינט זיינער עדה.
די פולבלעכע גופים פארקלעקט.
די טונקעלע טיכער און קלידער
זיך גיסן צונוייך איז איזן פלאק.

די הענטלעפל — אינס אויפן צוועויאן,
אוזי אומגעולםפערט און גויס, —
בי יעדערער אויך איר צעשפראײַן
איין שאטן באהאלטעןעם שויס.

דריי פרוייען ... איז בליך אין דעם וויכן
אן אומעט אריינגעטראיפט אייז.
בי אינער פון דריינז זיך בליכן
די שועערע, געשווילענע פיס.

די פיס אט די בריטלער צעשטעלטע, —
זי זייןען דער צענטער פון בילד.
זי רידזן פון מידקייט, פון עלטער,
פון וועגן וואס זייןען פארשפילט.

אין שפיגל

מאטעסעס אנדענעך

דעָר ווֹאנְטַשְׁפִּיגֶל ווֹאָס הַאָסְט גַּעֲבָרָאכְט
איַז אָוְנוּדְזָעָר נֵיְעָר דִּירָה,
גַּעֲשַׁפִּיגֶלְט הַאָט דִּי עַרְשְׁטָע נַאֲכָט
די פּוֹסְטָע ווַיְנְקָלְעָן אִירָעָ.

ער הַאָט אוּיר אָפְגַּעַשְׁפִּיגֶלְט מִיר,
מִין מָאן, מִין זָוָן, אָוָן זַעַלְטָן —
די גַּעַסְט ווֹאָס קָוְמָעָן אָוְמָגְעָרִיכְט
פּוֹן פֿרְעָמְדָע ווַיְיָטָע ווַעַלְטָן.

עַזְוִישָׁן דִּי גַּעַצְיַילְטָע פֿרִינְט
פּוֹן דִּי יִשְׂרָאֵלָעָר יַאֲרָן
וֹאָס כִּיוֹיִן אוּיפָק זַיְעָר קָבָר הַיִּינְט,
אוּיר דּו בִּיסְט נִיט גַּעַוְאָרָן . . .

פּוֹן דַּעֲמָקָלְט (וּוי איַז עַס גַּעַשְׁעָן,
איַר הַיִּיב נִיט אָז צָו אַנְעָן)
איַז שְׁפִּיגֶל, ווֹאָס איַז זָאֵל נִיט זָעָן,
בִּיסְטו דָּאָרט אוּיר פֿאָרָאָנָען . . .

אלצאיינס

מיין בארג-ארויף מיט פולע עמער
האָב אִיך געענדיקט, ווי ס'זעט אויס.
באַוּאַסְעֶרט כ'הָאָב זִין האָרטן שוויס
אוֹן אַנְגַעְפָאַיָּעַט אוֹיר דֵי לְעַמְעָר.

דער וועג נעמיט פֿירַן אוֹיפֿ אַרְאָפֿ.
אוֹן יַעֲדַעַר שְׂטִיְין פֿוֹן בָּאָרְגּ פֿוֹן הַיְיכָן
קוֹקֶט אוֹיס אֹז וּוּרָן בִּזְאָל גַעַשְׁטוּוּבָלֶט.
נָאָר כְּהָאָלֶט ווי פְּרַיעַר הַוִיר דֻעַם קָאָפֿ.

כ'הָאָב אוֹיסְגַעְפִילְט מיין חֹוב. אוֹן וּוֹאָס ?
אלצאיינס בלִיבְט האָרט פֿוֹן ערְד דָעַר אָוָרְ-שְׂטִיְיךָ.
די לְעַמְעָר זִינְעַ בְּלִיבְן דָוְרְשְׁטִיךָ.
די זָוָן וּוֹעַט אוֹיסְבְּרָעְנָעָן דָאָס גְּרָאָז.

יאָרְצִיַּיט-לִיבֶּט

איין בלעבן פושקעלע דיאָרְצִיַּיט-לִיבֶּט —
אייר פֿלעָמֵל צִיטָעָרֶט פֿוֹן דֻּעַט טְרוֹיְיעָרִיקָן פֿלִיבֶּט
צַו אַוִיסְטָאַנְצָעָן דָא אַוִיךְ דֻּעַט שְׁפִיצָן פֿוֹן קְנוּוִיט
די גְּסִיסָה פֿוֹן אַ מְעַנְטָשָׁה, וּוֹאָס אַיז שְׁוִין טְוִוִּיט.

דאָס פֿלעָמֵל טְאַנְצָעַט. פֿוֹן יְעַדְן קְעָר אָוֹן בְּרוֹג
אַ נְאַכְּטָאָר קָאוּ נִיט אַפְּרִיאִיסָן דָאָס אַוִיךְ.

אַ בְּלָאַסְעָר אַפְּשִׁיָּן שְׁלָאָגָט זִיר קָאָפְּ-אַנְ-זָוָאנָט.
דְּעָר בְּוֹנְד פֿוֹן טְוִוִּיט אָוֹן לְעַבְן קְוּמָט צַו שְׁטָאָנָד.
אָוֹן אַיְינְשָׁלָאַפְּנָדִיק בְּטוֹ אַ טְרָאָכָט : סְקָאוּ זִין,
אַ דִּיבּוֹק אַיז אַיז אַט דְּעָר לִיבֶּט אַרְיוֹן . . .

וואָו נאָר אַיר שטֵי אוֹיף פֿרִימְאָרגּוֹן
וּוְאָכָּן אוֹיף מִיטּ מִיר אַינְאַיְינָעָם
אלָעּ דְּאָגוֹתּ, אלָעּ זָאָרגּוֹן —
גְּרוֹוִיסָעּ, מִיטְעָלָעּ אָוּן קְלִינָעּ,
אוּן זַי שְׁטָעָבָן מִיר אָוּן פִּיקָּן
אוּן זַי בְּרָעָבָן מִיר אָוּן דְּרִיקָּן . . .
טוּ אַיר אלָעּ — אַיר מַעֲגָט זַיְן זִיבָּעָר —
זַיְן צָו אַיְנָשְׁלָעְפָּרָן גִּיבָּעָר.

כְּרִידָע זַי אַיְן וּוְיִינְדָּעֶרְ קְלִינָעּ,
מַעְשָׁהָלָעּ כְּדָעְצִיְּלָעּ זַי שִׁינָעּ,
בֵּין זַי פָּאָלָעּ פּוֹן דִּי פִּיסְלָעּ
אוּן זַי שְׁלָאָפָּן אַיְן צָו בִּיסְלָעּ.
אוּן צְזוֹאָמָעּ מִיטּ דִּי זָאָרגּוֹן
שְׁלָאָפּ אַיר אַיְן אַלְיָן בֵּין מְאָרגּוֹן.

עו די וועלַט

א גאנט האעלַף אייר, וועלַף!
דעָר זייגער איז שוין צוועלַף,
און אייר האט נאָר קיין פֿרִישְׁטִיך ניט געגעסן...
זעט אויס, די שאָפּ האָבָן פֿאָרגּעָסֶן
אייר מאָכָן זאָט מֵיט זִיעָר פֿליַיש אָוֹן בְּלוֹט.
דאָס אַיז פֿון זִיעָר זִיט ניט גוֹט:
אייר זִיט דָאָר הוֹנְגַעֲרִיךְעַן,
הוֹנְגַעֲרִיךְעַן,
הוֹנְגַעֲרִיךְהוּ, גִּירִיכְעַן!...

אָזַעֲלֶבֶעַ אֹוִיגַן

די אלטע פֿרְוי מיט האָרְעָה טִיפֿע אֹוִיגַן
וואָי נַאֲכְטִיךְ-שַׁוּאוֹרְצָעַ בִּישְׁוֹפְדִיקָעַ בְּרוֹנוּמֵס,
וואָי נַאֲרָמֵירַ האָבָן זַיְךְ אַיְן הוּוֹי אַרְיִינְגְּעַצְיוֹגַן,
איּוֹ מִיטַּ אַוְאָרָעָם וּוְאָרָט צַוְּ אַונְדוֹז גַּעֲקוּמָעַן.

זי האָט גַּעַזְאָגָט : אַוְיַף יִידְיִישַׂ הִיִּס אַיְךְ גַּוטָּע
איּוֹרְ האָט גַּעַפְאָסְט דָּעָר נַאֲמָעַן אַוְיסְגַּעַצְיוֹבָנַט.
זי האָט צַוְּ אַונְדוֹז גַּעַשְׁמִיכְבָּלַט וּוְיַאֲמָעָר
וּוְאָס וּוְאָרָט דיּ קִינְדָּעָר זַאֲלַן פִּילְ דַּעֲגָרְיִיבָּן.

מיְרַ האָבָן גַּלְיִיר אַיְן אַיְרַ אַפְּרִיְינְדַּ דַּעֲרוּוֹאָרְבָּן.
אוֹן הַיִּנְטַּהַרְתַּ דַּעֲרַהָעַר אַיְרַ, טֻבָּה אַיְזַּ גַּעַשְׁטָאָרְבָּן ...
דיּ שִׁינְעַ, גַּוטָּע טֻבָּה אַיְזַּ נַיְשְׁטָאָשָׁוִין .
אָזַעֲלֶבֶעַ אֹוִיגַן וּוּרְעַן אַיְרַ פַּאֲרָלָאַשְׁן ? ...

איך שאטקעוווע קרויט

ווײַיל ס'איַז פֿוֹן אִינְדָּעֶרֶפְּרֵי מִיר שְׁלַעַכְט צָום טַוִּיט,
הַאָב אַיך גַּעֲנוּמָעַן . . . אַיְנְזִוְוִירַן קְרוּיט.
דָּרְיִי מַעְרַן אַפְּגָעַשְ׀יִילַט, אָוֹן זָאלַץ אַוּעַקְגַּעַשְׁטָעַלַּט,
דָּאַס קָעַפְלַט קְרוּיט צַעַשְׁנִיט אַוִּיפְט דַּעַר הַעַלְפַּט,
אָוֹן אַוִּיפְט דַּעַם נִיט גַּעַפְאַרְבְּטַן סַאַסְנַעַטִּיש
אַיך שאטקעוווע די קְרוּיט, וּאָס שְׁמַעַקְט מִיר פְּרִיש.

גַּי פְּרַעַג מִיר צְוַלְיב וּוּאָס אַיך דַּאֲרַף די קְרוּיט!
די מַאְמַע קְוַמְט נִיט, דַּעַר טָאַטַּע אִיז שְׂוִין טַוִּיט,
דַּעַר זָוּן בָּאוּנְדָעַר וּוּוִינְט אָוֹן וּוּיְיסְט נִיט וּוּאָס עַר עַסְט.
פָּאָר גַּעַסְט ? אִיז קְוַמְעַן נִיט צָו אָוּנְדוֹ קִיְּין גַּעַסְט.
מִיְּין מָאָן ? עַר טָאָר קִיְּין זָאלַץ נִיט אַוִּיפְט אַהֲרָן.
נָאָר אַיך, אַיך שאטקעוווע די קְרוּיט אָוֹן גַּאֲר !

די קְרוּיט וּוּעַט פָּאָרְטִּיק וּוּעָרְן, קָאָנוּ גַּעַשְׁעַן אַ נְס —
די מַאְמַע וּוּעַט אַרְאָפְקוּמוּעַן צָו גַּעַסְט,
מִיְּין מָאָן וּוּעַט מַעַן דָּעַרְלִיבַּן עַסְן זָאלַץ.
אָוֹן עַר וּוּעַט בָּעַטְנַן זְוִיְּרְקְרוּיט צָו אַלְצַן.
דַּעַם זָוּן וּוּעַט אַוִּיר דַּעַר מַאְכְּלַן נִיט פָּאָרְשָׁאָטַן.
עַס וּוּלְן קְוַמְעַן חֲבָרִים פֿוֹן מִיְּין טָאָטַן,
אַוִּיפְט אַלְצַן וּוּעַט אַנְטָאָן זַיְּרַא נִיְּיעַ הוּוִיט.
... אַיך שאטקעוווע אָוֹן שאטקעוווע די קְרוּיט.

וּוִוִיטְקִיַּת

אוֹ אַיָּר בֵּין וּוִוִיט פֿוֹן דִּיר,
אוֹן דּוֹ בִּיסְט וּוִוִיט פֿוֹן מִיר,
אוֹן אַיָּר מִיטּ דִּיר, מִיר זַיְנָעַן וּוִוִיט פֿוֹן זַיּ,
איַז קָאָן דָּאָר נִיטּ דָּעֶרְגִּין קִיּוֹן הַוִּידּ,
קִיּוֹן קְלָאנְגּ,
קִיּוֹן רִיר,
אוֹן סְבָלִיבֶּט אַיָּז מִיטּן וּוְעָגּ פָּאַרְשְׁטִינְגְּעָרט דָּעֶרְ גַּעַשְׂרִי.

אוֹ אַיָּר בֵּין וּוִוִיט פֿוֹן דִּיר,
אוֹן דּוֹ בִּיסְט וּוִוִיט פֿוֹן מִיר,
אוֹן זַיּ זַיְנָעַן פֿוֹן אָונְדוֹ אָוִוִּי אִיצְטּ בִּיטְעָר וּוִוִיט,
איַז פְּילָן מִיר אָוִוִּיךְ זִיר פֿוֹן וּוִוִיטְקִיַּת דָּעֶם גַּעַפְּרִיר,
די אִימָּה אָוֹן דִּי שְׁרָעָק
פֿוֹן מַהְלָרּ אָוֹן פֿוֹן צִוְּיַת.

אוֹן אַיָּר פָּאַרְגָּעָס שְׁוִין דִּיר,
אוֹן דּוֹ פָּאַרְגָּעָסְט שְׁוִין מִיר,
אוֹן זַיּ פָּאַרְגָּעָסְן דִּיר אָוֹן מִיר אָוֹן אלָץ ...
אוֹן סְלָאָזּוֹט זִיר אָוִוִּיס דִּי פְּרִידּ,
אוֹן סְיוּעָפְּט זִיר אָוִוִּיס דָּאָס לִיכְטּ,
אוֹן סְבָלִיבֶּט פֿוֹן גָּאנְצָן יִם אֲשִׁיכְטּ פֿוֹן גְּרוּיעָן זָאלָץ ...

צום גורל

ניט טשעפע זיך דו נאָר צו מיר,
וואָעל אַיְר דִּיך ניט אויספֿרְעָגָן, גּוֹרֶל,
אוֹן רְוֵאֵיך בְּיוֹעֵל זִיּוֹן אָן אַ שְׂיעֻר
וּוי יְעַנְצָה תְּמוֹוָאָטָע פּוֹיְעָרָל.

דעם טָאג ווּעַל אַיְר עַסְּן וּוי בְּרוּיט,
אַיְר ווּעַל מִיט דָּעֵר נַאֲכַת אִים פָּרָטְרִינְקָעָן.
וּוְאָס דָּאָרָף מַעַן דָּעֵן טְרָאָכָּטָן פּוֹן טְוִיט?
אִים בְּרַעְנְגָעָן אָפִילְוָא אַבְּיָזְקָעָן.

זַי קָאָן דָּאָר נַאֲר גַּעֲבָן אַבִּיס,
דָּעֵר גִּיפְט זָאֵל דְּעֶרְגִּיָּן בְּיוֹצָם הָאָרְצָן.
נַאֲר בְּיוֹסָאֵיז אַיְר הָאָנִיק מִיר זִיס,
צַו וּוְאָס זִיךְ דָּאָס לְעָבָן פָּאַרְשְׁוֹאָרְצָן?

דְּעֶרְצִיְּלָה מִיר נִיט, גּוֹרֶל, מִיּוֹן סּוֹף.
וּוְאָס דָּאָרְפָּסְטוֹ אֹז מִיר זָאֵל פָּאַרְדְּרִיסָן?
עָר אַיְזָה דָּאָר אַמּוֹן, נִיט קִיּוֹן שְׁטְרָאָט,—
אַמּוֹן, וּוְאָס מַעַן מַזְוָה אִים נִיט וּוִיסָּן.

יום-כיפור ביאנאכט

איך שלאָף ניט. יומ-כיפור ביאנאכט.
די נאכט פון פרגעונג איז לאָנג.
ווער וועט מיר פרגעונג די מאכט,
וואָס ס'האָט איבער מיר מיין געזאנג?

ווער וועט מיר פרגעונג די זינד
פון זיין איזוי האַפערדייק זוילֶד,
פון זיין בייז איז טויז אלֶץ אַקינֶד,
וואָס שפֿילֶט זיך אָונֶ שפֿילֶט אָונֶ
פארשפֿילֶט?

פארגעונג די חוצפה ווער וועט,
אויב ס'אייז איצט פון משפט די צייט,
מיין האַלְטָן איז כבוד דעם חטא —
צו פרײַ זיין פון גאָט אָונֶ פון לייט?

איך שלאָף ניט. ב'הער צו זיך צום ווינט.
די נאכט פון פרגעונג איז שווארץ.
ווער וועט איך פרגעונג די זינד —
צו ליגען אַשטײַן אויף מיין הארץ?

קעסטטעלער

כ'האָב מײַן מאָמעס בִּישׁוֹף-קעסטטעלער,
פֿול מיט גָּארנישט אָוּן מֵיט נִישְׁט
נָאָר וּוָאָס זִינְגָּען אָומְפָאָרְגָּעְסְּלָעָר,
אוּיסְגָּעְשְׁטָעָלָט הַיְינְט אוּפְּנָן טִיש.

כ'האָב גַּעֲפָנֶט זַיִ, דִּי פִּיצְעָלָעָר —
איַינְס אַ שִּׁינְגָּס פֿוֹן צִילָּאָזְ-טִי —
קְנָעְפָּלָעָר, שְׁנִירְלָעָר, הַעֲקָלָעָר, שְׁפִּיצְעָלָעָר,
אוּן אָפִילּוּ שְׁרִיְפָּלָעָר צְוַיִּי ...

איַן אַ שְׁמָאָל רְפּוֹאָה-שָׁאָכְטָעָלָע —
שְׁטִיקְלָעָר פָּאָדָעָם — רִינְגָּעָר וּוְאָל ...
סְּהָאָט בָּאָפָּאָלְן מִיר אַ טְּרָאָכְטָעָנִיש
פֿוֹן מִין וּוּאָרְעָמָעָן אַמְּאָל.

אָפְּשָׁר לִיגְט דָּא יַעֲנֵץ אַ שְׁרִיְפָּעָלָע
פֿוֹן דָּעָר אַלְטָעָר זִיגְגָּעָר-צִיטִיט,
וּוְאָס פֿוֹן אָונְטָעָר פָּאָדָעָם-הַיְּפָעָלָע
אָנוּ אַ קּוֹל פֿוֹן שָׁאָכְטָל שְׁרִיְיט ? ...

צו מײַן מאמען

אבי דו זאלסט נאָר עסן —
אלֶז פֿאָר דִּיר בְּיוֹאָלֶט אַפְּקָאָכָן.
אבי דו זאלסט נאָר אַנְטָאָן —
אלֶז פֿאָר דִּיר בְּיוֹאָלֶט אוּפְּנָנִיעָן.
אבי דו זאלֶט זִיר פְּרִיעָן —
אלֶז פֿאָר דִּיר בְּיוֹאָלֶט צוּטוּרָאָכָן.

נאָר קִיְּין זָאָר וּוַילְּסָטוֹ,
מיַין צֻעְבָּרָאָכָן פִּיגְגָּלָע.
אוּוְדָאי בֵּין אִיר שׁוֹלְדִּיק,
אִיר אָוָן קִיְּנָעָר מַעָּר.
גַּעֲדָאָרְפָּט אִין זִיְּנָעָר צִוְּיָת
דִּיר בְּעַסְעָר אַפְּהִיטָן,
אוֹז נִיט דַּעֲרָלָאָזָן
זַאלֶסֶט פּוֹן נַעֲסָט אַרוּיסְפָּאָלָן . . .

אין א ווינטיקן טאג

אין א ווינטיקן טאג
קויים דעם לאפ ווי א קרג אוייך די פלייעס איר טראג ...
גאָר די וויט מיט פֿאָרגֿיְכֿעַרטֿער צִוִּיט טוֹט אַיגֶ.
קומט צו טראָגן דאס מיסט פֿוֹן הִינְטֿעַרְן רָאָג.

אין א ווינטיקן טאג
כאָפֶן אוייך זיך אין מיר ווי און ווינְד.
ערגעץ שפאנט דאָ אין שטאט מיין דערווואָקסְטֿוֹן קִינְד,
אלֶז וויטער פֿוֹן מיר פֿאָרְבּֿלְאָזְטֿ אַים דער ווינְט ...

אין א קָאַלְטֿוֹן אַ ווינטיקן טאג
קלעַפֶּט זיך צו צו מיין ווֹאָרְעַמְעַן פֿעַנְצְּטֿעַר אַ טוּיב
פֿוֹן יַעֲנֵעַר זִוִּיט שּׂוּבִּיב,
נאָר דערשְׁרַעַקְטֿ זיך אָוֹן טוֹט זיך אַ הוּיב,
אוֹן פֿאָרְשְׁוּוִינְדֿטֿ,
אָגַעְגַּטְעַ פֿוֹן ווֹינְט ...

אין א גְּרוּיעָן, אַ ווינטיקן טאג
קומט אַנטְקָעָגְן די ווֹעַלְטֿ מִיט אִיר יַאֲמַעַר אָוֹן קָלָאָג,
אוֹן עַס הַעֲרַטֿ זיך שְׂוִין גּוֹט,
וּוֹ דָעַר בְּוּם רִיְבְּטֿ אַ רּוֹטֿ אָן אַ רּוֹט,
אוֹן דָעַר הַימְלֿ, מִיט וּוְאַלְקָנְסֿ בְּאַשְׁוּעַרְטֿ,
וּוֹ אַ רְזִיזְקָעַרְ פֿאָרְאָשְׁוּטֿ,
פָאַלְטֿ אָוֹן פָאַלְטֿ צו דָעַר עַרְד ...

אין א ווינטיקן טאג
צערויסט פונעם ווינט זיך אלץ וואס איר זאג,
און אלץ וואס איר טראבט
ווערט פארשלעפט דורךן ווינט צו דער נאכט.
און איר האט דער ווינט מיט א קלאפ היינט פארמאכט.
ווע פון דרייסז'יזיט בי א פארשלאָסגענער טיר.

אַלְוֹאָרִיּוֹם

אונדווער הײַמישׁ גָּלְדָּעֵנָה פִּישְׁעַלָּעָךְ
שְׁתָּאַמְּעָן פָּוּן קָאָרָעָסָן גַּעֲבָרָאַכְּטָעָ פָּוּן כִּינָעָ.

גָּלְדָּעֵנָה פִּישְׁעַלָּעָךְ,
גְּלִיטְשִׁיקָּעָ גּוֹפִימְלָעָךְ,
וַיְידְעַלָּעָךְ פְּלִינְקָעָךְ,
פָּאָרְגְּלִיזְיְטוּעָ פְּרִצְפִּיםְלָעָךְ,

שְׁפִיצְיְיךָ פִּיסְקָעַלָּעָךְ,
גְּלִאנְצִיךָ לִיסְקָעַלָּעָךְ
לוֹיכְטָן זִיר הָעַלָּ,
וּוֹעֵן אֵין צִימָעָר אֵין פִּינְצְטָעַרְלָעָךְ.

וּוְאַסְעָרָ-גְּעוּוִיקְסָן
אוֹן שְׁטִינְדָּלָעָךְ
אוֹן מַשְׁלָעָן.
סִפְעָלָט נָאָר סְרִ-הָכָל
די רְחֻבּוֹת זָאָל בְּרוּשָׁוּעָן.

זַיְעָרָע אַבּוֹת
די קָאָרָעָסָן גָּלְדָּעֵנָה,
הָאָבָּן אֶזְוִינָס
פָּאָר די קִינְדָּעָר גַּעֲוָאָלָט דָּעָן ?

קָאָרָעָסָן פְּרִיעָי
פָּוּן טִיבָּן כִּינְעָזְוִישָׁע ...
וּוַיְיסָן די פִּיצְלָעָךְ
פָּוּן זַיְעָר גַּעֲנָזְוִיס דָּעָן ?

כִּיוֹיל נִיט חְלִילָה
מִין סְבִּיבָה פָּאָרְמָסְרָן,
אַבָּעָר וּוּ זִינְעָן
די שְׁטָרְאַמְּיקָעָ וּוְאַסְעָרָן ?

*

*

*

ווײַפְלָה העפטן האָב אִיךְ אויסגעשריבּן,
טַאַשְׁבִּיכְלָעֵר אָוֹן בִּיגְגָּלָעֵר פָּאָפִיר . . .
מַעַר פּוֹן הַעַלְפֶּט אִין רַוְסְלָאַנד אִין גַּעֲבָלִיבּן.
דָּא — דִּי טִישְׁקָעַסְטָלָעֵר גַּעֲפָאָקֶט בֵּי מִיר.

נַאֲר פִּילְ מַעֲרָעָה, מַיִיט אַתְּבָ אַשְׂוִיעָרָן,
סְאִין קִיּוֹן אַיִינְצִיךְ וּוְאָרְטָ נַיְט צָו פָּאָרְשְׁטִיְין,
אִין פָּאָרְקִירִיצְט גַּעֲוָאָרָן אַוִּיפְ מַיִין שְׁטָעָרָן —
נַיְט צָו אַיְבָעָרְשְׁרִיבּן שָׂוִין אַוִּיפְ רַיִּין . . .

צו יוכבד

יוכבד, יוכבד!

וואס האסטו זיך קינד מיינס, צערעועט?

דו ביסט דאך א סאברע.

דיינע טאטע-מאמע,

וואס האבן זיין נאר ניט צעארבעט! —

פון דעם לאנד הינטער בערג און ימען,

דעם לאנד פון וויוגעס און שניען

געקומעןדו זאלסט זיך דא פריען.

יוכבד, יוכבד!

וואס האסטו א טבע

אייבערץושלָאנְגָן ...

דיינע טאטע-מאמע

האבן געוואגלט.

באבע זידע —

אומגעקומען בידע

אין מידאנעך.

דו האסט ניט פארשטיינען? ...

כיוועל דערציילן, נאר ניט אעינדער.

די מעשה איז ניט פאר קינדער.

הער איצט בעסער א מעשה

וועגן א מעווע א וויסער

וואס האסט איבערן ים זיך געטראָגָן ...

יוכבד, יוכבד!

האָב ניט קיין טבע

אייבערץושלָאנְגָן ...

אפיקים

וואי נאר געקומען אין קיבוץ,
וואוי דערהער איר באאלד
דעט זינגפוייל אונ שרייפוייגל
אין בימער-אויסבאהאלט.

ס'אייז אויר פאראן א קראובצעפוייגל.
אימ האט געטאָן ווער שלעכטס?
ער לאזט ארויס פון צייט צו צייט
אוֹזָא מַיְן שְׁטִילֶן קְרָעֶבֶץ

אוֹן ווערט אנטשוויגן גלייך אויף לאנג.
אוֹן ווידער אומגעשטערט
דעט מאכלדיין זינגפוייגל,
דעט שרייפוייגל מע הערט.

ס'אייז אויר פאראן א פרעגפוייגל,
א נפשל א בלוטס.
עס לאזט א פיצל פראגעלע
פון העלדזעלע ארויס.

נאָר קיינער וויסט קיין ענטפעער ניט,
אוֹן וואָס דאס פרעגן הייסט.
דרער זינגפוייגל, דער שרייפוייגל,
דרער קראובצעפוייגל ניט וויסט.

עס טרעפט צו מאָל, דער לאכפוייגל
טוט חוצפחריך א לאָר.
וואי איינער זאגט : זיך נאכפרעגן —
און איבעריקע זאר!

אייז מסכימים באאלד דער זינגעפוייגל,
דער שרייפוייגל אויר באאלד.
עס שטימט אויר צו דער קראעצעפוייגל,
וואאס זיך אין בוים באהאלט.

א פיל

כְּלִיג אָ נַאכְט אָוֹן קָאָן נִיט שֶׁלְאָפָּן.
הָאַלְט אֵיר מִינְעָ אָוִיגָּן אָפָּן.
אוֹן אַרְוָם אִיז שְׂוֹאָרֶץ אוֹן שְׂטִיל ...
מוֹז אֵיר אִינְגָּנוּמָעָן אַ פִּיל.

"פִּיל" אִיז אָוִיפָּ עֲבָרִית אַ הָעַלְפָּאָנָּד.
נָעַם אֵיר אִין אַ גָּאנְצָן הָעַלְפָּאָנָּד!
נָאָר עַס הַיִּבְטָ נִיט אָן צָו הָעַלְפָּן ...

אוֹן אַ הָעַלְפָּאָנָּד אִיז דָּאָר גְּרוּיס —
טָאַרְטְּשָׁעַט עַר פָּוֹן מִיר אַרְוִיס.
עַר הַאָט מִיר גָּאָר אִינְגָּנוּמָעָן!
הָאַלְט מִיר אָוִיפָּ זִין וּוַיְיכָן גּוּמָעָן.

מִיר מִיט קִישְׁן אוֹן מִיט קָאַלְדְּרָע
הַאָט עַר — וּוּ אִיז עַס גַּעֲמָאָלָט דָּעַן? —
אִינְגָּנוּמָעָן וּוּ אַ פִּיל!
וּוַיְיל דָּעַר הָעַלְפָּאָנָּד שֶׁלְאָפָּן וּוַיְיל ...

13jkנ-גָּגָגָ' 3

זוייער, זיס און בייטער

פאראנען עפל זוייערעה.
ニיטא קיין זיסע ל'מענעם.
וואס ווערן מיר געווויר דא ?
א סימן . . . ס'אייז קיין סימן ניט !

אויר בייטערעה פאראנען ניס.
ニיטא קיין זיסער זענעפעט איז.
או גאל, למשל, זיין זאל זיס
האט אויר געהרט דען ווען עס איז ?

גאר ס'קאנען זיין בי אונדו די ריד
סוי זיסע און סי בייטערעה.
די זיסע זינגען בייטערער —
דאס וויסן די גענטערעה.

ציבעלע-קראנצַן

פארוואס ניט באלוינען די זיגער מיט ציבעלע-קראנצַן? די גאלדענע ציבעלע-קראנצַן — ווי הערלעך זוי גלאנצַן! דאס שארכּן פון זיערעה זידענע קלידער רופט טאנצַן.

דעם רום דעם צעפוקטען די צייט ווועט אמגיכסטן צעריבין. די ציבעלע-קראנצַן, זי וועלן אויף ווינטער פארבליבין. מעיט קאנען די ציבעלעס עסן געקאכטעה, געפרעגעלטע, רויע... זיגער! דו זע, איין די לארבער-קרענץ זוי זיך ניט טועה!

און אידל-שפאצ'יר

עס לאזט זיך א מיידל
אין גארטן. זיך פירט
אייר ליבלעבן פרײַנְד
אויף און אידל-שפאצ'יר.

און ווּאָס איז אַין גָּאָרְטָן?
אַ רְוִיבָּאָנְק אַיז דָּאָרְטָן
מִיט בְּלוּמָעָן אֲרוֹם אֵיר
פֿוֹן אַלְעָמֵין סָאָרְטָן.

דְּאָס מִידָּל שְׁפָאַצְּיָרֶת
מִיט אֵיר פְּרִינְד אַזְוֵי לְאָגָג
בִּיזּוֹאָנָעָן
זַיְ צָעֵן זַיְ צָו אוּפַ דָּעָרָ בָּאָנְק.

נָאָר סְיוֹאָרָט בַּיְ דָּעָר בָּאָנְק שָׂוִין
אַ הִינְטָל פֿוֹן פְּרִיעָר
און הִילְכִּיק צְעַבְּילָט זַיְך
אוּפַ אַים אַון אוּפַ אַיְעָר,

און פְּאָכְט מִיטָּן וּוִידָּל,
און פִּירָט זַיְך נִיט אִידָּל,
און צְוָפָט בַּיְ דָּעָם מִידָּל,
דָּעָם בְּרָעָג פֿוֹן אֵיר קְלִיְידָל.

אוֹן בַּיְדָן, דַעַם פְּרִינֶד
אוֹן זַיִן מִידָל, טוֹט בָּאנְגָ
וּאָס תִּכְפֵּחַ זַיִן מְזוֹן
פָּאָרְלָאָזָן דֵי בָּאנְקָ.

נָאָר סְדַרְאָט דֵי גַעֲפָאָר נִיט
נִיט דֵיר אוֹן נִיט מִיר.
מִיר וּוּעָלָן נִיט מַאֲכָן
קִיּוֹן אִידָל-שְׁפָאָצִיר.

טעאטער-שפיל

טעאטער-שפיל איז בי דער וועלט אין בלוט.
עס ליגט אין דעם א גרויסער שכל!
אפילו קינדרער שפילן גוט.
מלוכה-לייט — די שפילן אויסגעזיכנט.

אוֹן ווֹאָס זַיְנָעַן פַּאֲרָאָדָן, נִיט קִיּוֹן שְׁפִילַ? —
אַלְימְפִיאָדָעַס, פַּעֲסְטִיוֹוָאָלֶן בּוֹנְטָעַ,
די שְׁפִילַ פָּוֹן גָּאַטְעַסְדִּינְסְט אַיז אוַיר דַּעֲרוֹנְטָעַ.
אַ שִׁינְעַ אַיסְקּוּמְעַנְישׁ יַעֲדָעַר וּוֵילַ.

הַיִּנְטַ וּוּ צָוֵם אַנְשְׁטָעֵל זַיְנָעַן מִיר גַּעֲנוֹגַט!
אַלְצַ אַוִּיסְגַּעַדְזָרְטַע מִיר רִידְזַן וּוּרְטָעַ
מִיט אַ נָּאִטְרָלְעַכְקִיטַ אֹזָא, אוֹן — הַעֲרַתַּ נָאָר!
מִיר טָעַן נִיט קִיּוֹן פִּינְטָל מִיט קִיּוֹן אוִיגַּן.

מִיר מַאֲכַן זִיךְ פַּאֲרָהִידּוֹשַׁט, גְּלִיקְלָעַר, פְּרוּם,
אַלְצַ — אַיִּינְצָעַבְּרָעַכְן יַעֲנַמֵּס קְרָאָפְט אוֹן וּוֵילַן,
אוֹיפַ דָּעַם, ווֹאָס קָאָן נִיט אַדְעָר וּוֵילַ נִיט שְׁפִילַן,
די גְּרוֹיסַע "מִיסְטָעַרְסַ" קָוּקוֹן זִיךְ נִיט אָום.

נָאָר דָו פַּאֲרָשְׁטִיִּיסְט, מִין לַיְעַנְעַר, זַיְכָּעַר כְּבִין,
אוֹ דָאָס אַיז אַלְצַ גַּעֲזָגַט דָא מִיט אַ שְׁמִיכַל.
דָאָס אַלְצַ אַיז "טֻעַاطָּעַר" פָוֹן אָן אַנְדָעַר מִין, —
הַאָט נִיט צָו טָאָן מִיט קוֹנוֹסְט אַיז מִיט אַיר הִיכְל.

אין א שלאָס צי אין א פאלאָז

אין א שלאָס צי אין א פאלאָז
וואַלט אַיר לְעֵבֶן נִיט גּוּוֹאַלְט.
כִּידָרֶךְ נִיט הַאֲבָן אַט דָּאַס אלְץָ:
סָאַמְּעַט, מִירְמַלְשְׁטִין אָוָן גָּאַלְד ...

הַיִּנְטָ דִּי אוּפְּנָאַמְּעָן בְּסָדֶר ! —
פָּאַלְשָׁע שְׁמִיבְּלָעָן, פּוֹסְטָע רַיְיךְ ...
זִיר פָּאַרְשְׁפָּאָרְן אַינְאָן אַחֲרָ —
סְקָאָן נִיט זִין פּוֹן דָּעַם קִיְּן רַיְיךְ.

— סְפָאַסְטָ נִיט ! — שֻׁעְפְּטָשָׁעַט דָּעַר גַּעֲמָאָל מִיר.
— סְפָאַסְטָ נִיט ! — וּוַינְקָט דָּעַר זָוָן, דָּעַר לְאַרְד.
גַּיְעָן מִיר אָוְנְטָעָר דָּעַר פָּאַלְמָע
טְרִינְקָעָן אָוְנְטָעָטִי מִיט טָאָרִיט.

הַילְּכָת אַרְיוֹקָעָר אַרְקָעָסְטָעָר,
אוֹן אָן עַולְם — קָעָפְ אַיְחָקָעָפְ ...
אִיעָצָט גַּרְאָד אַיְזָד דִּי צִיְּתָדְ דִּי בְּעַסְטָע
עוֹ אַנְטָלְוִיפְּן ! טִירָן ... טְרִיעָפְ ...

הַאָב אַיְזָד אַרְיוֹסְגָּעָרִיסְן !
לִיבָּעָר וּוְעָג, אַהֲיָם מִיר פִּיר !
אִינְעָם פִּירְהָוִיז מִיטָּן שְׁלִיטָל
עָפָן אַיר מִיְּן שְׁמָאָלָע טִיר.

סְאָרָא שְׁטוּבִ ! אַיר נָעַם זִיר רַאְמָעָן.
אַט בֵּין אַיר שְׂוִין מִיד צָום טְוִיט.
כָּאַטְשָׁ אַינְן קְלִיטָל נִיט פָּאַרְזָאַמְּעָן,
כִּיזָּל נִיט בְּלִיבָּן הַיִּנְטָ אַן בְּרוּיט.

ביי דִ הַיְנָטִיקָע וּוּעֲטָעָרָן

“אמת, זי איז ניט קיין בארג-קלעטערין
און ניט קיין פעלדזון-רייסערין” ...
(פון א קרייטישן ארטיקל)

אוודאי, אוודאי! א ניעס איז דען? —
ביי דִ הַיְנָטִיקָע דִיכְטוֹנְגָזּוּעָטָעָרָן
בין איר ניט קיין פעלדזון-רייסערין,
בין איר ניט קיין בארג-קלעטערין.
איר בין ניט קיין קאנאטֶן-גייערין,
נט קיין איבער-אָפְגְּרוֹנְטִישְׁפְּרִינְגְּעָרִין ...
ביי דעם גאנצָן ווילקלְאָנגּ זיינָרָן,
די מלָאָכָות איר האָלָט גְּרָאָד פָּאָר גְּרִינְגָעָרָע!

קײַן סֻופְּרָלָאָטִיוֹן פָּאָרְטָרָאָג אִיךְ ניט —
מיר עַקְלַט פָּוּן אַיבְּעָרְגְּעָטְרִיבְּנְקִיט.
דאָס ווֹאָס אִיךְ פַּילּ ניט זָאג אִיךְ ניט.
אִיךְ קְרָעָנָק ניט אוּיפּ לְוִיזּ-צְעָשְׁרִיבְּנִיקִיט.

זַיְן ניט באַרְיִמְט אַיז אַשְׁאַנְדָעּ דען?
אִיךְ ווּעַל זִיךְ בָּאֲגִיאָן אָנוּ באֲגִיטִיקָעָר.
אוֹן זָאַלְן זִיךְ צָאַקְעָן מֵיט אַנְדָעָרָע
מיינָע ניט גִּינְצִיקָעּ קְרִיטִיקָעּ.

לאmir אפרידן

לאmir אפרידן
איין מאל פאר אלע מאל —
ניט מיאש זיין זיר
בשות אופן ! —
וועט דאס בייז פון אונדו
איין מאל פאר אלע מאל
וואו דער שווארצער פעפער וואקסט
אנטלייפן.

עס דונערט איזן אַקָּלִיעַ

פאראדייע אויף זיאמע טעלעסיגען

עס דונערט איזן אַקָּלִיעַ —
עס קייקלען זיר די קלעפֿ ...
ווײַ פֿוֹן דער היילְ-פֿאַלִיעַ
געפֿאַלְזַן וּוּאַלְטַן טַעַפֿ, —

דער הויבער טַאַפֿ פֿאַר סְמֻעַטְעַנְעַ,
דער הלְיאַק אַוּן דער טְשׁוּהָוּן.
די קלְאַדְקַע קָאַן די ברעטערנְגַע
צעשפאַלְטַן זִיר דַעַרְפּוֹן !

אַ בהמה גַּאֲר דַעַר וּוּאַלְקַן אַיְזַן !
מייט וּוּאַסְעַר אַנְגַּעַפּוּישַׂת,
ער שְׁווִימַט אַ נִיט גַּעַמְאַלְקַעַנְעַר,
איַז זִינְעַ אַיְטַעַרְסַט רְוִישַׂת ...

צְוּוֵי לְאַשְׁעַקָּעַס קַאַשְׁטָאַנְעַוּוּעַ,
זַיְיַי טַאַפְּטַשְׁעַן דַעַם בּוּרִיאָן ...
• • •
געַנְגַּ! אַיר מַזְוַי אִים שָׁאַנְעַוּעַ,
ער איַז דַאֲרַ פְּאַרְטַט מַיְין מָאַן !

אט איזו איז עס

דַּיר גַּעֲפָעַלְתַּ

ווען עס רעדט וועגן דיר די וועלט?
פאר מיר איז די וועלט — דו און מיין שכן,
און מיין שכנה וואס איז אלט און צעבראכן,
און א צענדליך צוויי קאלעגן,
אונ די וואס איר גריס זוי פון יוצאי-וועגן,
אונ יענע וואס איר קאן זוי ניט אינגעאנצן
(ווען איר וויאן, גיינז זי אפער טאנצן).
אייז דארף מען דען זיין א גרויסער העדר,
עס זאל וועגן דיר ריידן די וועלט?

שריב איר און א ניעם שיר,
אייז עס ניטיק מיר, און אמאַל — דיר,
אבער ניט מיין שכן,
אונ ניט מיין שכנה, וואס איז אלט און צעבראכן,
אונ ניט די צוויי צענדליך מיינע קאלעגן,
אונ ניט די וואס איר גריס זוי פון יוצאי-וועגן.
שווין גיבער יענע, וואס ב'קאן ניט אינגעאנצן.
(ס'קאן זיין, ווען איר וויאן, גיינז זי טאנצן).

פונדעסטוועגן געפעלט מיר די וועלט
מייט אלֶז, וואס זי האט, אוֹן מייט אלֶז, וואס איר פעלט,
אוֹן אַפְּילּוּ צוֹזָמָעָן מייט מיין שכן,
אוֹן מייט מייט שכנה, וואס איז אלֶט אוֹן צֻבְּרָאָכָן,
אוֹן מייט אַצְּנָדְלִיק צוֹווֵי קָאָלָעָגָן,
אוֹיר מייט די וואס אַיר גְּרִיס זַיְּ פֿוֹן יוֹצָא-וּוְעָגָן,
מייט יַעֲנָע וואס אַיר קָאָן זַיְּ נִיט אַינְגָּאנְצָן.
מיינע אוֹיגָן שְׁטַעַנְדִּיק מייט נִיגְעָר גָּלָאנְצָן,
אוֹן דָּאס, וואס סְגַעַפְּעַלְט מִיר נִיט, אוֹיר מִיר גַעַפְּעַלְט. —
אַקְלִינִיקִיט עַפְעָס! — עַס אַיז דָאָר — די וועלט!

אר, דער בויים

אר, דער בויים דער נארישער אוּן גוטער !
ניט קיין בלעטער — ריפטעלער ברויט מיט פוטער.
קומט מען, עסט מען אויף די פרישע ריפטעלער,
אוּן מע לאזט אַדאנק אִם אַיבער שרייפטעלער.

בלײַבָּט ער שטיין אֵין אַנְהוּב זומער נאָקעט.
אויף די הוילע צוֹיִגָּן זִיכְּתָּא קְרָא אָוּן קְרָאַקְעָט :
— בויָם דָו נָאָרִישָׁעָר ! דָו, מענטשָׁן-רַעֲטָעָר !
זָאָג מִיר, וּוּ זָשָׁע זִינְגָּן דִּינְגָּן בלעטער ?

ווער זאגט עס ?

לייט בעראנוישע

ווער זאגט עס איז זינגענדיק גיסט מען מעתאל,
או טאנצנדיק קאוץ מען דערגין צו א קוואל ? —
דאס זאגן נאר שוינדלער און דרייער,
זוי לוינט זיך עס זיינער און זיינער.

ווער טענחת איז קארטשעווין וועלדער איז לייכט,
או גרינג איז צו צוימען דעם גאנג פון א טיך ? —
דאס זאגן נאר בלאפעער און דרייער,
זוי לוינט זיך עס זיינער און זיינער.

ווער פליידערט איז כאווען מען דארפ ניט דעם זאגן,
או ס'קאסט ניט קיין מי דעם פֿאָעַט זיין געזאנג ? —
דאס זאגן נאר ליגנער און ררייער.
זוי לוינט זיך עס זיינער און זיינער.

ווער דרשנט אין נאמען פון פאלק אזי פרער,
ווער האט זיך גענומען אלײַן איזא רעכט ? —
אלץ יונע צבעוקעס און דרייער.
זוי לוינט זיך עס זיינער און זיינער !

א שטעken

עס טוט בי אים ווונדר ער דערוועגן :

א שטעken זאל האבן צווי עקו,
וואס קוקן — וואס קאן עס באדייטן ? —
איין צווי גאר פארשידענע זיטן !

ווען איין עק פון שטעken אייז אויבן,
דער צוויותער — אויף דרערד טוט זיך שטויבן !
פארוואס אייז דער שטעken ניט איניק ? —
פארשטיין דאס א לעבן אייז וויניק ...

— פאר דיר — זאג איר — וויניצק א לעבן ;
DIR AIIZ KIIN PARSHTEAND NIT GEUGBEN.
דו האסט ניט פארזוכט נאָר קיינ שטעken, —
בְּאַטְשִׁ אַיִנְעָם פָּוּן זִינְעָ צוּוֹי עָקוּ ...

די מאָס

ווער קאָן זי דען האָבן,
די מאָס פון פֿאַרדְרָאַס?
עס זאָל דיַר פֿאַרדְרִיסֶן,
נאָר אַיז מַאל דערלאָז —
אוֹן אלֵץ וועט פֿאַרדְרִיסֶן!
קיַין رو וועסט נִיט ווַיסֶן,
פּוֹן פֿרִיד אוֹן פּוֹן גְּלִיךְ
וועסט נִיט קָאנָעָן גַּעֲנִיסֶן,
אוֹן וועסט גַּאֲר נִיט אַנְהַוִּיבָן ווַיסֶן פֿאַרוֹזָאַס.
וַיְיַלְפִּירְן וועט דיַר דִּין פֿאַרדְרָאַס בֵּי דַעַר נָאָז.

די באָד איז פֿאַלאָנְגָע

אַיר טו די טיר אָן עַפְּן —
ニיטא קיינ באנק קיינ פריעע.
אַ שַׁעֲפֵל צו אַ שַׁעֲפֵל —
מע רײַבֶט זִיר — אַ מְחִיה!

אַ קָּאוּנוּנָר מִיט אַ דּוֹוִינְטָקָעָר מְוִידָה,
זַיְיָ "סְטִיעָן" אָוָן זַיְיָ רִינוֹדָן.
סְפָּלָאַמְט אַיְךְ די תְ... די הוֹוִיט
בַּיְיָ אָט די בִּידָע מִידָן.

זָאָגֶט אַיְינָע : — כַּיוּעַל נִיט סְטָעָרָן,
זָאָל זַיְן גַּעֲנוֹג צו בְּרִיעָן ! —
דָא לְאָנוּ מַעַן יִדִּיש הָעָרָן.
אַ מְחִיה !

דאס בריקען פון דעם פערד

דאס בריקען פון דעם פערד,
דען הונטס פארשייטער בילן
זאל פאר מײַן הארץ און ווילן
ניט האבן קיין שום ווערט.

און וויכטיך איז נאָר אײַנס :
צוליב דעם ביל און בריקע
ניט איינלאָן דעם עיקר,
ניט דורכלאָן דאס שיינס.

דאס שלעכטס איז בלוייז א שויט,
וואָס אַפְשִׁילֵן זיר פָּאָדרֶט.
אוּיר אוּיפָּא זיסָן יָאָדר
קָאָן בִּיטָּעָר זִין דֵי הוּוִיט.

איך וויס ניט ווער האט עס צוגעטראכט. —
או דא איז איזו, וויסט יעדער :
פרעג בי עמעצן וואס ער מאכט
ענטפערט ער דיר : "בסדר".

דאס הייסט ניט או אלץ איז בסדר בי אים,
נאר ס'הייסט או ער איז דערצעיגן.
ער וועט ניט קיין זיפץ טאן, ניט טאן זיך קיין קרויים —
ער האלט או עס וואלט ניט טויגן.

— וואס מאכט דיין פערטער, וואס יענע וואך
געפאלץ איז אונגעער די רעדער ?
— מען האט אים פארנייט אויפן קאָפ די לאָר,
און איצטער איז אלץ בסדר.

— און וואס מאכט דיין זוּן ? איך קאָן דיין בחור —
ער ווינט איז שיכוּן פון די סעדער.
— זיין שטוב האט אַפְּגַעֲבָרְעַנְט בֵּין אֶהָר.
יהי טוב ! ס'אייז בסדר.

נאָר זאלַן ניט מאָכַן קיין צימעלס פון דעם
אָפְּלָאָכָּעָר, בִּיוֹזָע באָרְעָדָר.
ישראָאלָעָר בטחון האט אֶשְׁמָן.
ニישקעה, ס'אייז אלץ בסדר !

צו ביטלער

איינגעבעיסן און עפל ב'האָב אַ זוייערֶן. —
אַזש ס'אייז די זוייערקייט פֿאָרגאנגען אִין די אויערֶן.

דער צוּוִיטְעֵר בִּיס
אייז שווין געוועזּן מערער זיט.

בייז אַט אָזוי צוּוִיטְעֵר
האָט מיר דער עפל אוּסְגָּעְדוֹכְט שווין זיסְלְעֵר ...

געזונטעריהיט

איך זאגט איז מיינע לידער איך געפעלז, —
איז ליענט געזונטעריהיט!
אויב די ניט פריילעכע די שימחה איך פארשטעלן,
לייגט אפ געזונטעריהיט

און זוכט פאר זיר א פאסיקן מחבר
פון אנגענעמע ריין.
מיר וועט עס ניט פארדריסן. אדרבה —
געזונטעריהיט!

געזונטעריהיט! — דער זאג בי אונדז, בי יידז,
איז שטארק פארשפּוּיַּט.
און אויב איך ביז מיט עפּעס ניט צופּרידז,
איך זאג זיר: "ס'קְרָעָנְקֶט דִּיר?"
איז געזונטעריהיט!

çjkcçjpðtç||

צווישן קאָרֶן

ב'געדענַק, אַ שְׁמַאֲלִינַק שְׁטוּגַעַלַע אֵין פָּעַל —
פָּוֹן בַּיִדְעַן זַיְתַּן דַּעַר רַיְפָעַר קָאָרֶן גַּעַלְט.
פָּוֹן מִיר אֵיזַע הַעֲכָר אַוִּיפַע אַסְרַע דַּעַר קָאָרֶן.
אוֹן כִּיפִילַע מִיר אָזַע זִיס פַּאֲרָלָאָרֶן . . .

אַיְרַבְּזַן וּוֹי אֵין אַ וּוֹאלְד אַהֲרָר פַּאֲרָגָאנְגָעַן.
אַ וּוַינְטַלְעַט קַעַמְטַדְעַט דַּי נַאֲכַגְּבַיְקַע זַאֲנְגָעַן.
אוֹן קָאָרְנְבָּלִימְלָעַר אַוְמְדָעַרְטָרְגָּלְעַרְבָּלְיוּעַ,
זַיְיַיְקָוְןַן סִי מִיטַּפְּרַיְיד אוֹן סִי מִיטַּטְרוּיְעַר.

זַיְיַי לַוְיכְּטַן דָּא אַרְוִיס וּוֹי פִּיצְלָעַר הַיְמָלַ.
די זָוַן וּוֹאַרְפְּט אָזַן אַוִּיפַע מִיר אַהֲלָן דַּרְיְמָל.
דַּעַר שְׁטָאַרְקָעַר רִיחַ פָּוֹן דַּעַם פָּעַלְדַּר פַּאֲרָשִׁיכְוָרַט.
אוֹן סְרִוְימַט מִיר אֵין אַלְיַין דַּי וּוּלְטַ אַיְרַ עַיְקָר.

דער רעגן פֿלעגט אין עמֶר לֵיב האָבן צוּ רעַשָּׁן.
מיין מאָמע פֿלעגט דעם קאָפּ מיר מיט רעגן-וואָסָעָר וואָשָׁן.
אוּר ווִינְטֶרְצִיָּט אין הוֹף אַרוֹיסְגִּין מיט אַ שִּׁיסָּל,
ארִינְשָׁאָרָן אהִין פֿון רַיְנְסְטָן שְׁנִי אַ בִּיסָּל.

דער רעגן (צַיְדָעָר שְׁנִי) נעמֶט אוּפְּפָן פֿיְיעָר זִידָן.
— דעם קאָפּ שְׂוִין ווִידָעָר וואָשָׁן ? ! — פרָעָג אַיר אָוּמְצָופְּרִידָן.
די מאָמע אַיְילָט מִיר : — גִּכְבָּעָר ! דָּאָס ווּאָסָעָר נעמֶט שְׂוִין קִילָּן.
אוֹן בִּיגְטָן קאָפּ צֻום שִׁיסָּל מיט אַ שְׁטוֹפּ אַ שְׁטִילָן.

ס'איַז שִׁין די שְׂוִים פֿון זִיְּפָ. זַי שִׁינְגָּט אוֹן שִׁימְעָרט.
פֿון אָונְטָן אוּפּ אַרוֹיף אַיר קוֹק אוּפּ אַונְדוּעָר צִימָעָר . . .
נָאָר אַט אַיז שְׂוִים אַ שְׁמִיצָל אַיז פְּנִים מִיר פַּאֲרָפְּלוּיגָן.
אַיר מָאָר אַ גּוֹוָאָלָד. ס'איַז זִיְּפָ אַרְיִין מִיר אַיז די אַרְיִין.

עם טאגט

די מאמע האט אריינגעקוקט הינטערן שראנק
און מיט א זיפז געזאגט :
— דאס האלץ ניט סטייען וועט אויף לאנג.
די שורקע טאגט !

דאס בלעבן אויעועלע אויז העל צעפלאקטערט,
קארטאפל אין די שאלאן קאכט זיך אינעם טאפ.
איך כאף א קווק הינטערן שראנק, און טאקו ! —
די שורקע האלץ האט שוין א פאר געתאן אראפ . . .

• • •
פארוואס זאל מען אוזי בי יידזן זאגן —
פארוואס זאל "ענדיקן זיר" הייסן — "טאגן" ?

אָפְטִישֵׁעַ שְׁפִיל

לויט געצעין פון לאנג שוין באוועסטע,
זו פארדאנקען דער אָפְטִישֵׁעַ שְׁפִיל,
שפיגלט אָפַ זיך די טיר אַין דער לְיֹוסְטְרָעַ,
שפיגלט אָפַ זיך דער פֿעַנְצְטָעַ אַין דיל.

אַינְדָּעֶרְפִּי וווען די אויגַן אַיך עַפְנוּ,
אויף די לְיכְטִיקָע אָפְשִׁינְגָעַ כְּגָאתַ,
אוֹן אַיך פֿרְיוֹו זַי וַיְיַעֲבֹסְעַן טְרָעָפַן —
כִּיזְוָר דַּעַם מִקּוֹר פָּוֹן זַיְעַר בְּאַשָּׁאָפַ.

נאָר פָּוֹן אלְץ אַיז מִיר לִיבְעַר צָום הָאָרֶצָן,
אַיז מִיר נָאנְטָע, אַיז מִיר הַיְמִישׁ בְּאַקָּאנְטָע,
וּוְעַן עַט טָגַט, דּוֹרְכָן לְאַד נָאַכְטִיקַ-שְׁוֹוָאָרֶצָן —
הָעַלְעַ קְוִילְעַטְשְׁלָעַ צְוַויִּי אוַיף דָּעַר וּוְאָנְט .. .

ס'אייז שוין פארטיך דער קירבעס,
ס'זייןען צייטיך די ארבעס,
און מע שארט זיイ איז הורבעס,
און מע שטאפט זיイ איז טארכעס.

אויף דעם בוים מיט די ווינשעל
אייז די זונ-שיין צעוועקסלט.
איין די בלעטער — א וויג-שיין.
טוט א בלענד, און אוועק שוין . . .

שטיילע טאג היינט ווי נעכטן
מיט די זעלבע פארנאכטן.
דער נאטור וועל איר נאכטאן,
כ'ועל די רו ניט פארשוועבן.

פעטראָוּסְקִי פַּאֲרָךְ

(הינטער מאָסְקוּעַ)

די הוילע בימער שרע肯 מיר. עכ וועלט . . .
פֿוֹן בַּיַּדְעַ זַיִתְנַן וַיְיִשְׁעַ וַיְעַנְּטֵן פֿוֹן קַעַלְטַן.
פֿוֹן בַּיַּדְעַ זַיִתְנַן הַוִּיכְבָּעַ וַיְעַנְּטֵן פֿוֹן שְׁנַיִן.
אוֹן אֶדְעַרְפְּרַאֲרַעְנָעַ צַעְוַיְשָׁן זַיִ אַיְרַ גַּיִ.

בְּהַאָבָּפִינְט דַּעַם שְׁטוּמָעַן וַיְינְטַעְרְדִּיקְן פַּאֲרָךְ.
אֶשְׁטַעְכְּעַדְיַקְעַר וַיְינְטַטְמַיר טַרְיִיבְט אַיְזְ קַאֲרָךְ.
אוֹן אַט בֵּין אַיְרַ מִיטַּמְאַטְעַרְנִישַׁ אַרְוִיסַּ
צֻוּם פְּרִיעָעַן פְּלָאָזַן, וּוּסְ'שְׁטִיטַטַּדְסַן קְרַאַנְקְהַזְוִין.

דָּא האָבָּן מִיר אֶצְימַעַרְלַ פַּאֲרָךְ זַיְרַ.
די מאָמָעַ הַיִּסְטַּט מִיר אֶפְטְּרִיְסְלַעַן דַּי שִׁירַ.
כְּתוּ אַוִּיסַּדְסַן מַאֲנְטַעַלְעַן. סְ'אוֹן אַלְטַ אַוּן דִּיןַ,
אוֹן זַעַץ זַיְרַ זַוְּפַן טַיְיַ מִיטַּסְאַבָּרִיןַ.

איז יונגער נאכט

ניטא קיין האלע אויף אויסהייכן דעם אויעוון.
און דא ווי אויף צו להכעיס שטייט א פראסט.
ס'האט אונדזער שכן אונדו געתאן א טובה —
בי זי איז קיר מיר אויסבאדן געלאָוט.

האט רחל מיר בים שכן אויסגעצווואָגן,
פארווקלט איז דער גראבער קאלדרע שטארק,
און מיר צוירק אהיהם אוועקגעטראָגן
דורר דעם פארשניטן אונטיקן פארק.

שפאנערן פֿלעג איך בלוייז אין די גאנצפריען.
און איצט — דעם שווארצן הימל אַנגעקוקט דערשטווינט.
די שטערן האבן איז דעם קאלטען גלייען
מיין וואָרעם הערצל ניט געשווינט.

ס'האט דורנ-און-דורך מיר דעמלט דורךגעשטעגן
דער טרייעריקער ערנטסט פון דער וועלט.
און רחל האט געטראָגן מיר פון שכן,
ווי גארניט וואָלט געשען, צו מיר געלקוועלט.

פֿוֹן דָּעַם אַרט

פֿוֹן דָּעַם אַרט, וּוֹ אִיר פְּלָעָג קִינְדוֹווֵין
טְרִיבִּין שִׁיפְלָעָר אֵין דֵי רִינְנוּעַס
הָאָב אִיר אַלְצְדִּינְג מִיטְגָּעָנוּמָעַן —
סֵי דֵי וּוִינְטָעֶרֶס סֵי דֵי זָומְעָרֶס.

יָעַנְעַ פְּעַנְצְּטָעַר, יָעַנְעַ לְאַדְּן
הָאָב אִיר אַוִּיפְּ זַיְר אַנְגָּעָלָאַדְּן.

יָעַנְעַ גָּאנְקָעָס אָוּן טִירַן
טו אִיר נָאָר בֵּיז הִינְטְּ בָּאָרִירָן.

יָעַנְעַר שְׁנִי וּוְאָס אֵין גַּעֲפָלוֹינְגָן
שְׁוּעוּבָט מִיר אַלְץ נָאָר פָּאָר דֵי אַוִּיגָן.

אַלְצְדִּינְג הָאָב אִיר מִיטְגָּעָנוּמָעַן —
סֵי דֵי פְּרִיד אָוּן סֵי דָּעַם אָוּמָעַט.

יָעַנְעַ מְעַנְטְּשָׁן — גּוֹטָע, שְׁלָעַכְטָע,
כִּיְהָאָב גַּעַהַאָלְטָן פָּאָר גַּעַרְעַכְטָע. —

אַלְץ כִּיְהָאָב אַלְעַמְעַן פָּאָרְגָּעָבָן
פָּאָר דָּעַם עַצְם גְּלִיק צָו לְעַבְן.

צווויי הענער

.א.

מיין קינדהייט לאן די בידע הענער
אין יומטובייקע פולדערן —
די צוויי בעל-גאוחדייקע מענער —
סיטוט ארום זי זיך רודערן.

צוליב טאן סטארען זיך די הינער,
די הינדעלאר זיך זייטיקון.
און פאר דער קוואקעניש דער דינער
מע קרייגט א קריי א צייטיקון.

איין האן געלעבט אין אונדזער הויף האט,
דער צווייטער — איין דעם שכנים.
דעם שווארץן קאָפ געהאלטן הויר האט,
פלעגט אונדזער וויסן ממיין.

איך זאג — דעם וויסן ! ניט דעם וויסן —
דעם פוטער-מילך-קאליריריקון
וואס האט געצייטערט פאר דעם בעסן —
בלוייז פאר זיין בליך דעם גיריקון.

געוען בי אונדזערן דער ווידל
פון בלילער-גרינע פעדערן.
ער פלעגט דעם קאָפ פארבייגן איידל,
ווי אויסהערנדיק יעדערן.

געהאלטן זיינע היינער ערלעַר, —
אלין די פיין זיטלעַבקוּט.
פֿוֹן שְׁנָאָבָּל וּוְאָרְפָּן פֿאָר זִי קָעֶרְלָעַר
און בּוֹרְטְשָׁעַן מֵיט גּוּמְטִילְעַבקְוִיט.

דעם שכנס האָן געווען איז העבער —
די רוייעט קרוין — אַ פֿיְיעַרְקְרוֹין,
דעַר שוֹוָאַרְצָעַר וּוְיִידָּל וּוְיִידָּל
אַ פַֿאַסְטָעַ זָאָר, אַ שְׂרִיְיעַר בּוּזָן.

געפֿעלְט אַ ברְעַט האָט אַינְעַם פֿאָרְקָן.
און לעַכְעַנדִיק נָאָר אַיְינְדְּרוֹקָן,
פלְעַגְט אַונְדוֹזָעַר שִׁינְעַר האָן זִיר שְׁטָאַרְקָן, —
אהָין אַמְּמָל אַרְיִינְקָן.

און תִּיכְּפָּע אַפְּשָׁפְּרִינְגְּגָעַן צַעֲטוּמְלָט,
זִיר לְאָזָן מִיטָּן שְׁטָעַגְעַלְעַן,
וּוְיִיְינְעַר זָאָגָט : מִיר פֿעַלְתָּ צָום רַוְמָל
דעם גּוֹלָן דָּאָרְט בְּאַגְּגָעָנָעָן . . .

ニיט אַיְינְמָל אַבְעַר האָט גַּעַטְרָאַפָּן,
ニיט נָאָר זִין קָאָפָּ אַרְיִינְגְּעַשְׁטָעַקָּט, —
נָאָר דָּוָרָךְ דָּעַר פֿאָרְטָקָעָ פֿרְיִ אָוָן אַפָּן
דעַר שוֹוָאַרְצָעַר האָן אַרְיִינְגִּינְזָן פֿלְעַגְט.

און היינְטָעַר אִים — די שְׁוֹוָאַרְצָעַ היינְעַר,
די הַינְּדָעַלְעַר די שְׁוֹוָאַרְצִינְקָעָ . . .
ביַי אַונְדוֹזָעַר האָן געווען די מִינְעַ
אַיז נִיט קִיְּזָן צָו פֿילְ הַאַרְצִיקָעָ.

ער פְּלָעַגְטּ זִיר מַאֲכֵן נִיט בָּאָמְעַרְקָן
דַּעַם שְׁכַנְסְ בְּלִיקְן שְׁפִיזְיַקָּעַ
אַבִי עַס זָאַל אִים נִיט צְעַנְעַרְיקָן,
דַּעַר שְׂוֹאָרְצָעַר הָאָן דַּעַר רַיוּוֹקָעַר.

.ב.

נַאֲר דְּאָס מַאל הַאֲטַ עַר נִיט גַּעֲקָאנְטַ
אוֹזֶן נִיט גַּעֲוָאַלְטַ מַעַר אַפְּטַרְעַטַּן.
דַּעַר בִּיאַזְעַר הָאָן, דַּעַר שְׂוֹאָרְצָעַר הָאָן
וּוְעַט מַעַר פּוֹן אִים נִיט אַפְּשַׁפְּעַטַּן !

ער הַאֲטַ בָּאָגָעָגָנְטַ דְּרִיְיסְטַ זִין בְּלִיקָן,
אַנְטְּקָעָגָן פִּינְטַ גַּעֲלָאָזֶן זִיר.
אַטְרָאַט פָּאָרוֹיסַ, אַטְרָאַט צְוַיְיךָ —
אוֹזֶן בִּידְעַ נַעֲמָנוּ בְּלָאָזֶן זִיר . . .

די פַּעַדְעָרָן אַרְוֹת דַּעַם הַאַלְדוֹן,
זַיְ שְׁטַעַלְזַן זִיר וּוי בְּלַעֲכָעָנָעַ.
דַּעַר וּוַיְסָעַר הָאָן עַר גִּיטַ אַוְיַף אַלְזַן —
עַר מַזֶּן זִיר אַיְצַטְ צְעַרְעַבְעַנְעַן ! —

ער טוֹט אַ פְּלִיַּ, עַר טוֹט אַ שְׁפְּרוֹנְגַ —
די הַיְנָעָר קְרֻעְכָּן תְּמִימּוֹתְדִּיק —
דַּעַר שְׂוֹאָרְצָעַר הָאָן, דַּעַר גַּרְאָבָעָר יְוָנָגָן,
עַר מַאֲכַטְ פּוֹן דַּעַם קִיְינְ צִימַעַס נִיט,

איין מאַל, אַ צוֹוִיטָן פֿאַלְטָ ערַ אָז,
נַאֲרַ האַט הַיִינְטַ קִיְין הַצְלָחָה נִישְׁטַ.
דַעַר וּוַיִּסְעַר דַעַר גַעַשִּיקְטָעַר הַאָן
שְפְרִינְגֶט אַפְ מִיטַ פֿלִיגַ-פֿאַכְעַנְישַ.

ער צילט דעם שווארצען גלייר איין לאָפַ
אוֹן מִיטַן שְנָאָבֵל שְטָאַלְעַנְעַם,
ער פִּיקְטַ אַרוֹיסַ אִים וּוְיַיְ אַקְנָאָפַ
איַן אוֹיגַ אַן אַנְגָעַקוֹוָאַלְעַנְעַם . . .

אוֹן דַעַמְאַלְטַ האַט דַעַר שְוֹוָאַרְצָעַר הַאָן
אַיאַמְעַרְלָעַר גַעַשְׂרִי גַעַטָּאָן.

אוֹן אַונְדִיזָעַר וּוַיִּסְעַר מִיטַ דִי הַיְנָעַר
הַאַט זִיר גַעַלְאַזְן אַיְן זַיְוַן וּוּעַגַּן,
פּוֹנְקַט וּוְיַיְ אִים לְגַטְ גַאֲרַ נִיטַ אַיְן זַנְעַן
דַעַר עַרְשַׁת גַעַנְדִיקְטָעַר גַעַשְׁלָעַג.

————— * —————

דאַס קינד אָוֹן דִּי ווּעַלְת

די זונ איז געשטאנגען, דער הימל — געגאנגען,
אוֹן אָוְנטָעֶר דֻּעַם הִימֶל — געגאנגען די זאנגען.
אוֹן אַיך בֵּין צְעוּוִישָׁן דֻּעַם עַרְד אָוֹן דֻּעַם הִימֶל
אוֹיף מִינְגָּר אֲקִינְדָּעֶרְמַחְשָׁבָה גַּעַהַאַנְגָּעָן . . .

די וואַלְקַנְדָּלָעֶר האָבוֹן די הוֵיר נִיט פָּאָרְצִיגָּן,
נאָר זִילְבָּרוּדִיקְ-לִיכְטִיק גַּעַפְלוּיגָן, גַּעַפְלוּיגָן . . .
עַס האָבוֹן די רְחַבּוֹת אֵין זִיךְ אַיְנְגָּזּוּיגָן
מיַט דּוֹרְשְׁטִיקָעֶר קְרָאָפֶט מִינְגָּר קִינְדָּעֶרְשָׁע אָוִיגָּן.

וּאָס האָב אַיך די אוִיגָּן אוֹזְיָ אַוְיפְּגָּעָרִיסָן,
וּאָס האָב אַיך דְּעַרְזָעָן דְּאָרט ? — ס'אָיוֹ שְׂוֹעָר אִיצְט צַו ווִיסָן.
דָּעֶר זָוְמָעָרְטָאָג האָט אֵין צְעַפְנָטָן האָרְצָן
גַּעַהַאַלְתָּן זִיךְ אַלְץ אֵין אַיְנָקָן אָוֹן גִּיסָּן.

אוֹן ווּ נְאָר אֲבַלְעַטְלָ, אוֹן ווּ נְאָר אֲגַרְזָלָ,
פָּזָן לִכְטִיקָן טַוי אַיז גַּעַוּאָרָן גַּעַנְעָן.
גַּעַרְעַדְטָה האָט צַו מִיר יַעֲדָעָס לְעַבְעִידָק ווּזְעָן.
דאַס קִינְד אָוֹן דִּי ווּעַלְתָּ זַיְנָעָן אַיְנִיק גַּעַוּוּן.

נְאָר וּוּעָר האָט עַס צְוַגְעַטְרָאָכָט צִיְּלָן די יַאֲרָן ? !
דוֹרָר דֻּעַם אַיז דִּי אַיְבִּיקִיט חַרְבָּן גַּעַוּאָרָן.

מיין מאמעס גארטל

א.

פונ שווארצען יומטו בדיקן קלידי
מיין מאמעס ווונדרערלעכער גארטל
אויף בלאנקען אונטערשלאך אויף הארטן
מיט פינקל-גלוועעלער געניעט. —
די פינקל-גלוועעלער — בליזו שווארצע
זוי לוייכטן מיר ארײַן אין הארטן
מיט זיינער טרויעריךער פרײַיד.

זוי פֿלעכטן זיך אין א מאזאיך
מיט שווארצער סודות דיקער שיין —
און קיל אזוּי, אזוּי ניט שורייאיך.
נאָר וווען דו קוקסט זיך בעסער איןן,
אייז נעטט דיך אט דאס שטילע גלייען.
צַו זיך מיט מאָדנע כוחות ציען.
גייסט אין א צויבערוועטלט ארײַן.

איך זע פֿאָר זיך א גאנצע שטאָט
מיט שליעסער, טורעמס און פֿאלאָען —
א כישוף-שטאָט. אויף יעדן טוראָט
פול פֿיִיעַרְוֹועַרְק און פֿול שטוראָען.
איןמאַיַּן שטאָט, איןמאַיַּן נאָכֶט —
דרער קעניג אין זיין שווארצער פראָכֶט
מיט שווארצע שטערן אויף די לאָען ...

דער קעניג אויף מיין מאמעס גארטל —
דאַס קְרָעַלְעָבָל ווֹאָס אִינְדְּעָרְמִיט,
לוֹוֶכְט אָפּ עֲטוֹוָאָס מֵיט בְּלוֹי מֵיט צָארְטָן,
אוֹן אַיז בָּאַרְינְגָּלְט, אַפְּגָעָהִיט
פֿוֹן פִּיצְלָּ-גְּלָעְזָלָעָר — שְׁוֹוָאַרְצָעָ דִּינָעָר,
וֹאָס שְׁעַמְּרִירָן אוֹן זִיר מִינְעָן
איַן פִּינְקָלָּ-שְׁטוּבִּיקָן צְעַשְׁיַט . . .

אוֹן מַאלְעָו ווֹאָס עַס קָאָן זִיר נָאָר
אַמִּידְעָלָעָ אַקְלִינְיִינְקָס דָאָכְטָן !
אוֹן אַט אַיז שְׂוִין דֵי צְוּוִיְיטָע וּוֹאָר
איַן דָּאָרָף, איַן פְּרָאַסְטִיקָע פָּאָרְנָאָכְטָן —
אוֹיסְט לְאַלְקָעָס, אַלְעָ שְׁפִילָן — אֹוִסּ !
אַיר שְׁפִילּ מִיר מִיטָן גָּרְטָל בְּלוֹיזָן,
אַיר הָעָר נִיט אַוִיפּ אִים צָו בָּאַטְרָאָכְטָן.

ב.

נָאָר סְטְּרָאָגָט נִיט דֵי מַאְמָע דָעַם גָּרְטָל
אוֹן טְרָאָגָט נִיט דָאָס יּוֹמְטוּבְדִיקָעָ קְלִיְיד.
איַן דָּאָרָףּ צְוּוִישָׁן שְׁנִיעָן פָּאָרְשָׁאָרְטָן
פֿוֹן דָעַם קָאָן נִיט זִין גָּאָר קִיְין רִיְיד.

זַי גִּיְיט אַיְן אַ וּוֹאָרְעַמְעָן טִיכְלָ
אוֹן ווֹאָלְקָעָס נִיט פֿוֹן אַיר מַאְסָס.
אַרְאָפְשָׁרִיְיבָן, זָאָגָט זַי, פֿוֹן בִּיכְלָ
פָּאוֹוָאָלְינְקָעָ כִּיאָלָ, אֹותּ נָאָר אֹותּ . . .

מיין מאמען געווען אויפן הארץ
אייז ביטער. קיין צער ניט געפעלט.
געווען פאר איר גארטַל דעם שווארען
אן ארט אין מיין קינדרשער וועלט.

פארביי אייז דער עלנטער ווינטער,
פיל זומערס און ווינטערס פארביי . . .
וואו אייז זי, מיין קינדהייט, אציננדער? —
מיט ליפן פאaddrיקט איך שריי.

— * —

וואַלְקָנְגָאנְג

א.

... די הײַר — מײַט וואַלְקָנְדְּלִיעֶר באָפָעְדָּעַרט.
אוֹן קוֹקְסְטוֹ אַנְגָּעַשְׁטְּרָעָנְגַּט אוֹן לְאָנְגָּ
איּוֹ אַלְצָ דְּאָרָט אוֹיְבָן גַּיְתָּ אֵין גָּנָּג.
דעָר גַּאנְצָעָר הִימָּל — וַיְיַ אַוִּיפָּ רַעֲדָעָר ...

אַרְיִינְגָּעָטָאָן אֵין הִימְלְבִּילְד
וּאָס שְׁפִּילְטָאָן וּוּרְעָן אוֹן פָּאָרְשְׁוּוֹינְדָּן,
אַמְּאָדְנָעָם וּוַיְתִּיקָּכְ'הָאָבָּ גַּעֲפִילְטָ
גַּעֲפִילְטָ אַפְּחָד כְּ'הָאָבָּ אַ בְּלִינְדָּן.

אַ Kol הָאָבָּ אַיר אֵין זִיר גַּעַהָּרֶט :
דָּאָס אַנְשְׁוּיְמָעָן אוֹן דָּאָס פָּאָרְשְׁוּיְמָעָן,
צִי אַיְזָ עַס נִיט קִיְּזָ פָּאָנְטָאָמִיםָעָ
פָּוּן אַלְצָ, וּאָס טָוָט זִיר אַוִּיפָּ דַּעַר עָרְד ?

איּוֹן וואַלְקָנְגָּאנְגָּ כָּאָפָּט אַוִּיפָּ מִיְּן אַוִּיג
אוֹן אַ שְׁיֻוָּר גַּעַשְׁטָאָלְטָן אוֹן גַּעַזְיכְּטָעָר.
די וואַלְקָנְסָ וּוּרְעָן אַלְצָ גַּעַדְיכְּטָעָר
אוֹן זָאָמְלָעָן אַוִּיפָּ זִיר אֵין אַ סְטוּיגָ.

דעָר סְטוּיגָ וּוּרְעָט טְוַנְקָעְלִיעָר, עָר ווּאָקְסָט
אוֹן פְּרָעָסָט, אוֹן דְּרוֹיקָט מִיטָּ גְּרוֹוִילָ מִיטָּ שְׁוּעוּרָן.
פְּוֹנְקָט וַיְיַ דַּעְרָד ווּאַלְטָ פָּוּן אַיר אָקָס
אַרְאָפָּ, אוֹן דְּרָאָט זִיר אַיְבָעְרָקָעָרָן ...

נאר אומגערכט א שמאן ליבט
פארקייכט אין טאמען טיפסטן שייכט
און אינועוינוינק צינדט אים אונטער.
אָט לויבט דער סטוייג שוין, אַ באזנטער!

און גלייך ווערט גריינגער אויפן הארצן.
און ס'ווערט די ערדר צוירק אָן ערדר.
אויף איר מיר ווידער היימלער ווערט,
און ציע מער ניט די וועלט אָין שווארצן.

דער וואַלְקָנְגָּאנְג, דער וואַלְקָנְגָּאנְג
מייט די געהיימע וועלטן זינע! —
געקענטס כ'האָב קוקן שעהנלאָנג
ארויף אָין פֿרִיעֶר קינדהייט מיינער, —

ארויסכָּאָפָּן, ווי פֿוֹן אַ יִם
אַ פֿישׁעַלְעַ, אַ פֿיעַלְעַ רְמוֹז,
וּאָס ער האָט דורךגעשווערט ניט סתְּמַן.
און עפָּעַס האָט באָפּוֹילְט מִיר: — נֵעַם עַס!

אלֶז, אלֶז וואָס כ'האָב זִיר פֿאָרגָעַשְׁטָעַלְט,
און אויסנאָם, האָט אָין זִיר אַנטְהַאֲלַטְן
די זִילְבָּעַר-פֿערְלְדִּיקָעַ וועַלְט
מייט אִירְעַ בִּילְדְּעַר אָון גַּעַשְׁטָאַלְטַן.

.ב.

נאר ווען אַיז אַיְגַּנְטָלְעַר גַּעַשְׁעַן
או כ'האָב דַּעַם קָאָפְּ אַרְאָפְּגַּעַבְּיִינְגָּן,
און אויפָּגָעַהָּעַרט האָב אִיךְ פֿוֹן וועַן
אין הַיְמָל בָּאָדָן מִינְעַן אוַיְגַּן?

ווי נאָר אַיר בֵּין גַּעֲוָאָרֶן עַלְטָעָר,
הָאָט מִיר דִּי אַיְפָעַרְדִּיקָעַ עַרְד
דֻּעַם קָאָפַע צֹו אוּפָהָוִיבָן גַּעַשְׁתָּעָרְט
מִיט טַוְזָנְטַ מִינְיָס גַּעַגְגָּנָס פָּאַרְשָׁטָעַלְטָע.

נאָר אַיר הָאָב פּוֹן דָּעָר הַיְמָלְ-שָׁוָּל
בָּאוּוִיזָן פָּאָרְטַּ אַסְּרָ גַּעַנְיִיסָּן —
פּוֹן דֻּעַם וּוְאָס הַיְיָבָסְטַ נִיט אָזְ צֹו וּוִיסָּן
אוֹ סְ'אַיזָּ דִּיןְ הָאָרֶץ מִיט וּוִיסָּן פּוֹלָ.

דָּעָר הַיְמָל הָאָט מִיר צַוְּגָעָוָוִינָט
דֻּעַם מִינְדָּסְטַן אַיְבָּרְגָּאָנָג צֹו פִּילְן
אַיןְ אַלְץ — דֻּעַם וּוְאַלְקָנְגָּאָנָג דֻּעַם שְׁטִילְן
אוֹן אַיְבָּיקָן וּוְאָס גַּאֲרָנִיט שְׁוִינְטָן.

אוֹזָא מִין זָאָר אַ מְאַדְנָעָ אַין
מִיטּ מִיר (דָּאָס אַיְזָ אַ קְנָאָפָעָ מַעַלָּה) :
דֻּעַם וּוְאַלְקָנְגָּאָנָג אָונְטָעָר דִּי פִּיס
דָּעַרְפִּילְ אַיר טַיְלָמָאָל אַוְיפָּ אַ וּוַיְילָעָ.

אַלְץ קְוָמָט צַוְּשָׁוְיִמְעָן אוֹן צַעְרִינָט.
אוֹן אַיְבָּיקָ אַיְזָ נָאָר דָּאָס נִיט וּוּעָרָן.
אוֹן כָּאַטָּשָׁ דָּעָר דִּיכְטָעָר בְּלִיְבָטָ אַ קִּינְדָּ
דִּי קִינְדָּהִיט אַיְזָ נִיט אַוְמְצָוקָעָרָן . . .

— * — *

פָּוֹן פַּרְיָ אָוֹן בֵּין צָו אָוֹנֶט,
פָּוֹן אָוֹנֶט אָוֹן בֵּין פַּרְיָ —
אִיבָּעָרָן הִימָּלֵס בְּלוֹיעָן טָאָוָל,
אִיבָּעָרָן הִימָּלֵס גְּרוּיעָן טָאָוָל
בְּלִיכָּעָרָ כְּתָבָ פָּוֹן וּוְאַלְקָן-פָּלִי.

אָט אָ גְּרוּיעָ, אָט אָ וּוַיְיסָעָ,
גָּלִיכָּגִילְטִיק צָו הַיְזָ אָוֹן קָעָלָט,
צִיט זִיר דִּי סִיפּוֹר הַמְּעוֹשָׁה
פָּוֹן דָּעָרָ שְׂוּעָבָנְדִּיקָעָר וּוְעָלָט.

די בינע

(פון מיין קינדהייט)

1. דאס ערשות ווארט

אין קינדערשן מות, אין קעמערלעך דינע —
דאס ערשות פון וווערטער
אויף יידיש געהערטער
פארקריצט האט זיך : "בינע".

די אלטינקע אייזנברג אויז אן אקטורייסע.
זוי האט א פארמעגן מיט חנדלאר זיסע.
זוי מעסט בי דעם שפיגל
א הווט — א מיין קרייגל,
אוון קלידער משונהנע — געלע אוון גראינע. —
ס'איו אלץ פאר דער בינע.

אט קומט אן אקטיאר וואס זיין נאמען אויז זאנגער.
בי אים אויז אינאיינעם געתאנצעט אוון געגאנגען.
אים ווילט זיך מיין קינדערשע פרײינדרשאפט געווינגען.
ער פרעגט — דו ווילסט מאָרגן מיר זען אויף דער בינע ?

איך לוייפ צו דעם טאטן אים איבערצופרעהן.
אוון ער, מיט א שמיכל ער גייט מיר אנטקעגן.
— כיועל מאָרגן דיר, רחלע, נעמען אין טעאטער !
אוון ס'כאנט אויף די הענט מיר אוון קושט מיר מיין טאטן.

2. די רעפטעיזיע

היאנט נעמט מיר דער טאטע מיט זיך. ס'ארא פריד!
איך וווארט שוין אויף דעם פון באגינגען . . .
(מע האט רעפטעיזרט דאן "צעזיות אונן צעשפראיט").
— וועסט זיין איז זאל — זאגט ער — שטיילינגערה依ט
אונן קוקן ארויף צו דער בינע.

לקוק איך ארויף צו דער בינע אונן שטווין.
עס איז פאר מיר אלץ א ניעס.
שטייט דארט אונן רעדט א באקאנטער פארשוין,
מאכט עפעס מאדנע העוות ... .

זאגט אים מיין טאטע : — היב נאך א מאל אן! —
חוורת ער איבער די ווערטער,
איין מאל, אונן צוויי מאל . . . איך זור וואס צו טאן.
ציל איך די ליזדיקע ערטרער.

נאך ווען פון דער בינע דערטראגט זיך א ליד,
נעמלט אויס בי מיר זיעעל דאס זינגען.
אונן איצט וועט דעם טאטן שוין גרייניג ניט געלינגען
צו נעמען אהיכם מיר. — נײַן, נײַן, בּּבּּין ניט מיד!

— — — — — — —

צינדט זיך איז זאל
די עלעקטריישע שיין,
פרעג איך דעם טאטן
וואס וויטער וועט זיין.

3. מײַן טאטענָס ליעצטָע בִּינְעָ

ס'זינגען דורך בלוייז געציילטָע חדשים,
אוֹן בֵּי מִיר אַיז קִין טאטע ניטָא שוֹין . . .

דער אָוקראַינָעֶר סְטוּפָאַן גַּרְאָזָן גַּרְיָנָע
איַז גַּעֲוָעָן מִינָּן פָּאַטְעָרָס לְיעצטָע בִּינְעָ.

וּוֹעֵן עָר אַיז גַּעֲפָאָרֶן, נִיט דֻּרְפָּאָרֶן
מִיט זִיְּן טְרוֹפָּע יִדְיִישׁ אַקְטִיאָרֶן,

אָפְגַּעַשְׁתַּעַלְטָ דָּעַם בָּאָן הָאָבָּן גּוֹלְנִים,
וּוֹאָס פָּאַרְטְּרָאָגָן נִשְׁתַּחַת קִין יִדְיִישׁ פְּנִים.

איַינָעֶר הָאָט דֵּי אוּיגָן אוּיסְגַּעַלְופָּעַט :
— וּוֹעֵר אַיז דָּא דַּעַר עַלְטַסְטָעָר אַיז דַּעַר טְרוֹפָּע ?

אוֹן דַּעַר עַלְטַסְטָעָר אַיז גַּעֲוָעָן מִינָּן פָּאַטְעָר.
אַכְטָ אָן צְוֹאַנְצִיךְ יָאָר פָּאַרְמָאָגָט בָּלְויִז הָאָט עָר.

הָאָר גַּעֲקְרִיוֹלְטָעָ, אַ הְוִיכָּעָר שְׁטָעָרָן.
הָאָט עָר זִיר גַּעֲנוּמָעָן זִי דְרַקְלָעָרָן . . .

איַז אַ קוֹיֵל אִים גַּלְיִיר אַיז קָאָפְ גַּעֲפְלוֹיָגָן
אוֹן מִינָּן שְׂטָאַלְצָן פָּאַטְעָר אַיְנוּגָעָבוֹגָן . . .

עָר אַיז טְוִיט גַּעֲפָאָלָן אוּיפָ דֵּי גַּרְאָזָן.
ס'הָאָט דַּעַר פָּאַרְהָאָנָג זִיר אַרְאַפְגָּעָלָאָזָן . . .

הינטער אים מײַן קינדהייט איז געליבּן,
א פֿאָרְשְׁלָאָסְעָנָע אוּפּ שְׁלָעְסָעָר זִיבּן.

און ביז היינט נאָר אוּפּ דעם אָרט דעם וויסטן
שטייען דענְקְמָאָל-שְׂטִינְגָּעָר ווי סְטָאָטִיסְטָן.

4. פֿוֹשְׁקִינְס מְעַשְּׁהַלְעָ

ס'זְיַינְעָן דּוֹרֶךְ עֲרֵשְׁתַּ גַּעַצְיִילְטָעַ חֲדָשִׁים —
ס'אַיְזָן מַאְמָעַ פֿאָרְשְׁטוּמָט אָוּן פֿאָרְלָאָשָׁוּ
זִינְטַ מִיר זְיַינְעָן גַּעַבְּלִיבּן פֿאָרְאָבָּלְטַ ...

בלויז אַ בּוֹרְ מִיטַּ אַ לִיכְטִיקְזַּ טָאוּוֹל,
מִיטַּ אַ גַּאלְדָּעָנָעָם הַעַנְדָּל אַיְנְמִיטַּן
(כּוּוּעַ דַּעֲרַנְאַכְדָּעַם עַס יָאָרְנָלָאָנְגַּ הַיְּתָן) —
אַט דָּאָס בּוֹרְ אַיְזָן פְּרִינְד אָוּן מַיְזָן רַעֲטָעָר.
זְיַינְעָן זִיטְלָעָר אִיר בְּלַעֲטָעָר אָוּן בְּלַעֲטָעָר
רִיְּרַ-קָּאָלְרָטַע אַרְיִינְגְּעַלְעָפַט בִּילְדָּעָר,
פֿוֹשְׁקִינְס מְעַשְּׁהַלְעָ וּוּרְטַ דָּאָרט גַּעַשְׁלָדְעָרט.

וועָן מַעַ לִיְּעַנְטַ מִיר דִּי רַוְּטִישַׁע פֻּרְזָן,
וּוְזִי שְׁרִיבּוֹן זִיר כִּיקּוֹקַ, נִיטַּ נָאָר כִּיהָעָר זִי.
שְׁטַעַנְדִּיקַ הַוְּנָגְעָרִיךְ כִּבְּין אָוּן פֿאָרְפָּאָרָן.
(פּוֹן דַּעַם בִּירְגָּעְרְקִירִיגַּ זְיַינְעָן דָּאָס יָאָרָן)
נָאָר דִּי גּוֹיטַ אַיְזָן דָּעַר הַיְּם אָוּן דָּעַר טְרוּיְעָר
אַיְבָּעָר מִיר שְׁוִין אִיצְטַ וּוּנְצִיקָּעָר לוּיְעָרט. —
אַלְעַ מִינְעָ גַּעַדְאַנְקָעָן זִיר וּוּנְדָן
צַו דָּעַר מַעַשָּׁה פּוֹן גַּאלְדָּעָנָעָם הַעַנְדָּל.

כ'קָאָן שווַין אֲרִיסּוֹוִיְינִיק דֵי מַעַשָּׁה
מִיט דֵי בִּילְדָּעָר, וּוֹאָס בָּאֲגָלִיטָן,
כ'קָאָן דֵי דָוְרְכְּלִיכְטָן דֵי וּוַיִּסְעָ
צּוֹוִישָׁן אִין פָּעָרֶז מִיטָּן צּוֹוִיטָן,

כ'קָאָן דֵי אָוְתִּוִּית אֲבִיסְל —
פָּעָרֶז פָּוָן פָּעָרֶז אִיר אָוְנְטָעָרְשִׁיד
אוֹוָף אוֹוָיָה פִּילְיָה אַיְךְ זָאָל וּוַיְסָן
וּוְעָגָן וּוֹאָס עַס גַּיְתָּא רִיְיךְ.

שְׁטוּל אִיר פְּלוֹצִים זִיר אֲנִידָעָר
אִין אֲקָרְיוֹן פָּוָן גָּאַלְדָּפָאַפִּיר
(אַט הָאָט שְׁווַין דֵי בִּינָעָ וּוַיְדָעָ
אֲנְגָעָקְלָאָפָט אִין אָוְנְדוּזָעָר טִיר),

סְלִוְיכָט אַרְאָפָט דָּעָר לְאַמְּפָפָ פָּוָן בָּאַלְקוֹן.
— הָעָרְטָ אַוְוָף רִיְיךְ ! ס'הִיבָּט זִיר אָן !
אִיר בֵּין שֻׁמְאַבְּאַנְגָּעָר מְלָכָה !
נְיַעַגְדָּע וּוּ טְרִידְיְעוֹוַיְאָטָם גָּאַסְוְדָאַרְסְטוּיָע
וּוּ טְרִידְיְעִסְיְאָטָם גָּאַסְוְדָאַרְסְטוּיָע
זְשִׁיל בַּיְלָ סְלָאוּנוֹןִי צָאָר דָּאָדָאָן . . .

6. דָּאָס לִיבְטִיק קָעַסְטָעַלְעַ

די שְׁכָנָה קְוּמַט פָּאָרְנָאָכָט אַרְיִין.
מִיט עַלְנָט אֲ גַעַשְׁטָרָאַפְטָע,
פָּלְעָגָט זִי אִין יְעַנְעָם וּוַיְנְטָעָר זִין
בַּיְ אָוְנְדוּז אֲ גַאְסָט אָן אַפְטָעָר.
דָּעַרְצִיְּלָט זִי גַּאֲרָ אֲ שִׁינְעָ זָאָר
(כְּהָאָב מַוְיל אָוּן אַוְיעָר אַוְיפְּגָעָמָאָכָט).

איך יינגען מײַיסטְרָעָוּעָן האָט האָלָט.
אָ וּוּלְטָ מִיטָּ מֵי גַּעֲפַטְרַטָּ —
גַּעֲקָלְעַפְטָ, גַּעֲשְׁנִיטָן אָוֹן גַּעֲמָאָלָט,
אוֹן הָאָט גַּעֲמָאָכְטָ אֶטְעָאַטְעָרָ.
דָּאָרָט פּוֹשְׁקִינָס מַעַשְׁהַלְעָרָ עָרָ וּוּיְזָט.
"אִיר מַזּוֹסְטָ עָסָ זָעָן אָוֹן יַעֲדָעָרָ פֿרִיאַן!"

עָסָ האָט דָעַם אֶטְעַם מִירָ פֿאַרְכָּאָפְטָ.
אִיר לְאֹזֶן זִיר גַּעַרְזָ פֿרִיאַן.
סְהָאָט שְׂטִילָ מִיןָ מַאְמָאָ אַנְגַּעַקְלָאָפְטָ
איַן אַיְנָעָרָ פֿוֹן דִי טִירַן.
מִירָ הָעָרָן : — בִּיטְעָ, קּוֹמֶטָ אַרְיַן !
איַן שְׁטוּבָ פֿאַרְלָאַשָּן אַיְזָ דִי שִׁיןַן.

אוֹן בְּלוֹיזָ אַקְלִינְעָרָ פֿיְרִידְעָקָ לְוִיכְטָ —
דָאָס קְעַסְטְּעַלְעָ — דִי בִּינְעָ.
אַוְנְדָעָרִיְ-פֿאַלָּאָצָ הָעַלְעָ אוֹן הַוִּירָ
איַזְ פֿאָרָ מִיןָ בְּלִיקָ דֻּעְרְשִׁינְעָן.
אוֹן אַוְיָפָ זִיןָ טּוֹרָעָםָ, אַוְיָבָן אָנוֹ
דָאָס גַּאֲלָדָן הַעַנְדְּעַלְעָ כִּידְעַרְקָאָן !

סְיִדְעַרְצִילְטָ אַשְׁטִימָעָ — פֿעַרְזָ נָאָרָ פֿעַרְזָ
דָאָס מַעַשְׁהַלְעָ דָאָס שִׁינְעָ.
אוֹן וּוֹעָן דַוְקוּסְטָ, אוֹן וּוֹעָן דַוְהַרְסְטָ,
פֿאַרְפֿלְעַכְטָ זִירָ אַלְצָ אַינְאַיְנָעָםָ, —
עָסָ לְעָבָןָ טְאַקָּעָ, דּוֹכְטָ זִירָ מִירָ,
דיַיְ מַעַנְטְּשַׁעַלְעָרָ דָאָרָטָ פֿוֹןָ פֿאַפְּרַיָּן !

עס לאָזֶט דער "פֿאַרְהָאנְגּ" זיך אַראָפּ,
אוֹן ס'עַינְדַּט זיך אָן אִיבָּעָר קָאָפּ
דער לאָמֶפּ אֵין מִיטַּן דְּרִינְעָן.

...
בֵּין אִיצְּטַ נַּאֲרַ פֿאַרְגָּעַדְעַנְקַט אִיךְ הָאָבּ
דָּאָס קָעַסְטָעַלְעַ — דֵּי בִּינְעַ.

7. דֵּי בִּינְעַ אוֹיפּ דָּעַר וּוֹאָנְטַ

וּוְעָרָס'חָאָט פֿאַרְכָּאָפּט נַּאֲרַ גְּרָאָנָאָוּסְקָעַט טְעַאָטָעָר,
פִּילְטַ נַּאֲרַ בֵּין הַיִּנְטַ אֵין הָאָרֶץ יְעַנְעַם פֿלָאָטָעָר.

נָעַמְתַ מַעַן אֵין טְעַאָטָעָר מִיטַ זִיךְ דָאָס קִינְדַּ.

ס'וּוּיְיעַט פּוֹן צְוּוֹאַנְצִיקָעַר יְאָרֶן דָעַר וּוֹינְטַ.

קוּם אִיךְ פּוֹן טְעַאָטָעָר — מַאל אִיךְ אוֹן קָלְעָפּ
בוּידְעָמָעָר, גָּאָנִיקָעַט, לִיְתָעָרָס אֹן טְרָעָפּ,

דָעַבָּעָר אֹן שְׁטִיבָלָעָר, לְאַמְטָעָרָנָעָס אֹן קוּיְמָעָנָס.
הַיִּלְשָׁע בָּאַבְּקָעָלָעָר, קוּיְפָט, קוּיְפָט, קוּנוּים ! ...

אַלְזַ, וְאָס גַּעֲמָאָכְט הָאָט מִין קִינְדָעָרְשָׁע הָאָנְטַ,
בְּרִיאַת אִיז צְעהָאָנְגָעָן אֵין שְׁטוּב אֹוְיפּ דָעַר וּוֹאָנְטַ :
מָאָרְקוֹס אֹן מִירָעָלָעָר,
הַאָצְמָאָר, רֵי אַלְטָעָר —
וּוְעָרָט פּוֹן דָעָם וּוְאָרָעָם דָעַר וּוֹינְטָעָר דָעַר קָאָלְטָעָר.

רִיאַיסְט זִיךְ דָעַר פֿרִילִינְג אָרְיִין אָוּמְגָעָרִיכְט —
בָּאָדָט זִיךְ מִין וּוֹאָנְטַ אֵין בִּיתְאָגִיקָן לִיבְטַ.

8. עס בליעט

לייג איר זיך שלאָפָן,
פִּיל אַיר אֵין שלאָפָן, ס'האָט זיך עפָעַס געטראָפָן.
כָּאָפָן אַיר זיך אוֹיף פָּוָן אַדונָעָר אַטווּבָן.
פְּלאָטערָן בלִיכְזָן אַריִין אֵין דִּי שׂוּבָן. —
לַעֲבָט שׂוּנָן דִּי ווֹאנְטָן! ס'וּוֹעֶרטָן באַלְיוּכְטָן מַיִין בִּינָעַ.
קוּמָט מִיר "די כִּישׁוּפָמָאָכְעָרִין" אוֹיפָן זִינָעַן.

שפְּרִינְגְּטָן פָּאָרָן פֻּעַנְצְּטָעָר אֵין בלִיז נַאֲר דַּעַר צְוּוִיטָעָר —
דרָאָפָעָט זיך האָצְמָאָר אוֹיף אֹוְפָּן לִיטָעָר.
דוֹכֶת מִיר, עַס הַעֲרָט זיך מוֹזִיק דָּרוֹבָּן רַעֲגָן.
פוֹל מִיטָּה תַּחַפְּעוּלָות כִּבְין אַיבָּעָר דִּי בַּרְעָגָן.
שְׁרִיּוּעָן פָּוָן מִיר מַיִין יָאָר מַיִין נַיִּין זָ.

כְּפָלִיסָּט זיך דַּעַם שְׁלָאָקְסְּרוּגָן אַיבָּעָרְצְּשָׁוְרִיָּעָן :

— מַאְמָעָלָעָ טִיעָרָעָ, קוּק אִינָעָם פֻּעַנְצְּטָעָר!
כִּיוֹיל מַעַר נִיטָּשְׁלָאָפָן! דַּעַם דָּרוֹיסָן דָּרְקָעְנָסָטוּ? —
הַינְּטָעָרָן פֻּעַנְצְּטָעָר אֵיז אוֹיר דָּאָר אַבִּינָעַ!
ס'בְּרָעָנָט דָּאָרָט דִּי קְרָעָטְשָׁמָע אֵין פִּיעָרָן גְּרִינָעָ...
מִירָעָלָעָ וּוֹינָטָן. אוֹיף דַּעַר שׂוּבָן — אַירָעָ טְרָעָרָן...
זָאָגָט מִיר דִּי מַאְמָעָ: — אַנְשָׁלָאָפָן דָּאָרְפָּסָט וּוּרָן.

פְּלָעְכָּטָן זיך פְּלִינְק אוֹיף דִּי שׂוּבָן דִּי טְרָאָפָנס.
זַעַטָּז זיך אַנְידָעָר מַיִין מַאְמָע צּוּקָּאָפָנס.
גַּלְעָטָן מִיר דַּעַם קָאָפָן אָוֹן זִינְגָטָן מִיר אַנְגָּוָן
אוֹן אַיר — וּוי אָוֹן עוֹפָלָעָ בְּלָאָזָן מִיר פָּאָרוֹוִיגָן.

ווערנן די קלעפּ פון די דונעריס אלץ שטילעэр.
שלאָך איר און וויס וועגן דעם ניט אפילו.
קאנען שוין האצמאָר און מאַרְקוֹס און מירעלע
ווערנן צוריק, ווי געוועז, פֿאַפִּירענע.

9. פרעמייערעס

דאָס ערשטע מאָל אָ פֿאַרְשְׁטָעלְוָנְג אָ נִיע —
די סּוֹדּוֹתְּפּוֹלְקִיּוֹת אֵיז באָזּוֹנְדָּעָרט טִיעָר.
דעָר צוּשְׁוִיעָר אֵיז אַנְגְּשֶׁפְּיצָט אָוּן ווּאָרט,
דעָר שּׂוֹיְשְׁפִּילָעָר דַּעַם פֿאַרְהָאַנְגְּבָרָעָג פֿאַרְשְׁאָרט
אוּן בָּאָפְּט אָקוֹק אֵין זָל — דַּעַר עַולְמָן ווּעָר אֵיז?
אוּי, יָאָרָן רְוִישִׁיקָע! אָוּמְשָׁטְעָרְבָּלְעָכָבָעָ פרעמייערעס:
“צְוּוִי הַוְּנְדָּעָרט טְוִיזָּנְט”, “פֿרִינְצָעָסָע טְוָרָאָנדָאָט”,
“דְּנִי טְוָרְבִּינְיָר”, — סְגִּינְיָט כָּאָדָרָאָם די שְׁטָאָט.

מִיר אֵיז שְׁוִין דְּרִיבְּצָן יָאָר. אִיר בֵּין אוּיפּ אַלְצָ מְוֹתָה,
אָבִי צָו גִּין ווָאָס אָפְּטָעָר אֵין טְעַטָּעָר.
אוּן פָּוּן קְלִיּוֹן בְּרָאָנָע אֵיז שְׁוִין אָפְּגָעָרָעָט!
דְּאָרט שְׁפִּילָט דָּאָר אָונְדוּעָר אַיְגָעָנָעָר - “גָּאָסְטָעָט”.
אוּן אלָע מְאָל, ווּעָן סְאָיוֹן דְּאָרט אָ פֿרְעָמִיעָרָע,
אֵיז עָס אָ יּוּמְ-טֻוב פָּאָר די מְאָסְקּוּעָר יִדְן.
אוּיפּ יְעָנָעָר זִיְּטָ פָּוּן שְׁוּעָל בְּלִיבְּט אַלְדָאָס שְׁוּעָרָע.
אָהָעָר גַּעֲקוּמָעָן — אֵיז מְעָן שְׁטָאָרָק צּוּפְּרִידָן.

ווען ס'ענדיקט זיר, איז הערן א מHIGH,
ווײַלע שטייען אויף אונ אלע שרייען —
דער זאל מיט יובילדיקע קולות פול ווערט —

מע רופט :

— גראנאָווסקי !

— וואָויסי * !

— זוסקין !

— פולווער !

אט בין איך ווידער היינט אהער געקומען.
איך קוק זיר צו צו אלץ מיט ניגער שטומען.
עס קלינגט דאס גלעקל. איך פארנען מיין ארט.
צו דעם אַרקעשטער ב'קוק. וואָס טוט זיר דארט ?
דארט טענחת אויס זיר יעדער אינסטיטומענט.
ווען עס זאל זיין אָן מיר געווענדט,
וואָלט איך אָגאנצּ אָונונט הערן גערן
אט דעם געברום, ניט מיד ווערנדיק הערן
דעם פריוו פון פידל אונ דעם פריוו פון פלייט,
דאס טרעפלְדִּיקע שפֿרְינְגְּעָן פון טומיט,
דעָר האָרְפָּעָס ווינטָל,
דעם פֿאָגָאָטָס אָגָלָעָט,
דעם זוניקָן געלעכטער פון קלארנָעָט . . .
נאָר אָט ווערט פֿינְצְטָעָר.
בָּאָלָד וָעָל אֵיך געפֿינְעָן
דאס וואָס איך זור. —
די לוייכְּטְּנְדִּיקָע בִּינְעָ !

————— * —————

* מיכאָעלסָע ווירקלעכָּר פֿאָמִילְיְעָנָאָמעָן.

פאָרְזִיבֶּטַּיק

און אֹויב מײַן בָּוָר אַיְזַּ נָאָר אַ בָּוָר
צַו עֲפָעָנָעָן אָוָן גְּלִיְר פָּאָרְמָאָכָן —
אָן פָּאָרָב, אָן טָעַם אָוָן אָן גַּעֲרוֹר,
אָן אַלְעַ גּוֹטָע זִיבָן זָאָכָן,

אוֹיב הָאָסְטַּ אַ בְּלָעַטַּ אַוְיְפָגָעַמִּישַׁט
אָוָן גְּלִיבְגִּילְטִיךְ בִּיסְטוֹ פָּאָרְבְּלִיבָן,
זָאָל וּוּרָן מִיטַּ אַ פְּלָאָם פָּאָרוֹוִישַׁט
דָּאָס אַלְזַּ וּוּאָס אֵיר הָאָב אַנְגָּעַשְׁרִיבָן !

מְעָגָסְט אַוְיְפָן פִּיְעָר פּוֹנָעָם בָּוָר
זִיר קָאוּעַ אַוְיְפָקָאָכָן אַפְּלִיגַן.
נָאָר פִּיְעָר פָּאָרְזִיכְטִיךְ פָּאָרוֹזָוָר,
זָאָלְסַט זִיר נִיט אַפְּבָרִיעַן חַלְילָה . . .

פַּעֲפָעָר אֵין פְּילִין

אֶפְּרַיִם עַזְּנָן

א אלטקייט — דאס איז ניט פאר קיין אינטעליגענטן מענטשן.

ב, גיבקייט פונעם לאנגואמען איז אומגעהייער!

ג שרייבער — איינער זוֹאָס האָלָט אוֹ זוֹאָס ער שורייבט אָן, מָוֹ ער
אָפְּדָרוֹן.

ד אָס סָאמָע רַאיְעַלְעָא אֵין לְעַבְּן, דָּאָס זִיְנָעָן נְסִים.

ה שיינער קערפֿער קָאָן נִיט זִיְן הַוִּיל.

ו יְתֵן זוֹאָס מַעְ דָּאָרָף נִיט טָאָן אֵין אָפְּשָׁר וַיְכִתְקֻעָר, אַיִדָּעָר וַיְסִין
זַוְאָס מַעְ דָּאָרָף טָאָן.

ז גַּרְוִיסָהָאַלְטָעָר הַיְילָן זִיר אָוִיס, וּוּעָן מַעְ לִיגְט אָוִיפּ זַיְן קַיִן אַכְטָן נִיט.

ח מַעְ דָּאָרָף אַיְגָאנָצָן נִיט שָׁעַצְן דָּעַם מַעֲנְטָש, מַעְן זַאְל אִים אַלְץ
מוּחָלָן זַיְן.

ט יְסִן מַאֲכָט שְׂטָאָרָק, אַבְּעָר דָּאָס נִיט וַיְסִין מַאֲכָט טִילְמָאָל שְׂטָאָרָ-

קָעָר — סְאִיז בְּדָאי דָּאָס צַו וַיְסִין.

ל עבן דעמאַלט וווען דו קאנסט ניט ל'עבן — אַט דאס האָט ערשות אַ
ווערט !

ו ען ס'אייז גוט, איז דאס לעבן בעסער פון אַ גוטן כלומ, וויל' ס'אייז
אויף דער וואָר. אונ וווען ס'אייז שלעכט, איז דאס לעבן ערגרער פון אַ
שלעכטן חלום, וויל' דו קאנסט זיך ניט אויפיכאָפּן.

ד י סטאדע קל'ייבט פאר זיך ניט אויסט דעם פאָסטער.

ד עם מוח דארף מען טרענירן : אויפֿהויבּן געדאנקען ווּאָס אַ מאָל
שׂווערערע.

מ אָר זיך ניט פון דיין פֿאָרדְרוֹס קִין פֿאָרגענִיגּן.

ו עי כיטרע מע דארף זיין צו אויסזען אָזֶוי אָומְשׁוֹלְדִּיק !

ד ער מאָדרענְדער נאָר טרייסט זיך מיט דעם אַ ער האָט אַן אַנטִי-
שְׂכָל.

ע ס איז ניט אָמְבָּאָדִינְגָּט פֿילְן זיך שלעכט פֿאָרְן טוּיט, אָונ גוט —
פֿאָרְן גַּעֲבִירְן ווּעָרְן.

ט וּ אַ טְרָאָכְט וּוּעָגְן ווּאָס דוּ טְרָאָכְט !

ו ען איינער נעמט אָן אַ לעפּל ווּאָסער, הייסט עט נאָר ניט אַ ער
קל'ייבּט זיך דֵּיר דערטרינְקָען.

ד ער פֿאָסְטָעָר האָט, כדֵּי צוּ רַאֲטֻעוּעָן דֵּי סְטָאָדָע, אָפְגַּעַגְּבָן דַּעַם
וּאָלָףּ בֵּין דַּעַר לְעַצְטָעָר שְׂעַפְעַלָּע.

א וויסטר קאן ניט פון העלער הויט וווערן א געגער.

א אמתן צער אוֹן אמתן גליק האלט מען בסוד טודות.

א מַת וּוְאָס אֵין בַּיִם לְעַבְנָה גַּעֲוָעָן אֵין מִיטַּעַלְעָר מַעֲנְטָש אֵין אוּיר נַאֲכָן טוֹיט מִיטְלָמְתִּיק.

ה עַז דִּיר אֵין קָאַלְט, טַו אָן בְּרִילֶן וּוּעַסְטוּ זָעָן . . . אָז עַס אֵין דִּיר נִיט גַּעֲוָאָרָן וּוּאָרָעָמָעָר.

א געגער צוֹוִישָׁן ווַיִּסְעָ אֵין אֵין ווַיִּסְעָ וּוּאָרָאנָע.

ה ער פִּילָּאֶזָּאָפּ הָאָט גַּעַזְגַּט וּוּעַגְן דַּעַם לְעַבְנָה אַזְּיַח דַּעַר עַרְד, אָז עַס הַיִּבְטָה זִיר נִיט אָן אָוֹן לְאֹוֹט זִיר נִיט אָוִוִּיס. אַבְּעָר דַּעַר פְּרָאַסְטָעָר חַיִּים הָאָט זִיר פָוָן דַּעַם אַוִּיסְגָּלָאָכָט. — ווַיִּסְעָ אִיר וּוְאָס ! — הָאָט ער גַּעַזְגַּט, — עַס הַיִּבְטָה זִיר נִיט אָן אָוֹן עַס לְאֹוֹט זִיר נִיט אָוִוִּיס . . .

ש לְעַפּ נִיט קִיְּין חַזִּיר פָוָן בְּלָאָטָע. ער וּוּעַט דִּיר פָּאַרְשָׁפִירְצָן פָוָן קָאָפּ בִּין דִּי פִּיס . . .

ה עַז דַּעַם מַעֲנְטָש אֵין נִיט שְׁלַעַכְט, הָאָט ער נִיט קִיְּין אַנוֹנָג וּוּ גּוֹט אִים אֵין.

א קליגער ווַיִּסְעָ וּוּ גּוֹט דַּאֲרָפּ זִיְּן, אָוֹן אַחֲם ווַיִּסְעָ וּוּ עַס פָּאַסְיָרָט.

ה ער מַעֲנְטָש גַּעַדְעַנְקָט גּוֹט וּוְאָס ער דַּאֲרָפּ פָּאַרְגָּעָטָן.

יאס גענטער צו דער עלטער, אלץ שווערעד גיט זיך איז צו זיין
יונג.

וער זאגט, איז גיין בארג אראפ איז גרינג?

ט יילמאָל רידין מענטשן אַסְרָהּ עַפְעַס צו פָּאַרְשְׁוֹוִיְגָן.

ס'ארא גליק איז צו קאנען פִּילְזָן זיך גְּלִיכְלָעֶר!

א קלוגער ווערט אויף דער עלטער קלוגער, אַ נָּאָר — נָאַרְישָׁעָר.

ס איז ביטער ווען מיט פָּאַנְאַטְיוּזָם קָעֵמְפָּן פָּאַנְאַטְיוּקָעָר.

א אין קוֹנְסָט איז עַנְעָרְגִּיעַ אָן טָאַלְאָנְט — אַ גְּרוֹיסָעָר אָמְגָלִיק.

א אין דער יונגעט פָּאַרְנְעַמְעָן מִיר זיך מיט קָאַמְפְּלִיצְרָטָעָ פָּרָאָגָן. אָוֹן
מיט דער צִיט הַיִּבְנָן מִיר אָן פָּאַרְשְׁטִיאַן אוּרָ פָּשְׁוּטָעָ זָאָכָן.

א נָאָר אִין אַ פרָּעָמֵד לְאַנְד אִיז פָּרִיעָר פָּאָר אלְץ אָן אָוִיסְלָעְנְדָעָר.

א מָאָל הַאָט אַ שְׂרִיבָעָר, בָּיוּ עַר פָּלָעָגָט טָוְנְקָעָן דֵּי פָּעָדָעָר אִין טִינְטָ.

ד עַר גַּעֲדָאָנָק טָרָאָגָט שִׁיר, אָוֹן דָּאָס גַּעֲפִיל גִּיט בָּאַרְוּעָס.

ב יְיִם אִיז אַ שְׂוֹאָכְקִיט: עַר וּוַיְלָ מָאָכָן אָן אַיְנְדָרָוק פָּוָן אַ
שְׁטָאָרָקָן.

א יְדָ לְאַכְט נִיט אַוִּיפָּן נִיכְתְּעָרָן הָאָרָצָן. פָּרִיעָר עַסְטָ עַר זִיך אָן מִיט
צְרוֹתָה.

ע טרעפּן צייטן ווען ניט זיין קיין פֿהדען איז א העלדישקייט, און זיין א העלד איז פֿחדןות.

מ ע זאגט איז א ניט רײַנער געויסן לאזט ניט שלאָפּן, אַבער אַיינִי-
קע שלאָפּן כְּדֵי זַיִעַר גַּעֲוִיסֶן זָאַל זַיִן רַיִּין.

ש לאָפְּלָאָזִיקִיָּט פֿאַרְקִירַצָּט דָּאָס לְעַבְּן, אַדְעַר מַאֲכָת עַס לְעַנְגָּעָר?

א וּרְטִילִין וּוּגָן אַמְּעַנְשָׁן קָאָן מַעַן נִיט לִוְיִיט דָּעַם וּוּאָס עַר טָוּט
וּוּגָן עַר אַיְזָה פֿאַרְנוּמָעָן, נָאָר נָאָר דָּעַם וּוּאָס עַר טָוּט אַיְזָה זַיִן פֿרִיעָר
צִוְּיט.

א טִיפּוּר גַּעֲדָאָנָק פֿאַרְמָאָגָט לִיְדְּנָשָׁאָפּט אָוֹן אַטִּיף גַּעֲפִיל
פֿאַרְמָאָגָט חַכְמָה.

בּ פֿאָר אַז אַפְּטִימִיסֶט קָוּמֶט נָאָר דָּעַר נַאֲכָת דָּעַר טָאָג. פֿאָר אַ פֿעַז
סִימִּיסֶט קָוּמֶט נָאָר דָּעַם טָאָג דִּי נַאֲכָת.

ט רְאַכְּטַנְדִּיק וּוַיְאַזְוִי אַרְוִיסְגִּין טְרוֹקָן פּוֹן דָּעַם גַּעֲשָׁעֶפֶט, אַיְזָה עַר
אַזְשָׁ אַינְגָּאנְצָן נָאָס גַּעֲוּאָרָן.

א שְׁטָאָרָק אַנְגַּעַפּוֹדְעַרְטָע, הָאָט זַי אַוִּיסְגַּעַזְעַן וּוּי אַמְּעַלְזָאָק אַוִּיפּ
דָּעַר לִינְקָעָר זִוְּט.

א יְצַטֵּט, וּוּגָן אַלְזָ אַיְזָה בִּי אִים גַּעֲוָעָן אַיְזָה בְּעַסְטָן אַרְדְּעַנוֹגָג, הָאָט
עַר זִיר גַּעֲקָאָנָט שְׂוִין דָּעַרְלוֹיְבָן הָאָבָן אַשְׁלַעַכְתָּע שְׁטִימָוָנָג.

א זִיר דָּעַר הִימָּל הָאָט לִיב זִיר צַו שְׁפִיגְלָעָן — סִמְעָג זַיִן בָּאָטָש
אַיְזָה קָאַלְזָוָשָׁע.

א אָוָרְטִילַ נִיטַ וּוֹעֲגַןַ אַ מְעַנְטְשַׁןַ וּוֹעֲגַןַ עֶרְ אֵיזַ אַוִיפְגָעַלְיִיגַטַ, אַוְרְטִילַ
וּוֹעֲגַןַ אִיםַ וּוֹעֲגַןַ עֶרְ אֵיזַ אַוִיפְגָעַרְעַגַטַ.

ב עַםַ וּוֹאָסַ זָאָגַטַ אַ לְגַןַ אָןַ אַנְדָעַרְן, קָאָנוּ מְעַןַ כָאָפָןַ בֵיַ דָעַרְ הָאָנְטַ,
אַבָעַרְ נִיטַ דָעַםַ וּוֹאָסַ לִיְגַטַ זִירַ אַלְיַיןַ.

א נָאָרַ זָאָלַ רִיְדַןַ מִיטַ אַ בָאָס — דָאָסַ אֵיזַ אַזְעַלְתְנָהִיטַ.

א מְעַנְטְשַׁןַ קָאָנוּ מְעַןַ דָעַרְגַיְינַ דַיַ יָאָרְןַ מִיטַ שִׁינָאָהַ, מִיטַ גַלְיְבְגִילַטַ
אוֹןַ אַפְיַילַ מִיטַ לְיבַעַ.

ב יַיַ אַיְנִיקַעַ אִיזַ צְוַיְישַ נִיטַ פָאָרְשְטִיְיןַ אוֹןַ פָאָרְשְטִיְין — אַ בְּרִיךַ,
אוֹןַ בֵיַ אַיְנִיקַע — אַ תָהָוָסַ.

וֹ אָסַ אֵיזַ אַיְגְנְטְלָעַרַ אַ קִיְיט ? — אַכְסְדְרִיךַעַ אַבְעָרְחוֹרְוָונַגַ פָוַן
בָאָגְרָעָנְעָצְטָעַרַ פּוֹסְטְקִיְיטַ.

ג עַוְוִינְגְלָעַרַ, אוֹזַ מַעַ גַיְטַ דָעַםַ אַרְעָמָאָןַ אַשְׁטִיקַלַ בְרוּיטַ, אֵיזַ עַסַ אָןַ
פּוֹטָעַרַ.

א וַיַּפְ צַוְ גַעֲבָוִידַןַ וּוֹעֲרַןַ דָאָרְףַ מְעַןַ זִיןַ אַקְיַנדַ.

ב אַרְשְטִיַ וּוֹאָסַ יְעַנְעַרַ זָאָגַטַ דִירַ, אוֹןַ זָאָגַטַ וּוֹאָסַ יְעַנְעַרַ פָאָרְשְטִיַיטַ.

ד עֶרְ אַיְזָלַ הַאָטַ גַעֲזָאָגַטַ צַוְ זִיןַ בָאָלְעָבָאָס : — אַירַ פָאָרְלָאָזַ זִירַ
אוֹפַךְ דִירַ וּוֹיַ אַוִיפַ זִירַ אַלְיַין ...

————— * —————

אַמְּנָנִים עַז

וועמען קאָן דער קאנטשיך רימען?
נו פֿאַרְשְׁטִיט זִיר אוֹ דעם רִימְעָן!

* * *

רייס אַרְאָפֶן דעם עַפְלָן וּוְאַרְעָם
ס'קָאָן אִים אַוְיפָּעֵסֶן דער וּוְאַרְעָם.

* * *

כַּהֲאָבָּ פֿאַרְזִיזְטָ אַ בִּיטָּ מִיטָּ מַעַרְחָן —
מַעַרְחָן זַיְן זִיר אַלְצָ אָונָ מַעַרְחָן.

* * *

אוֹיְבָ דּוֹ וּוַיְלְסָטָ אַ קֻּמְפָעָרָן וּוְעָרָן,
דָּאַרְפָּסְטוֹ גְּרִיאִיטָ זַיְן זִיר צָוָוָוָעָן.

* * *

לְאַמְּרִירָ פָּאָרָ אַ מּוֹסְטָעָרָ נַעַמְעָן
איַינְיקָעָ בָּאַרְיְמְטָעָ נַעַמְעָן.

* * *

פָּאַלְטָ דַּעַם פְּרִיאַץ אַיְןָ, אַיְזָ גִּיטָּ עָרָ
אָן אַ פְּרוֹתָה זַיְנָעָ גִּיטָּעָר.

* * *

גּוֹטָ אַיְזָ קוֹקָן אַוְיָף דִּי שְׁטָעָרָן,
קִיְּנָעָרָ זָאָל דְּעָרְבִּי נִיטָּ שְׁטָעָרָן.

* * *

פּוֹן שְׁקָאַרְמִיצָלָ לְאַקְשָׁן צִיטָּ עָרָ
מִיטָּ אַ הְוָנְגָעָרִיקָן צִיטָּעָרָן.
איַנְעָם טְאָפָּ דִּי לְאַקְשָׁן שִׁיטָּ עָרָ,
אַבָּעָרָ עַס אַיְזָ אַלְצָ נָאָר שִׁיטָּעָר.

— * —

אַיִן הָאַלְט

	אליאין דאס לעבען
7	איך עזה זיך אליאין
8	פוייגלשפראך . . . . .
9	* * (דו וועסט לאכון)
10	ירושלימער ווינטן . . . . .
11	טיול . . . . .
13	אויף די בערג פון יהודה . . . . .
15—14	ירושלים, 1, 2 . . . . .
16	ווען עס בליען די מאנדלאען . . . . .
17	דעער ירושלימער הימל . . . . .
19	סוכות אין ירושלים . . . . .
20	ירושלים אויפדערנאכט . . . . .
21	בײַ ענייקע וואס הארכיקיט ווי שפארן . . . . .
22	נטיט שטראָפ . . . . .
23	דיין הארץיך ווארט . . . . .
24	שפראָכוּן . . . . .
25	הינטער דער שטאָט . . . . .
27	די רגע . . . . .
28	דאָס פִּיגָּלָע וואס פִּיפָּט . . . . .
29	די קאָז . . . . .
30	דעער סענטימנטאלעָר רעגן . . . . .
31	און אַדָּק . . . . .
32	שיינקייט 1 . . . . .
32	שיינקייט 2 . . . . .
33	מיין לידעה העפט . . . . .
34	פון אויבן . . . . .
35	טִיבָּעָלָעָן . . . . .
36	ירושלים פרילינגצ'יזט . . . . .
37	* * (פֵּיל אַיך נִיט דָעַם רִיטָעָם) . . . . .
38	נטיט אָזֶוּ . . . . .
39	פֿון שבת בֵּין פּוֹרִיְּטִיךְ . . . . .
40	מָגַן דּוֹדְלָעָן . . . . .
42	אלטע בריוו . . . . .
43	אַן חָלוּם . . . . .
44	די באַלאָדָע וועגן יְדִישָׁן קִינְד . . . . .
45	די האַלבָּע שעָה . . . . .
46	אליאין דאס לעבען . . . . .
47	דאָס אלטע בענקל . . . . .

די פְּרִיּוֹן

51	מיזור-זיט
52	דאָס עפֿעלע
53	ווּי צוּ דעם פֿוּיגֶל
54	אַאלטער פֿסָח
55	פֿאָמעָרָאנְצָן
56	הַאלָּט דעם אַמְתָּה פֿאָר זִיךְ
57	די פְּרִיּוֹן
59	וּוִי די שְׁפָעָרְלָעָן
60	לְדִידָעָר מִינְיָנָע
61	דָעָר כּוֹחַ פֿוֹן כּוֹחַ
62	גַעֲדָעְנָקָעָן אוֹן פֿאָרְגָּעָסָן
63	צְוּוֵי יַאֲרָמְלָקְעָלָעָן
64	זַיִ צִיטְעָרָן
65	וּוִי פֿוֹן אַ בּוּם — אַ בּלָאָט
67	די גּוֹטָעָר רְגָעָן
68	עַס קְרִיּוֹת די עַרְדָּן
69	שְׁלוּם הַגְּלִיל
70	דָעָר יִדְיּוּשָׁר לְעַרְעָרָן
71	אַין מִינְזָן זּוּמָעָר
77	אַיךְ זָאגּ זִיךְ
78	זִי שְׁרִיבְטָן

איַן אַ שְׁוִיכָּן מְאַנְפָּטִיךְ

81	אַהֲלָבָעָר מַעַתְּ-לָעָתָה
82	פֿאָרְטָאָג
83	איַן אַ פֿשְׁטוּן מְאַנְפָּטִיךְ
84	אַגְּסָט אֹאָן
85	אַלְיָין אוֹן מִיטָּאַלְעָמָעָן
86	* * (כִּיאָן נִיטָּפָאַרְשְׁטִיךְ)
87	מְצֻלָּה זִין
88	פֿאָרְנוּמְעַנְקִיט
89	מִין חָלוּם
90	צִיטָּט
91	מִין נַעֲכְטִיךְ לְעַבְנָן
92	בִּיתְ-הַקְּבָרוֹת
93	די האַרְפָּעָן
94	דיַין האַרְצִיךְ וּוּאָרט

95	שׁוֹאָרֶץ אָוּן וּוַיִּס . . . . .
96	אֲ בֵּילְד אַוִּיפָּ דָּעָר וּוְאנְט . . . . .
97	אַיְן שְׁפִיגָּל . . . . .
98	אַלְעָצָאיִינָּס . . . . .
99	יָאִיטִילִיכְט . . . . .
100	* * (וּוי נָאָר אִיךְ שְׂטִי אַוִּיפָּ)
101	צַו דֵּי וּעְלָף . . . . .
102	אוּלְכָבָע אַוִּיגָּן . . . . .
103	אִיךְ שָׁאָטְקָעוּעָ קְרוּיט . . . . .
104	וּוִיטְקִיּוּט . . . . .
105	צָוּמָ גּוֹרְל . . . . .
106	יוֹם־כְּפֹרָה בִּינְאָכָט . . . . .
107	קַעְסְּטָעַלְעָד . . . . .
108	צַו מִיּוֹן מַאמְעָן . . . . .
109	אַיְן אַ וּוִינְטִיקָן טָגָג . . . . .
111	אַקוּוֹאָרִים . . . . .
112	* * (וּוַיְפָל הַעֲפַתְן הָאָב אִיךְ אַוִּיסְגָּעַשְׁרִיבָן)
113	צַו יְוַכְּבָד . . . . .
114	אַפְּיקִים . . . . .
116	אַ פִּיל . . . . .

צִיבְעָלָעִידְקָרָאנְצָן

119	זַוְיעָר, זִיס אָוּן בִּיטָעָר . . . . .
120	צִיבְעָלָעִידְקָרָאנְצָן . . . . .
121	אָן אַיְידִיל־שְׁפָאַצִּיר . . . . .
123	טֻעַטְעָרְדִּישְׁפִּיל . . . . .
124	אַיְן אַ שְׁלָאָס צַי אַיְן אַ פָּלָאָז . . . . .
125	בֵּי דֵי הַיְנְטִיקָע וּוּטְעָרָן . . . . .
126	לְאַמִּיר אַפְּרִידִין . . . . .
127	עַס דּוֹנוּעָר אַיְן אַקָּאַלִיכְעָז . . . . .
128	אַט אַוְויִ אַיְן עַס . . . . .
130	אַה, דָעָר בּוּיָם . . . . .
131	וּוְעָר זַאְגָט עַס ? . . . . .
132	אַ שְׁטַעְקָן . . . . .
133	דֵי מַאס . . . . .
134	דֵי בָּאָד אַיְן פָּלָאָגָע . . . . .
135	דָאָס בְּרִיקָעָן פָּוּן דָעָם פָּעָרָד . . . . .
137	צַו בִּיסְלָעָך . . . . .
138	גְּזֻוּנְטָעָרְהָיִיט . . . . .

וואַלְקֶנְגָּאָגָּן

141	צווישן קאָרָן . . . . .
142	* * (דער רעגן פֿלְעָגָט אֵין עַמְּעָר . . . . .)
143	עס טָאגָט . . . . .
144	אָפְּטִישׁוּ שְׁפֵיל . . . . .
145	* * (ס'יו שְׁוִין פֿאָרטִיךְ דָּעָר קִירְבָּעָס) . . . . .
146	פֿעַטְרָאוֹסְקִי פֿאָרָק . . . . .
147	אֵין יְעַנְעָר נָאָכָט . . . . .
148	פֿוֹן דָּעָם אָրָט . . . . .
149	צְוַויִּי הַעֲנוּר . . . . .
153	דָּאָס קִינְד אָוָן דִּי וּוּלְט . . . . .
154	מִיְּזַן מַאֲמָעָס גָּרְטָל . . . . .
157	וּוְאַלְקֶנְגָּאָגָּן . . . . .
160	* * (פֿוֹן פֿרִי אָוָן בֵּין צַו אָוּונְט) . . . . .
161	דִּי בִּינְעַ . . . . .
171	פֿאָרוּיכִּיטִיק . . . . .
172	פֿעַפְּעָר אָוָן פֿילְן (אָפְּאָרִיזּוּמָעָן) . . . . .
178	אַמְּאַנְיָמָעָן . . . . .

דאַס אִזְהָרֶבֶּךְ בָּרוּךְ וּוֹאָס וּוּרְט אַרְוִיסָגָעָעָבָן מֵיט דָעַר סָבוּרְעָנָץ פָנוּם לִיטְעָרָטְרָפָאנְד אַגְּפָן דָעַר שְׁמוֹאֵל אָוֹן רְבָּקָה הַרוֹווֹיזְ זַל בֵּי דָעַר יִדְישָׁעָר קָוְלְטוֹרְ-גַעֲזָעַלְשָׁאָפָט אִין יְרוּשָׁלָם.

לייטְעָרָטְרָפָאנְד פָּוּן דָעַר זְשָׂוִי, אַרְסְגָּעָלְבָּזָן חַדְרָה דָעַר פָּאָרוֹאָלְטָוָגָ פָנוּם לִיטְעָרָטְרָפָאנְד, אִינוֹ דִי וּבְעַטְעַסְוָן סָבוּרְעָנָץ צָוּגְעָטְיָילָט צְוּוֹיָיָ שְׁרִיבָּעָר : רְתָל בְּיִמּוֹאֵל פָּאָרָן כְּתַבְּיָיד פָּוּן לִידְעָר-בָּרוּךְ "אַלְיָיָן דָאַס לְעַבְּנָן" אָוֹן פָּאָרָן מַעַיְ מַזְאָרָן-בָּוד פָּוּן אַסְתָּר רָאוּנְטָאָל-שְׁנִידְעָרְמָאָן וּוּעָגָן בִּירְאָבְדִּיזָאָן.

די סָבוּרְעָנָץ וּוּרְט אַרְוִיסָגָעָעָבָן יַעֲדָעָס יָאָר אַיְינָעָם אַדְעָר צְוּוֹיָיָ שְׁרִיבָּעָרָם. דָעַר לִיטְעָרָטְרָפָאנְד אִינוֹ עַטְאָבְלִירָט צָוָם אַנְדְּעָנָק פָנוּם גַעֲזָעַלְשָׁאָפָט פָאָרָן זִיכְעָר פָּוּן דָעַר יִדְישָׁעָר קָוְלְטוֹרְ-גַעֲזָעַלְשָׁאָפָט אִין יְרוּשָׁלָם דָעַר שְׁמוֹאֵל הַרוֹווֹיזְ אָוֹן וַיְיָן פָּרוּךְ רְבָּקָה, כְּדִי צָו הַעֲלָפָן יִדְישָׁעָר שְׁרִיבָּעָרָס אִין יְשָׁרָאֵל אַרְוִיסָגָעָבָן זִיכְעָר וּוּרְטָק.

דָעַר לִיטְעָרָטְרָפָאנְד אִינוֹ גַעֲגִינְדָעָט גַעֲוָאָרָן מֵיט דָעַר הַילְפָן פָוּן יְחִידִים אָוֹן קָעְרָפְעָרְשָׁאָפָטוּ אִין קָאנְדָע אָוֹן יְשָׁרָאֵל וּוּ שְׁמוֹאֵל אָוֹן רְבָּקָה הַרוֹווֹיזְ הַאָבָן גַעֲשָׁפְלִיט אִן אַנְפְּרָנְדִיקָעָ רָאַלְעָ אַנְגָעָם יִדְיָשָׁן גַעֲזָעַלְשָׁאָפָטְלִיעָכָן לְעָבָן. אִן אַגְּרָקָעְנוּגָג קָוָמָט דָעַם הַסְּתָדְרוֹת-קָאָמְפִיָּן אִין טָאָרָאָנְטָא (קָאנְדָע), דָעַם פָאָרָאַיְינְקָטָן יְשָׁרָאֵל-קָאָמְפִיָּן פָוּן קָאנְדָע אָוֹן דָעַם "קָרְנָן גַעֲסְטָעְטָנָעָר" בֵּי דָעַר סְוֻכּוֹבָת אִין יְרוּשָׁלָם — פָאָר זִיכְעָר אַנְטִילָן אִין דָעַם לִיטְעָרָטְרָפָאנְד. אַסְפָּעַצְיָעַלְעָ בִּיְשְׁטִיעָרְוָנוּגָג אַרְוִיסָגָעָבָן דָאַס בָּרוּךְ אִין דַעְהָהָלָטָן גַעֲוָאָרָן פָוּן אַלְיָזְרָ פִּינְעָס-פָאָנְד פָאָר קָוְלְטוֹרְ אִין לִיטְעָרָטְרָ.

בֵּין אִיצְטָ זְעָבָן דָעַשְׁיָנָעָן דִי בִּיכְעָר :

- 1977 — "בְּלוּט אָוֹן וּוֹאָפָן", דָעְרָצְיָילְוָנָגָעָן פָוּן מַאיָּר יְעָלִין
- 1978 — "דָעַר פָּעָרְצִיךְ-יְעָרְקָעָר מְאֹן", פָאָעָמָעָ פָוּן פָרִץ מַאְרָקִישָׁ
- 1979 — "שְׁפָאָצִירָן אִין דָעַר נָאָכָט", לִידְעָר פָוּן דָוד סְפָאָרָד
- 1980 — "שְׁמָעְטָעְרָלְגָּעָן שְׁוּעָבָן", דָעְרָצְיָילְוָנָגָעָן פָוּן קְלָמָן סְעָגָאל
- 1981 — "מִיְּין וּוּגָג אַחֲיִים", מַעֲמָוָרָן פָוּן אַהֲרָוֹן רָאָיִן
- 1982 — "דָעַר חֹבָ פָוּן זְכָרוֹן", מַעֲמָוָרָן פָוּן חַיִים זִיְדָמָאָן
- 1982 — "גְּרִינְעָר וּוִינְטָעָר" — "מַאְרָקְלִיעָשָׁט", פָוּן מַאיָּר חַרְץ

יִדְישָׁעָר קָוְלְטוֹרְ-גַעֲזָעַלְשָׁאָפָט אִין יְרוּשָׁלָם

ביבער פון רחל בוימוואל
ארויסגעגעבן אין יישראאל:

אויסגעבענטט
ליידער. פארלאג י. ל. פרץ, תל-אביב, 1972

אמאל איז געווין א העלפאנד
מעשההלווער פאר קליאן אוון גרויס. פארלאג י. ל. פרץ, תל-אביב, 1972

חמשים אגדה ואגדה
מעשההלווער. הוצאת הקיבוץ המאוחד ואגודת הסופרים העבריים, 1973

אויסגעווילטע ליידער (אין רוסיש). 1976

פון ליד צו ליד
ליידער-זאמלונג. פארלאג "אייגנס" 1977, ירושלים

דררי העפטן
ליידער. פארלאג "אייגנס", 1979, ירושלים

דפוס קוואופרטיבי "אהוה" בע"מ, ירושלים

